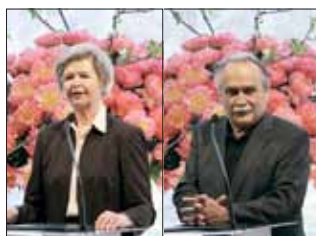

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XVII, številka 5, maj 2012, ISSN 1318-797X

Ljubljana

12
Počastitve
junaške Ljubljanec

16
Ljubljana na poti
v digitalno mesto

4
Častna meščana,
nagrajenca in dobitniki
plaket

18
20 let skrbi
za neprofitna
najemna
stanovanja

REKREACIJSKI IN IZOBRAŽEVALNI CENTER SAVA

24. maja je župan Zoran Janković odprl nov Rekreatijski in izobraževalni center Sava. Za zdaj je zgrajena I. faza, ki obsega ureditev konjeniških ograd in maneže, prostorov za piknik, otroškega igrišča, male živalske farme in vzorčne konjeniške ter kolesarske pešpoti v dolžini približno 1180 metrov. Center je oživil poprej degradirano območje z barakarskimi naselji in črnimi odlagališči vsakršnih odpadkov, tudi gradbenih, med Savo in Tomačevim. Prostor je zdaj namenjen rekreaciji, druženju in izobraževanju. Projekt je sofinanciran iz evropskih sredstev, Mestna uprava jih je zanj pridobila 650.000 evrov.

Zamisel o ureditvi tega območja sega v leto 2008, ko je v sodelovanju z Inšpektoratom RS potekala akcija odstranjevanja nelegalno postavljenih barak za Savo v Črnučah. Pripravljena sta bila sanacijski načrt za odpravo nedovoljenih odlagališč odpadkov na vodovarstvenih območjih vodarne Jarški prod in pilotni projekt za izvedbo. Aprila 2009 je Inšpektorat Mestne uprave Mestne občine Ljubljana končal z deli namestnih zemljišč. Tako je bilo območje pripravljeno za urejanje v športno-rekreatijsko površino.

Na lokalni ravni je cilj projekta ureditev degradiranega in neurejenega območja ob

reki Savi v Tomačevem in povezava vseh športnih in rekreacijskih centrov ob Savi v Mestni občini Ljubljana. S kolesarsko potjo in pešpotjo je za naprej v načrtu povezava vseh poti od izvira Save pa do državne meje, Tako bi bile povezane vse občine ob Savi v Sloveniji. V prihodnje namerava Mestna občina Ljubljana k ureditvi nabrežij pritegniti tudi lokalne in državne oblasti v Republiki Hrvaški ter Republiki Srbiji. Po vzoru urejenih poti ob reki Donavi bi tako s skupnim sodelovanjem uredili kolesarsko in pešpot na mednarodni ravni tudi ob reki Savi vse od izvira v Sloveniji do izliva Save v Donavo v Republiki Srbiji.

Ljubljana

Mesto, lepo zaradi ljubezni

Rekreacijski in izobraževalni center Sava	2
Akad. prof. dr. Alenka Šelih: Mesto, lepo zaradi ljubezni	3
Prof. dr. Dragan Petrovec: Akad. prof. dr. Alenka Šelih – častna meščanka Ljubljane	4
Akad. prof. dr. Alenka Šelih: Ljubljana kot univerzitetno in raziskovalno središče	5
Akad. Ciril Zlobec: Matjaž Kmecl, pozitivna vest in kritično obvladana zavest slovenstva	6
Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl: Kako ne boš imel rad take Ljubljane? Kako ne bi bil ponosen nanjo?!	7
Dobitnika nagrade: Vlasta Nussdorfer, prim. Boris Cibic, dr. med.	8
Dobitniki plaketa: Viljem Klemenc, Matjaž Špat, dr. med., Društvo zaupni telefon Samaritanj, Društvo komorni godalni orkester SF in Narodna galerija, Slovenska filantropija	10
Počastitve junaške Ljubljane	12
Ljubljana na poti v digitalno mesto	16
Jožka Hegler: 20 let JSS MOL	18
Strategija razvoja kulture 2012–2015	20
Prof. dr. Niko Jež: Skozi črne slovanske dežele	22
Junij v Ljubljani 2012	23
Praznik glasbe	24
Jubilejni 60. Festival Ljubljana	25
Ana Ambrož Strle: Kulturni inštituti v Ljubljani II	26
Nada Beznik: Jure Petač, politolog in strojnik	28
Staša Cafuta Trček: Ljubljani v očeh turistov	30
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Mitje Kobala	31
Dr. Nina Marolt, Staša Cafuta Trček: Svetovni dan zdravja 2012	30
Darija Božnik: Ljubljana ima posluš za starejše	34
Četrtni razgledi	36
Mag. Breda Ogorelec: Invazivne rastline	43
Ljubljanske novice	44
Okoljske meritve	47
Evropska nagrada za preureditev nabrežij Ljubljanice	48

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Pot spominov in tovarištva, foto: Joco Žindaršič

Spodaj: Akad. prof. dr. Alenka Šelih in akad. prof. dr. Matjaž Kmecl ob podelitvi častnega meščanstva, foto: Nik Rovani

Fotografija na strani 2

Rekreacijski in izobraževalni center Sava, foto: Nik Rovani

Fotografija na strani 3

Akad. prof. dr. Alenka Šelih, foto: Nik Rovani

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Mitja Meršol
(predsednik), Tjaša Ficko,
Vesna Kos – Bleiweis,
mag. Anže Logar, Stanka
Ritonja. Odgovorna
urednica in lektorica:
Nada Šumi, kontakt:
041/737 863, glasilo.
ljubljan@ljubljan.si.
Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
121.000 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Ko sem v preteklih dneh skušala obuditi spomine na mesto, ki me je počastilo s svojim najvišjim priznanjem, častnim meščanstvom, sem presenečena ugotovila, da sega moj prvi spomin na Ljubljano v neki majski dan leta 1941, ko je vlak iz Maribora na ljubljansko postajo pripeljal begunsko družino – mater s tremi otroki, med njimi sedemletno punčko. Ta družina bi v naslednjih mesecih in letih ne mogla preživeti brez nesebične podpore ljubljanskih prijateljev, lastnikov tovarne Šumi in Pletenina. Ta sedemletna deklica se še danes živo spominja šolskih dni v povsem drugačnem okolju, kot je bilo mariborsko, namreč na šoli sester uršulink. Travmatično pa se spominja tudi kasnejših obiskov Ljubljane: družina se je naselila v Metliki, kjer je oče lahko odprl odtetniško pisarno, a so mu okupatorji že februarja 1942 odvzeli prostost – preprosto in samo zato, ker je bil Slovenec in predvojni politik. Deklica se spominja obiskov očeta v ljubljanskih zaporih na Miklošičevi cesti, pa tudi dni, ki jih je preživela v Ljubljani v času italijanske kapitulacije in zasedbe s strani novega okupatorja, ko sta z očetom, ki je bil takrat že izpuščen iz zapora, skrivoma z vlakom odpotovala v Belo Krajino – pot pa je trajala kar teden dni.

Ti otroški spomini vodijo nato prek številnih mejnikov v življenju iste deklice: študij v Ljubljani, diploma, poroka, rojstvo otrok, vmes doktorat, profesura, rojstvo štirih vnukin in vnuka – vse do današnjega dne, ko je za nekaj desetletij starejša in zrelejša sprejela najvišje priznanje mesta, ki se je od tistih časov močno spremenilo: iz tedaj okupiranega mesta je postalo prestolnica samostojne države.

Ljubljana je bila seveda v času mojega otroštva in mladosti drugačno mesto in tudi živeli smo v njej drugače: kot študentje smo potovali domov in se vračali z vlakom (v skupini, z znamenitim obrazcem K-15, s katerim je skupina imela popust) samo ob praznikih: za 1. in 29. november, za Božič, semestrskes počitnice in podobno. Študentje smo – kot je imel navado reči eden izmed študentskih »funkcionarjev« – dvakrat na leto podlegli »misticizmu« – za Božič in za Veliko noč. O tem se sicer ni govorilo, a velika večina nas je takrat izgubila iz Ljubljane.

Najbrž nam je bilo lažje prenašati takšne razmere, ker nas je bila velika večina v enakem ali podobnem položaju; danes pa izguba dosedanjega nivoja življenja in družbena razslojenost povzročata številne frustracije in občutke krivičnosti in nemoči.

Ko človek danes poskusi pogledati na Ljubljano, je gotovo drugačno mesto, kot je bilo v časih moje mladosti. Postala je lepše, bolj urejeno in v mnogih delih tudi prijazno mesto. Njena lega prebivalcem omogoča hiter dostop do hribov, do morja, do Panonske nižine, hkrati pa tudi do bližnjih večjih urbanih in kulturnih središč, kot so Dunaj, Benetke, München, Budimpešta. Bližina teh središč in njihova dostopnost tudi pred spremembami leta 1989 sta bili za prebivalce vseh družbenih skupin ne le dobrodošla, temveč tudi pomembna: vsaj nekoliko sta razpirali pogled ljudi, omogočali primerjave in, upajmo, zmanjševali predsodke do drugačnosti vseh vrst.

Ljubljana je bila in je tudi danes živahno kulturno središče. Konec 80. let, ko so tuji novinarji prvič začeli zaznavati politične razlike med nekdanjimi jugoslovanskimi republikami, je eden izmed njih v pariškem Le Mondu zapisal, da je Ljubljana mesto, kjer lažje napolniš koncertno dvorano kot nogometni stadion. Po naši nogometni pravljici to morda ne drži več povsem, a resnica vendarle ostaja, da je kulturna ponudba v mestu velika in raznolika, meščani pa jo radi in v precej velikem številu tudi izkoristijo.

Kot univerzitetno središče je Ljubljana v zadnjih dveh desetletjih razvila pomembne potenciale – čeprav je hkrati res, da jih je imela že tudi pred tem. A vključitev v mednarodne mreže, še posebej v vključitvijo Slovenije v Evropsko skupnost, je vsem slovenskim univerzam, ljubljanski pa še posebej, na široko odprla vrata mednarodnega sodelovanja. Univerza morda ne zna dovolj odpreti svojih lastnih vrat za tuje študente in predavatelje, kar bi ji gotovo pomagalo pri njenem uveljavljanju v mednarodnem prostoru. Tu moramo samozavestno gledati na svet in se zavedati, da lahko enakopravno sodeluje s svetom samo tisti, ki je sam odprt za nove zamisli, a je hkrati s svoji mislijo in srcem zasidran doma.

Ne vem, če bi lahko tudi sama za Ljubljano trdila, da je »najlepše mesto na svetu«. A naj spomnim na misel Leva Nikolajeviča Tolstoja, da »...nam človek ni zaradi lepote ljub, temveč zaradi ljubezni lep«. To lahko velja tudi za mesto, ki nam je drago in pri srcu.

Akad. prof. dr. Alenka Šelih

Slovesna počastitev

Častna meščana akad. prof. dr. Alenka Šelih

Fotografije: Nik Rovar

Župan Zoran Jankovič ob slavnostnem nagovoru na slovesni seji Mestnega sveta ob prazniku Ljubljane 9. maja na Ljubljanskem gradu.

Akad. prof. dr. Alenka Šelih je ob prejemu naslova častna meščanka glavnega mesta Ljubljane obudila svoje zgodnje spomine na Ljubljano in se zazrla vanjo z današnjimi očmi.

Letošnja slavnostna seja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana v počastitev praznika Ljubljane, ki ga slovenska prestolnica slavi v spomin na osvoboditev Ljubljane 9. maja 1945 kot dan miru, kot mednarodni dan zmage nad fašizmom in nacizmom in dan Evrope, se je dogajala na praznični dan na Ljubljanskem gradu. Slovesnosti z odličnim kulturnim programom so se kot vsako leto udeležili visoki gostje na čelu s predsednikom Republike Slovenije dr. Danilom Türkcom, predsednikom Državnega sveta Blažem Kavčičem, poslanci Državnega zbora, veleposlaniki, župani in drugimi uglednimi osebnostmi javnega življenja. Župan Zoran Jankovič je naslov častne meščanke podelil akademikinji prof. dr. Alenki Šelih, naslov častni meščan pa akademiku prof. dr. Matjažu Kmeclu. Z nagrado glavnega mesta Ljubljane sta bila počaščena vrhovna državna tožilka Vlasta Nussdorfer in kardiolog prim. Boris Cibic, letošnji dobitniki plaket pa so: Viljem Klemenc, Matjaž Špat, dr. med., Društvo zaupni telefon Samarijan, Društvo Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije in Narodna galerija ter Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva.

Častna meščanka glavnega mesta Ljubljane zasl. prof. dr. Alenka Šelih

Mestna občina Ljubljana je podelila naslov častne meščanke glavnega mesta Ljubljane pravnici svetovnega ugleda, znanstvenici, zaslužni univerzitetni profesorici, publicistki in spoštovani javni osebnosti akademikinji prof. dr. Alenki Šelih »v znamenje spoštovanja in hvaležnosti za veliko življenjsko poslanstvo, ki pravo in pravosodje tenkočutno postavlja v službo socialno pravične in humane družbe, ko se zavzema za človečnost in razumnost pri obravnavi kaznivih dejanj in razumevanje žrtev teh dejanj, za uvajanje sodobnih oblik kazenskih sankcij v pozitivno kazensko pravo in dosledno spoštovanje standardov pravne države, za varstvo zasebnosti in varstvo človekovih pravic, posebej pravic otrok v odnosu do načel varnosti, za pionirsko raziskovanje nasilja nad otroki in mladoletniki v Sloveniji, za zavzeto organizacijo številnih mednarodnih strokovnih posvetovanj in široko sodelovanje v uglednih mednarodnih strokovnih društvih, med drugim v Svetu Evrope in Mednarodni mreži Ameriške akademije znanosti, za karizmatično pedagoško delo na domači in svetovnih univerzah, za pomemben delež k ovrednotenju vloge žensk v slovenski zgodovini 19. in 20. stoletja ter za častno in zavzeto opravljanje številnih vodstvenih funkcij na univerzi, v mednarodnih strokovnih združenjih in na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

Akademikinja prof. dr. Alenka Šelih – častna meščanka Ljubljane

Prof. dr. Dragan Petrovec

Naj uvodoma povzamem besede, ki nam jih je častna meščanka Alenka Šelih namenila v pozdravu ob prejemu naziva: »Prvo srečanje z Ljubljano je bilo za sedemletno deklico takrat, ko je se kot izgnanka v začetku druge svetovne vojne morala seliti iz okupiranega Maribora in je vlak zapeljal skozi glavno mesto.« Kdor si je ustvaril podobo otroka, v katerega brezskrbna in vesela leta prvega odrasčanja ostro zareže vojna, tega je, tako kot pripovedovalko samo ob tem spominu, moralo stisniti pri srcu.

A nadaljevalo se je s preživetjem vojne v izgnanstvu, z optimizmom, z izjemnimi strokovnimi uspehi in, ne nazadnje, z mestom podpredsednice Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Prispevek k njenemu portretu, ki bi se želel le bežno dotakniti vseh področij znanstvenega ukvarjanja, bi štel mnogo strani. Najbrž ni mesto in priložnost za tak opis. Morda je primernejše dodati nekaj slik vsakodnevnega druženja s profesorico Šelihovo, ki – vsaj za podpisane – na Inštitutu za kriminologijo traja že dve desetletji. Vodstvo inštituta je prevzela v začetku devetdesetih, ko se je sicer doma in

zaslužnih osebnosti

in akad. prof. dr. Matjaž Kmecl

v tujini ugledna ustanova znašla v finančno nezavidljivem položaju. Z jasnim načrtom in trdim delom ga je popeljala iz krize.

Naj se poskušam izogniti vselej nehvaležnemu omenjanju let, zlasti pri damah, in ugotovim le, da smo na Inštitutu vsi mlajši. A ta kontrast pomeni le naslednje – trdno sem prepričan (zase to vem), da bi si vsi želeli imeti njen energetski potencial že zdaj. Prijazno, a vztrajno opominjanje, česa vsega nismo postorili, pa smo se zavezali že pred leti, nas opozarja, da smo od nje, ki je vodja projekta, precej krajše sape. Seveda se lahko izgovarjamo, da imamo kot »mladi« vrsto formalnih obveznosti, ki so njej prihranjene, od poučevanja do borbe za habilitacije, od otrok do garanja za stanovanjske kredite. A ko bi za hip odstrli zastor in pogledali še na druga področja delovanja naše častne meščanke, bi uzrli prizadevanja, ob katerih nam ne preostane nič drugega kot le še spoštljiv molk. Naj se primeroma samo dotaknem dolgoletnega dela za dobro otrok z Downovim sindromom. A to njeno delo je pravzaprav le nadaljevanje mnogih dobrih del, ki so v javnosti manj prepoznavna, saj ji nikoli ni bilo do posebne medijske pozornosti. Tako smo sem ter tja skoraj šepetaje ali povsem mimogrede, kot v zaupnem pogovoru, zvedeli za tega ali onega, ki mu je pomagala, da je lahko preživel študijska leta. Sem spadajo tudi posamezni znanstveni projekti, za katere družba, včasih bolj, drugič manj razumljivo, ni našla denarja. Izpeljani so bili po njeni (finančni) zaslugi.

In prav pri tem naj omenim svoje prevladujoče izkušnje z ljudmi na splošno. Družbeni ugled in dober materialni položaj še zdaleč ne zagotavljata občutljivosti do človeka. To je najbrž nekako položeno v srce. Morda se tudi oblikuje z izkušnjami. In morda je pri Alenki Šelih tudi lastna izkušnja najpomembnejša. Izkušnja sedemletne dekllice, ki mora bežati od doma, da preživi; izkušnja dekllice, ki naslednja štiri leta vojne spoznava samo stiske, tudi smrt. Zavest, da je prav pomagati, ko lahko pomagaš. Komurkoli in kadarkoli. Nekateri smo bili tega deležni kot sodelavci, druge nas greje zavedanje, da nam bo prisluhnila, če bomo potrebovali.

Naj zaključim z nekaj poezije. (Med mnogimi darovi, ki jih ima profesorica Šelihova, je tudi ta, da ji nobeno od izvornih besedil ne dela težav pri razumevanju). Ob njeni pripovedi o zapuščanju rojstnega mesta sem se spomnil Ovidovih stihov iz žalostinke *Poslednja noč v Rimu*, ki govori o času, ko je bil pregnan iz mesta: *Cum subit illius tristissima noctis imago, / Qua mihi supremum tempus in urbe fuit, / Cum repeto noctem, qua tot mihi cara reliqui, / Labitur ex oculis nunc quoque gutta*

meis. // Vselej ko tiste noči pred oči podoba mi stopi, / Ko sem poslednji svoj čas v mestu prebiti še smel, / Ko si priključem v spomin, kar vse sem tam dragega pustil, / Solza se utrne iz oči, milo se zjočem še zdaj.

Ko pa sem spoznaval njene človeške lastnosti, mi je prišel na misel del Kiplingove pesnitve *If (Če ...): If you can talk with crowds and keep your virtue, / Or walk with kings – nor lose the common touch... // Če skromen si, prisluhneš rad ljudem, / a previsoko ni ob kraljih zate ...*

Zaradi teh lastnosti, in ne le zato, ker je častna meščanka, jo je dobro imeti ob sebi. Naj tako ostane še dolga leta.

Ljubljana kot univerzitetno in raziskovalno središče

Akad. prof. dr. Alenka Šelih

Svoj delovni vek, kot pravimo, sem preživila v fakultetnem, univerzitetnem in raziskovalnem okolju, zato se želim ozreti na Ljubljano kot univerzitetno in raziskovalno središče.

Od časov, ko sem se vpisala na Pravno fakulteto – v začetku 50. let – do danes, sta fakulteta in univerza doživeli velik razvoj. Pri tem imam v mislih razvoj v najširšem pomenu te besede: odkrivanje novega znanja in njegovo posredovanje mladim generacijam, razvoj novih področij univerzitetnih in raziskovalnih dejavnosti, širše odpiranje možnosti za visokošolski in univerzitetni študij, sodelovanje z družbenim okoljem in bogatenje tega okolja z novimi spoznanji in novimi možnostmi, a tudi z novimi tveganji in omejitvami. Kar zadeva fakulteto, ne gre zanemariti dejstva, da je pred dobrimi desetimi leti dobila tudi v samem središču mesta nove prostore.

Ob tem se zastavlja vprašanje, ali sta mesto in univerza znala vedno ustvariti ustrezen dialog

in partnerstvo. To vprašanje velja – upoštevajoč velikost ljubljanske univerze – tudi za razmerje med njo in državnimi organi in med njo in slovenskim gospodarstvom. Pri tem ne more biti nobenega dvoma, da bo modra oblast omogočila razvoj tega področja in ne bo – čemur smo, žal, danes priča – drastično posegala v delovne in razvojne možnosti dejavnosti, ki so bile in ostajajo razvojni motor za vsako družbo.

Ne upam si soditi o tem, ali univerza in druga raziskovalna sfera prispevata dovolj za razvoj gospodarstva, a zdi se mi, da je bil z ustanovitvijo in delovanjem tehnološkega parka, za katerega so prve spodbude prišle iz raziskovalnega področja, narejen pomemben preboj. Kolikor morem presoditi, bi bilo v razmerju med mestom in univerzo mogoče doseči pozitivne premike, čeprav nekatere zadnje usmeritve kažejo na večje sodelovanje. Ob tem pa naj spomnim, da ostaja še vedno nerešeno vprašanje, kako naj se mesto in univerza oddolžita spomenu enega največjih mecenov slovenskih študentov, odvetnika Franca Munde. Mesto in univerza sta zaradi čuvanja zgodovinskega spomina dolžna najti rešitev za oživitve Mundovega študentskega sklada.

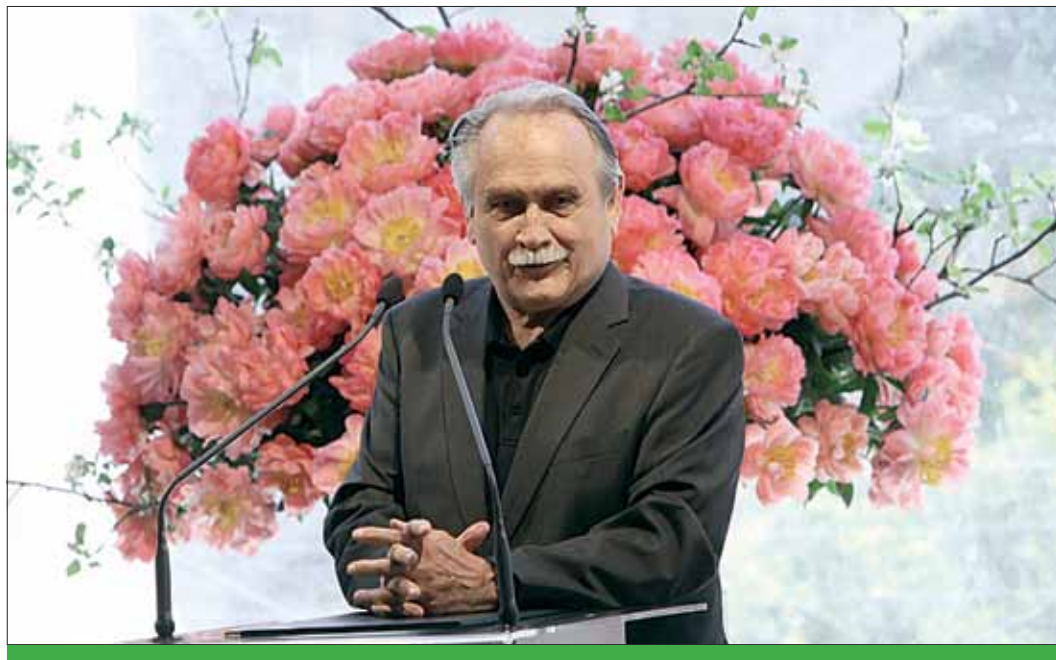
Ožje področje mojega delovanja pokriva senčne plati posameznikovega, mestnega in družbenega življenja nasploh, pokriva ranljive skupine prebivalstva – mladoletne delinkvente, otroke s posebnimi potrebami in njihov položaj ter pravice. Pokriva tudi ženske, ki so na svoj način tudi posebna skupina. Vse te skupine ljudi – z vsemi problemi, ki jih prinašajo –, sodijo v življenje mesta podobno kot vse druge skupine prebivalstva. Od ukrepanja na državni, a tudi na mestni ravni pa je odvisno, ali jih bosta družba in mesto znala sprejeti, jim omogočiti življenje, za kakršno so sposobni, ali pa jih bosta še bolj odrinila in potisnila na družbeni rob. Morda se bo zdelo kontroverzno, a prav je, če ponovim misel W. Churchilla, ki je pred več kot sto leti dejal, da se demokracija v družbi meri tudi po tem, kako država – ali mesto – ravnata s »svojimi kriminalci«.

Slavnostne praznične seje Mestnega sveta so se udeležili tudi najvišji predstavniki države: predsednik RS dr. Danilo Türk, prvi predsednik RS in častni meščan Ljubljane Milan Kučan in predsednik Državnega sveta Blaž Kavčič.

Slovesna počastitev

Častna meščana akad. prof. dr. Alenka Šelih

Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl je v zahvalnem nagovoru ob podelitvi častnega meščanstva slikovito razkril svoje ljubezenske vezi do Ljubljane in ponos na njeno junaško držo.

Sama in s svojimi sodelavkami in sodelavci sem v preteklosti opravila tudi empirične raziskovalne projekte, ki so se nanašali na mesto Ljubljana. Nekateri izmed teh projektov – na primer o trpinčenju otrok, o pravicah otrok v šoli, o nekaterih vzgojnih ukrepih – so posredno vplivali tudi na vzpostavitev in razvoj služb in institucij za boljše obravnavanje takšnih obrobni skupin prebivalcev. To, kar lahko mesto naredi pri obravnavanju takšnih skupin ljudi, je zlasti (specializirano) preventivno delo in zagotavljanje specializiranih služb na mestni ravni. Moj vtis je, da je mesto bolj uspešno pri tej drugi dejavnosti, medtem ko za prvo, preventivno, pogosto zmanjkujeta sredstev, časa in moči. A če natančno premislimo, se prav takšna dejavnost lahko na daljši rok najbolje obrestuje – saj lahko vodi k zmanjšanju potreb po specializiranih storitvah.

Zadnja leta delujem tudi pri delu nevladnih organizacij, in sicer tistih za pomoč ljudem z motnjo v duševnem razvoju. Kolikor morem presoditi, mesto upošteva njihove potrebe pri ustreznih razpisih, zainteresirano spremlja strokovno pripravljen poskus vključevanja teh otrok v večinsko šolo. Podpira tudi delovanje invalidskega podjetja Želva, ki zaposluje precej veliko ljudi z motnjo v duševnem razvoju. Sprašujem pa se, ali ne bi bilo mogoče storiti kaj več za nekatere novejša usmeritve; na primer uvesti na mestni ravni program zgodnje obravnave za te otroke; spodbujati preoblikovanje strokovno usposobljenih ustanov v specializirane strokovne centre, ki bi – med drugim – zagotavljali strokovno pomoč večinski osnovni šoli pri vključevanju teh otrok v večinsko šolo in zagotavljali potrebno specializirano znanje učiteljem.

Častni meščan glavnega mesta Ljubljane akad. zasl. prof. dr. Matjaž Kmecl

Mestna občina Ljubljana je podelila naslov častni meščan glavnega mesta Ljubljane literarnemu zgodovinarju in teoretiku, znanstveniku, zaslužnemu univerzitetnemu profesorju, esejistu, pisatelju, politiku in ključni slovenski javni osebnosti akademiku zasl. prof. dr. Matjažu Kmeclu »kot poklon redko pokončnemu sodobniku, ki s svojim kompleksnim poznavanjem slovenske zgodovine, kulture in zakladov narave ter državotvornim delovanjem v številnih vplivnih javnih vlogah, posebej v vlogi ustanovitelja in predsednika Jezikovnega razsodišča v okviru SZDL, republiškega ministra za kulturo v nekdanji Jugoslaviji in člana republiškega predsedstva v času osamosvajanja Slovenije, ki je svojo legitimnost črpalo iz pridobitev narodnoosvobodilnega boja med drugo svetovno vojno. Angažirano zavzemanje za to zgodovinsko izročilo in etične vrednote, posebej za socialno pravičnost, izhaja iz številnih znanstvenih razprav akademika Kmecla o največjih osebnostih in pojavih slovenske umetnosti in kulture, posebej proze 19. stoletja, pedagoškega dela na ljubljanski in evropskih univerzah, sodelovanja v najpomembnejših javnih kulturnih ustanovah, kritičnih komentarjev o slovenski sodobnosti, esejističnih premišljevanj in številnih monografskih obravnav slovenske kulturne in naravne dediščine, ki ustvarjajo visoka merila in kritično vest slovenske sodobnosti«.

Matjaž Kmecl, pozitivna vest in kritično obvladana zavest slovenstva

Akad. Ciril Zlobec

Pri prestižnih priznanjih, zvencih nagradah in drugih podobnih počastitvah zaslužnih je že kar v človeški naravi (slovenski pa še posebej), da nas intimno ali javno, s hvalo ali grajo, žene v primerjavo, kdo je pravzaprav v trenutku podelitve bolj pod žarometi slavja, tisti, ki priznanje prejema, ali tisti (organizacija, posameznik), ki z bolj ali manj slavnostnim ritualom takšna odličja podeljuje. V tem širokem razponu človeških nravi se celo zmerom najde kdo, ki še z dodatnim moralistično lekarniškim tehtanjem presoja, ali je podeljeno priznanje v sozvočju z vsebino ali simboliko praznika, na katerega se podelitev veže oz. je njegov najbolj zapomnljiv trenutek. Vsakoletno podeljevanje častnega meščanstva Ljubljane je torej dogodek, ki ne more neopazno mimo nas, zagotovo pa ne mimo najbolj rahločutno odzivajočih se Ljubljančanov (»z rodovnikom«).

Tudi v smislu te občutljivosti *kdo komu kaj* se mi je zdela letošnja podelitev tega častnega naslova še posebej preudarna: prejela sta ga, kot vemo, akademikinja dr. Alenka Šelih in akademik dr. Matjaž Kmecl, dve osebnosti s področja znanosti in kulture, pri katerih se ni bilo treba zatekati k prazni retoriki, da bi bila utemeljitev dovolj prepričljiva, torej k nikakršnim »doslej spregledanim« ali celo fiktivnim zaslugam: dovolj sta njuni imeni, ki v naši zavesti evocirata njuno vseslovensko, ne le mestno vrednost, pomen in naravo njunega dela in delovanja. Glede na specifičnost trenutka, ki ga živimo, zveni tokratna podelitev tega častnega naziva akademikinji in akademiku skoraj kot nekakšen tihi memento varčevalni politiki »zategovanja pasu«, izrazito prav na področju znanosti in kulture,

Naj ob tej priložnosti glosi še posebej namenim besedo, dve prijatelju Matjažu Kmeclu, ki sva si kot narojena ali poklicna zasvojenca besede več kot samo znanca in kolega.

Kmecl je kot razpoznavna osebnost pomembno zaznamoval naš čas, naš tesen slovenski prostor in našo spet in spet, če ne že kar nepretrogoma preizkušano narodno usodo. Še zlasti v zagatnih trenutkih našega javnega in individualnega življenja se je oglašal in se še zmerom neutrudno oglašal z vso svojo modro mislijo in kredibilno besedo, nikoli ideološko ali kakorkoli kričavo, da bi z njima pritegnil pozornost nase, ampak

zaslužnih osebnosti

in akad. prof. dr. Matjaž Kmecl

trezno, sam prav toliko zaskrbljen, kot je bilo, je ali bi moralo biti v določenih premenah časa in razmer zaskrbljeno vse slovensko občestvo. Pa naj nas nagovarja z domišljeno in zavezujočo besedo literarnega zgodovinarja, esteta ali z umetniško besedo leposlovnega avtorja, ali ko se je, ne manj prepričljivo v *besedah in dejanjih*, oglašal iz političnih klopi – njegova misel in beseda sta zmerom bili in ostajata prežarjeni z doživljajsko (ne le verbalno) človeško toplino, v svoj in naš skupni čas ne vstopa nikoli, tudi kot poklicni pedagog na univerzi ne, s pedagoško svarilno dvignjenim prstom, previdno od strani ali vzvišeno nad skupnostjo, kot *čista duša* nad takšne ali drugačne grešnike. Je eden redkih med nami Slovenci, ki s prizanesljivo človekostjo razume tudi tiste, ki jim namenja svojo kritično besedo, kajti ves čas čuti in se tudi javno vede kot ozavešeni pripadnik svojega naroda. Ne brez bolečine v srcu, ko je ta narod v kakršni koli stiski ali zbeigan pred negotovo prihodnostjo.

Prav slovenstvo v vsem svojem bistvu, slovenstvo kot naše nemirno stanje duha in svoje skrb zbujajoča vsakdanja eksistencialna usojenost, je Kmeclova življenjska preokupacija, slovenstvo z vsem, kar smo in nismo, a bi lahko bili, če bi se bili, kot pravimo, *česa naučili* iz preteklih zgodovinskih izkušenj, celo iz tega, kar in kako mi sami zdaj in tu, iz dneva v dan živimo in s čimer nismo v tej »nori«*»* sedanosti zadovoljni ne sami s sabo ne drug z drugim. Nekoliko patetično rečeno: Matjaž Kmecl je nekakšna pozitivna vest in kritično obvladana zavest slovenstva, nič vsiljivo preroškega, nič puhlo odrešenjskega (kot mnoge druge javne osebnosti doma in v svetu) ne ponuja v svojih razmišljanjih, temveč prav nasprotno: s svojo trezno, nikoli defetistično presojo naše današnjosti spodbuja v nas, v vsakem posamezniku in skupnosti, potrebo po neobremenjeni samorefleksiji, ki naj nas spet pripelje k vsak dan bolj zrahljani, če ne že kar izgubljeni enotnosti, kakršne smo v težkih zgodovinskih preizkušnjah zmerom zmogli, k enotnosti v eksistencialno in narodno bistvenem ob hkratnem brezpogojnem spoštovanju razlik in različnosti, ki so in ostajajo – ne glede na čas in razmere – bistvo našega in vsakršnega življenja.

Tako vidim prijatelja akademika Matjaža Kmecla, tokrat skozi optiko priznanja, ki mu ga je prisodila uradna Ljubljana. Naj na koncu (da ne bilo nesporazumov) le še dopolnim nekoliko provokativno uvodno misel tega zapisa: vrednostna identifikacija z nazivom *častni meščan* sta letos v čast tako obema dobitnikoma, akademikinji dr. Alenki Šelih in akademiku dr. Matjažu Kmeclu, kot vodstvu Mestne občine, ki jima je to priznanje podelila.

Torej: iskrene čestitke obema stranema.

Kako ne boš imel rad take Ljubljane? Kako ne bi bil ponosen nanjo?!

Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl

Hvala, gospod župan, podžupani, mestni svetniki in predlagatelji, za ta častni naslov! Vesel sem ga, ker sem ponosen na to svoje ljubljansko mesto, v katerem živim že 60 let – saj je to, z županovimi besedami, »najlepše mesto«, s prijaznimi pokončnimi in podjetnimi prebivalci ter sijajno zgodovino. Če sem čisto odkrit, naj povem, da mi je pri srcu še eno slovensko mesto – Velenje, ki je pač mesto moje mladosti in je tudi sijajno; je pa pač nekaj manjše. - Ljubljani sem ob vsem drugem že 1987 posvetil nekakšno zaljubljensko besedilo, monografijo o njej; pisal sem jo v »prostem času«, med različnimi političnimi sejami pri Milanu Kučanu (takratnega reformizma, čeprav v okrilju ZK, me ni prav nič sram, nasprotno, ponosen sem nanj). Časi so bili zvrtničeni in je knjiga zato ostala nekako ob strani javnega zanimanja, pri meni pa slejkoprej vztraja prav blizu srca.

Zaključil sem jo z navedki iz ene najodličnejših hvalnic Ljubljani, ki jo je že pred 190 leti napisal francoski pisatelj in publicist Charles Nodier. V njej se je predvsem razgovoril o visoki ljubljanski kulturi, ki da je celo med preprostimi meščani tolikšna kot marsikje drugod še v akademijah ne; o tem, kako sleherni meščan govori različne jezike, česar celo pri omikanih Francozih ni; in sploh o vsem mogočem pohvalnem, tudi o posebni milini ljubljanskega ženstva, o njegovem veselju do lepoticenja, plesanja in obiskovanja gledališča. Skratka, napisal je hvalnico, kakršna gre o drugih le stežka iz francoskih ust, in jo seveda brez oklevanja podpisem. Poudaril je predvsem pamet in kulturo, ki vladata mestu; torej nekaj, kar se mu je zdelo enako bistveno, kot se danes marsikomu vladajočemu očitno zdi popolnoma nebistveno.

Od tistega časa do danes se je mesto več kot podeseterilo; vmes je že pred več kot sto leti spektakularno pogorelo znamenito stanovsko gledališče, ki je ob zgraditvi imelo na vsakih deset meščanov po en sedež (!) Prišel je potres, neomajno je vztrajala ena najstarejših evropskih filharmonij (danes šteje že več kot 300 let), vztrajal dvestoletni botanični vrt, saj je Ljubljana z okolico dolgo slovela kot obljubljen dežel vseh zagrizenih botanikov; že 1849 je dobila brzojavno in železniško zvezo z Evropo; ob vseh novih tehničnih pridobitvah pa so v njej dozorevale tudi moderne humanistične ideje, skoraj samoumevno

se je razvijala v sredotežno središče združene Slovenije in s tem v glavno mesto kasnejše samostojne države, naše ljube domovine. V prejšnjem stoletju je dobila še univerzo, galerije, akademijo znanosti in umetnosti in vrsto drugih institucij. Potem je med drugo veliko vojno kot srce slovenskega narodnoosvobodilnega odpora več kot častno prestala najhujšo preizkušnjo: hoteli so jo pokoriti tako, da so jo spremenili v koncentracijsko taborišče in jo ogradili s 34 kilometrov dolgo žično ograjo, utrjeno s stražnimi bunkerji in stolpi. Niso je pokorili – Ljubljana se je takrat dokončno potrdila kot slovensko glavno mesto; in potem še enkrat 1991.

Kako ne boš imel rad take Ljubljane? Kako ne bi bil ponosen nanjo?! Treba je kdaj pod večer v tem pomladnem času stopiti do Ljubljanice in njenih prelepo urejenih nabrežij, videti množice srečnih mladih ljudi z vsega sveta, prisluhniti bitju brezštevlnih src, ki si pravijo, da jo bodo krstili za Ljubljano, če bo punčka, ker menda to pomeni toliko kot 'ljubljen', spočeta pa je bila iz ljubezni. In potem brezpogojno verjameš županu, da je to res najlepše mesto na svetu.

Še enkrat hvala, da smem biti to, za kar ste me danes razglasili; res sem ponosen in počaščen!

Ljubljanski tango v koreografiji Romane Pahor sta na praznični slovesnosti odplesala Nika Horvat in Mario Dragojevič.

Dobitnika nagrad

Vlasta Nussdorfer in prim. dr. Boris Cibic

Vlasta Nussdorfer: »Slišim, vidim in ravnam odgovorno«

Ob pogostitvi po podelitvi mestnih priznanj so se nekateri gostje pri omizjih z občudovanjem vašega javnega delovanja spraševali, kdaj sploh utegnete biti vrhovna državna tožilka, pa nam dovolite, da vas na tem mestu povprašamo, kakšne so vaše strokovne zadolžitve in kako si uspete organizirati čas, da delujete tudi kot dobrotnica in človek nalezljive dobre volje in optimizma?

Včasih si to vprašanje zastavljam celo sama, saj med tednom komaj zmorem »preživeti«. Ko se ura bliža 14. ali 15., kaj šele 16. uri, bi marsikaj dala, da bi se njeni kazalci ponovno premaknili na 11. in bi bilo časa za marsikaj dovolj.

Ko sem po 25 letih tožilskega dela na I. stopnji prišla na Vrhovno državno tožilstvo RS, sem 6 let delala na pritožbenem oddelku, od novembra 2011 pa na oddelku za državnotožilski nadzor in izobraževanje. Ta hip skrbim za izobraževanje državnih tožilcev, kar mi je glede na predavateljsko žilico pisano na kožo, delam tudi pri nadzoru na kazenskem oddelku Vrhovnega državnega tožilstva RS. Seveda me mnogi bolj kot vrhovno državno tožilko poznajo kot predsednico Belega obroča Slovenije. Kar težko jim je dopovedati, da to ni moja dopoldanska služba. Ločujem delovni in prosti čas, ki ga skoraj v celoti posvetim žrtvam kaznivih dejanj nasilja v družini v okviru Belega obroča Slovenije. Prav zato nimam več prostih popoldnevov, vikendov in skoraj ne dopusta. Seveda pa sem izjemno organizirana, kar me rešuje. Koledar je prepoln terminov, vse je planirano, klonirati se ne da in zato se moram marsikdaj opravičiti.

Po naravi sem velika optimistka, na stvari ne gledam črno. Ker skoraj nimam prostega časa, sem vesela vsake proste ure, kavice, trenutkov, ki jih preživim z družino, prijatelji ... Ugotovila sem, da mi poleg dobre organizacije, pri čemer se strogo držim urnika, pomaga tudi velika hitrost pri delu. Obupala sem nad željami po stoočstnosti, perfekcionizmu, delu povsem brez napak. To se preprosto ne da. Vsaj ne več. Še vedno pa pazim, da stvari ne delam z levo roko, da se potrudim, kolikor se lahko, a nisem robot.

Ali Beli obroč, katerega pobudnica, soustanoviteljica in predsednica ste, izpolnjuje poslanstvo, ki vas je vodilo pri tej pobudi?

Če bi leta 2003, ko sem kot predsednica Društva državnih tožilcev Slovenije dala pobudo za ustanovitev Belega obroča Slovenije, vedela, kaj mi bo prineslo naslednjih osem let, bi se tako močno ustrašila, da bi se skrila tudi v mišjo luknjo. Začeli smo skromno, z nekaj pismi na mesec, kakšnim klicem, dogodkom, pisalo se je leto 2004. Ko sem v letu 2005 napisala prvo knjigo *Naše deklice z vžigalicami*, se je moje življenje povsem spremenilo. V letu 2006 so po izidu knjige sledila preštevila potovanja po knjižnicah, kulturnih domovih, šolah po vsej Sloveniji. V letu 2006 je prišla nova knjiga *Naši dečki z ulice* in nato se je vsulo: predavanja, nastopi, preštevila dogodki, stotine klicev ljudi, projekti ... Ker nudimo tri osnovne vrste pomoči – psihosocialno, pravno in finančno –, je bilo dela na teh področjih iz leta v leto več. Končala bom kar z letom 2011, ko sem prejela 5.000 pisem in nanje tudi osebno odgovorila. Zalogaj, za katerega komaj verjamem, da sem ga zmogla.

Dovolj zgovoren je tudi podatek, ki ga javnost zagotovo premalo pozna. V vseh osmih letih dela, pri čemer smo bili, kot rečeno, v prvih dveh letih zelo skromni, smo med žrtve nasilja v družini razdelili že za 434.460 evrov pomoči, od tega 145.021 evrov finančne pomoči samo v letu 2011. V teh letih smo pomagali več tisoč žrtvam, projekti gredo v desetine in najbrž si skoraj nihče ne more predstavljati tega dela za društvo, ki do lanskega leta ni imelo prav nikogar redno zaposlenega. Šele v lanskem letu smo zaradi uspešnosti na razpisu Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve po osmih letih prvič dobili 12.000 evrov in redno zaposlili svetovalko psihosocialne pomoči. Na odziv letošnjega razpisa ta hip še čakamo. Drugih zaposlenih si ne moremo privoščiti, čeprav bi jih potrebovali vsaj nekaj. Ob tajnici, nekaj prostovoljkah, svetovalki za psihosocialno pomoč in računovodkinji imamo še redno sodelavko odvetnico, ki pa ni edina pravnica, ki pomaga po vsej Sloveniji. Prav v Velenju, kjer smo ta mesec odprli prvo dislocirano enoto, trije odvetniki nudijo vsak eno brezplačno pomoč za žrtve nasilja letno.

Seveda name kot predsednico odpade daleč največ dela; od odgovorov ljudem, sestankov z njimi, obiskov prirediteljev, dogodkov, predstavitev knjig, koordinacije med vsemi sodelavci ... Zdi se mi, kot bi imeli ministrstvo v malem. Da si boste morda lažje predstavljali, koliko je zbranega gradiva v posebni sobi, ki je strogo varovana pod ključem, lahko povem, da so vsi projekti v 268 fasciklih. Že to je dovolj zgovoren podatek o delu, ki smo ga opravili. Ta hip, po volitvah v marcu 2012, je na Belem obroču Slovenije skupina čudovitih prostovoljk, nekatere so tudi članice najožjih odborov društva. Verjamem in upam, da bomo tudi zaradi njih zmogli. A časi so težki, ljudje pišejo, kličejo, prihajajo. Zagotovo je največja želja dobiti prepotrebna sredstva za pomoč ljudem, pa tudi še kakšno dodatno redno zaposlitev. Od prostovoljcev namreč ne smeš zahtevati in od njih pričakovati, da bi ti bili na voljo vedno in povsod. Imajo lahko zaposlitev, drugačne obveznosti, študij ... so pa izrednega pomena. Naši so prav posebni. Navsezadnje tudi morajo biti, saj gre za zelo občutljivo in zahtevno delo, ki ga ne zmore vsak. Hvaležna pa sem Mestni občini Ljubljana, ki nam je oddala prostore na Cigaletovi ulici poleg sodišča, kjer nas ljudje z lahkoto najdejo.

Kaj vas poleg branja literature, ki jo izkazuje na vsakem koraku, navdihuje pri pisanju in kakšne odzive dobivate na svoje kolumne in knjige?

Pišem že od malih nog, in to zelo rada, kar se najbrž tudi pozna. Škoda le, da imam za pisanje tako malo časa. Zadnje, to je osmo knjigo *Pod krilatim Pegazom* sem morala namreč v lanskem letu napisati v dveh mesecih. Od ideje, ki se mi je rodila 1. maja, do njenega izida, ki je bil 15. julija, upoštevati je treba še lekturo, oblikovanje in tisk, sta minila torej le dobra dva meseca. Vedno si rečem, kako bi pisala, če bi imela več časa. To velja tudi za kolumne. Ponavadi moram idejo dobiti v nekaj minutah, nato pišem, popravljam, oddajam in že hitim k nečemu novemu. A, nekoč, vsaj upam, bo prišla tudi knjiga mojega življenja. Nanjo se že dalj časa v mislih pripravljam in ta se bo šele brala. Ko bi mi le uspelo. Odzivi na knjige, kolumne ... so izjemni. Vesela sem, ko me kar na cesti ustavi kdo in mi pove, da ga je nekaj še posebno pritegnilo in o tem zdaj razmišlja, da je spoznal nekaj novega, da rad bere to, kar pišem. Ko sem nekoč v neki kolumni med drugim zapisala tudi kuharski recept, sem bila presenečena, da ljudje res kuhajo po njem. Še bolj, ko se me že nekajkrat poklicali in vprašali, kje sem dobila tiste zelene škatle, ki jih imam doma in v katere spravljam vse, da imam tak red.

Česa vse ljudje ne preberejo in o čem vse razmišljajo. O popolnem redu doma zdaj ne bi rada govorila. Ali ne bi malo podaljšali teh štiriindvajsetih ur, ki jih ima dan?

Častna meščanka je letos postala vaša profesorica in stanovska kolegica akademikinja zaslužna prof. dr. Alenka Šelih? Vas navdihuje tudi njeno delo?

Ponosna sem, da je bila prof. dr. Alenka Šelih ena izmed mojih profesoric. Dotaknila se me je prav z mladoletniškim kazenskim pravom in s skrbjo za žrtve. Če ne bi prišla na tožilstvo, predvsem pa na oddelek za mladoletniško, družinsko in spolno kriminaliteto, ne vem, če bi se kdajkoli moje življenje tako izpolnilo. Tam sem dobila vse navdihe, ideje; žrtve same so me tudi spodbudile k ukrepanju. Vesela pa sem vsakogar, ki stopa po tej poti, kajti le vsi skupaj jo bomo zmogli prehoditi in na njej narediti še več sprememb v korist številnih ljudi, ki nas potrebujejo, čakajo na nas in našo pomoč. Dr. Šelihova je na tej poti že dolgo.

Imate kot nagrajenka glavnega mesta Ljubljane še kakšen dober predlog mestnemu vodstvu z vašega področja? Presojate, da ima mesto s financiranjem in sofinanciranjem socialnih programov dovolj posluha za svoje prebivalke in prebivalce ali pa kaj posebej pogrešate?

Vedno sem vesela, ko kjerkoli slišim ali preberem, da ima mesto Ljubljana posluh za šibke, ranljive, socialno ogrožene, mlade, stare, tiste, ki potrebujejo pomoč. Nasvet bi bil: bogati, zdravi in ravno prav mladi si znajo pogosto sami pomagati. Treba je

Prim. Boris Cibic, dr. med., dobitnik nagrade glavnega mesta Ljubljane.

Vrhovna državna tožilka Vlasta Nussdorfer, dobitnica nagrade glavnega mesta Ljubljane.

misлити na tiste, ki tega ne znajo in ne zmorejo. Tu je potrebno prisluhniti vsem nam, ki se z njimi srečujemo in preprosto reči: slišim, vidim in ravnam odgovorno.

Zavedati se je treba, da je otroštvo najpomembnejše obdobje v življenju, ker se ga bomo spominjali do zadnjega diha. Takega ali drugačnega. In otroci si zaslužijo najboljše. Ne bogastva, pač pa tega, da so enakovredni drugim, da zrastejo v zdrave in odgovorne državljane, da nas bodo nekega dne nasledili. Seveda pa

ne gre pozabiti tudi na najstarejše, ki ne smejo biti odrinjeni na rob, pozabljeni, obupani, bolni in v depresiji. Otroci in starejši, bolni, invalidi in ljudje na robu bodo hvaležni za to, kar naredimo zanje. To preprosto moramo storiti. Tega se je potrebno v mestu Ljubljana še kako zavedati.

In še čisto nazadnje: HVALA Mestni občini Ljubljana za nagrado, ki sem je bila zelo, zelo vesela.

Prim. Boris Cibic: »Kako sem srečen, da lahko še pomagam z nasveti, kjer so odsotni ekonomski momenti!«

Glede na to, da ste pri svojih preseženih 90 letih polno dejavni v Društvu za zdravje srca in ožilja, nam, prosimo, zaupajte svoj recept za dolgo, zdravo in dejavno življenje.

Ko sem lani praznoval 90-letnico svojega življenja, so mi mnogi sorodniki, prijatelji in znanci čestitali in mi želeli še dolgo življenje. Praviloma sem se vsakomur zahvalil za čestitke in voščila ter mu hkrati vračal z besedami, da moram jaz vsakomur izreči voščilo za vsaj tako dolgo življenje, kakršno je moje, ali še daljše. Pa še nekaj je omembe vredno. V mladosti sem mnogokrat razmišljal, kako dolgo bi rad živel. Postavil sem si cilj vsaj 79 let, ki je bil tedaj zame še zelo daleč. In zakaj prav 79 let? To bi bilo leto 2000, o katerem so napovedovali vsa mogoča dogajanja, vključno s koncem sveta. Ko se je pa to leto začelo bližati in sem se čutil popolnoma zdravega in še sposobnega za koristno delo, sem začel razmišljati, da bi cilj za dolžino življenja premaknil. V dnu srca sem si postavil nov termin – 90 let. Pa sem se ponovno zmotil. Zdaj si več ne upam postaviti meja. Kar bo, pa bo. Bodrijo me ugotovitve strokovnjakov, da je naše telo ustvarjeno za življenje, dolgo okrog 120 let. Izplača se torej izkoristiti vse, kar nam ponujajo raziskovalci o ugotovitvah za čim daljše preživetje. Nekaj o tem so vedeli že naši davni predniki. Njihove izkušnje spadajo danes v naš železni repertoar o pravilnostih zdravega načina življenja. Ne bi se spuščal v vprašanje, kaj je dejansko počel naš prednik, da si je podzavestno ohranil zdravje in si s tem podaljšal življenje. Pa še mi nismo na vrhu znanja in se vedno ponujajo nove ugotovitve.

O čem je pravzaprav beseda?

Beseda je o tako imenovanih dejavniki, ki posredno ali neposredno vplivajo na naše zdravje in preživetje. Naštetimo jih lahko na desetine, vendar, kot so ugotovili strokovnjaki, zelo pomembni so samo nekateri, ki jih, z malo dobro volje, lahko obvladamo. Pravimo jim dejavniki tveganja za nastanek ateroskleroze in boleznih srca in ožilja, ki so danes še vedno najbolj številne in nam najbolj krajšajo življenje. V tem seznamu so na vrhu **kajenje, visok krvni tlak, visoka raven holesterola v krvi, nezadostno gibanje, čezmerna telesna teža, debelost, nezdrava prehrana, sladkorna bolezen, čezmerno uživanje alkoholnih pijač, stresno življenje.**

Ker verjamem, da je to res, dosledno upoštevam vsa

priporočila za zdrav način življenja, če izvzamem majhne in kratke prekrške: ne kadim, se izdatno gibam, vstanem od mize, ko bi še nekaj pojedel, uživam čim več sadja in zelenjave, čim manj mastne in slane hrane, čim manj polnega mleka in rdečega mesa in čim bolj se prilagodim danostim. Vsi, ki sedaj berete ta pogovor, ali se kdaj ali vedno držite priporočil za zdrav način življenja? Ne čakajte na preventivo ali zdravljenje, ko začutite prve znake bolezni (napadi bolečin pri srcu, neredno bitje srca, zadihanost pri hitri hoji, zatekanje nog itd.). Tistokrat je že mnogo zamujenega. Moram pa biti iskren. Morda se ne bi tako dosledno izmikal dejavnikom tveganja, če ne bi imel za sabo že več ustreznih življenjskih izkušenj.

Katere življenjske izkušnje so vas napeljale k tako dosledni skrbi za zdravje?

Zgodba bi bila dolga. Skrajšal jo bom karseda. Rodil sem se kot šesti od devetih otrok v družini malega, slovensko zavednega kraškega kmeta, ki je od svojega očeta podedoval nekaj zemlje in mnogo dolgov. Z mamo, tržaško

mlekarico, sta se leta in leta trudila do izčrpanosti, da sta izplačevala dolgove in ohranjala pri življenju svojo številno družino. Očitno smo uživali dovolj zdravo in kalorično dovolj bogato hrano, deloma z domače zemlje, brez znanja o kalorijah, vitaminih in mineralih, da smo dorasli zdravi brez prehranskih dodatkov. Bila je doba, ko še ni bilo učinkovitih zdravil proti boleznim in ljudje niso bili socialno zavarovani. Novorojenčki, majhni otroci in mladostniki so umirali za pljučnicami, odrasli in starejši ljudje za pljučno tuberkulozo. Sam sem prebolel pljučnico s hudim potekom. In kaj se je zgodilo, da sem želel postati zdravnik? Še danes ne vem, zakaj sem že v zgodnji mladosti imel posluš za potrebe revnega berača in za želje bolnega človeka. V starosti 15 let sta me hudo pretresli smrti dveh mladih sosedskih mam, od katerih ena že vdova, ki sta umrli zaradi pljučne tuberkuloze in zapustili več nedoraslih otrok. Rad sem hodil v spremstvu starejših na obiske bolnikov v tržaški bolnišnici. Mar je čudno, da sem postal zdravnik in da se mi je uresničila dolgo skrita želja, da bi zdravil bolne, ki za življenje človeka lahko premnogokrat postanejo usodne v nekaj minutah?

Dobitnik nagrade glavnega mesta Ljubljane prim. Boris Cibic, dr. med.

Mestna občina Ljubljana je podelila nagrado glavnega mesta Ljubljane pionirju slovenske interne medicine in kardiologije, ustanovitelju Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije, predavatelju in publicistu zdravniku prim. Borisu Cibicu »z občudovanjem in hvaležnostjo za srčni ogenj ob predanem delu za zdravje soljudi, predvsem goreče ozaveščanje o dejavniki tveganja za srčno-žilne bolezni in pomenu zdravstvene preventive, ki se ji kot odlični zdravnik specialist interne medicine in pedagog tudi dve desetletji po upokojitvi vsakodnevno posveča v okviru Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije, včlanjenega v mednarodno organizacijo European Heart Network. Društvo je z neutrudno nagrajenčevo osebnostjo in srčnostjo, s številnimi javnimi akcijami, revijo in knjižno zbirko Za srce postalo nacionalno gibanje, ki širi zavedanje o pomenu zdravega življenjskega sloga med vse generacije prebivalcev Ljubljane ter državljanek in državljanov Slovenije.«

Kako pa se je porodila ideja za ustanovitev Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije?

Mnogo prehitro se je bližal konec 40 let dolge delovne dobe, v zadnjih letih na Kardiološkem oddelku v Bolnišnici dr. P. Držaja v Ljubljani. Nekega dne me je presenetil kolega kardiolog, sedaj profesor, dr. Josip Turk, dr. med., ki se je obrnil name kot tedanjega predsednika Kardiološke sekcije SZD, ali bi bil pripravljen sodelovati pri ustanovitvi prostovoljnega društva, ki bi se posebno posvečalo preventivi srčno-žilnih bolezni. Ni mu bilo treba reči dvakrat. Ker se je iztekala moja redna zaposlitev in sem imel funkcijo v združenju kardiologov, sem izkoristil priložnost, da ne opustim svojega poslanstva zdravnika-kardiologa in vstopim v nastajajoče društvo kot soustanovitelj in podpredsednik. Srečnejšega konca redne zaposlitve in srečnejšega nadaljevanja v delu z bolniki si ne bi mogel niti zamisliti. Zdaj sem tu, s srcem in dušo, že več kot dvajset let in komaj čakam ponedeljek. In kaj me vleče sem?

Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije smo ustanovili 3. aprila 1991 z obsežnim programom zmanjšanja tedaj visokega odstotka srčno-žilnih bolezni z visoko stopnjo umrljivosti. Verjetno smo bili v slovenski družbi med prvimi s programom, ki obsega zelo razvejano dejavnost in zajema strokovna predavanja za laike v Ljubljani in v vseh podružnicah po Sloveniji (v celoti 10) o srčno-žilnih boleznih in njihovem preprečevanju, letno šestkratno izdajo revije *Za srce*, ki jo člani dobivajo brezplačno, tisk knjig, brošur in zgibank o srčno-žilnih boleznih, možnost stalnih osebnih pogovorov z zdravniki, stalne anonimne pogovore po telefonu in internetu z zdravnikom, športne dejavnosti, strokovno spremstvo med rednimi pohodi, izvajanje kontrole ravnih holesterola in sladkorja v krvi z občutnim popustom, določanje gleženjskega indeksa, obisk kulturnih prireditelj, prav tako s popustom, intervjuje po radiu in televiziji, pred kratkim ustanovitev kluba, ki združuje bolnike z atrijsko fibrilacijo (popolnim nerednim bitjem srca) in kluba bolnikov s prirojenimi srčnimi napakami itd. Društvo šteje krog 8000 članov in ima priznan status humanitarnega društva nacionalnega pomena. Še sedaj, po dvajsetih letih, se vsak dan posebno veselim osebnega svetovanja ter anonimnega svetovanja po telefonu (031/334-334) in »internetu« in se vselej razveselim uradnih podatkov, da se še nadalje znižuje odstotek ljudi, ki bolehalo na srcu ali so prežgodaj umrli zaradi srčno-žilne bolezni. Zasluga za to gre tudi aktivistom našega društva v raznih podružnicah, med katerimi izstopajo novomeška, posavska, severnoprimska, koroška in kraška. V zahvalo za večletno sodelovanje v društvu smo ustanovili več stopenj priznanj (bronasto, srebrno in zlato plaketo ter častno članstvo). Letos pa sem bil sam počaščen z visokim priznanjem Mestne občine Ljubljana, z »nagrado glavnega mesta Ljubljane«, ki mi jo je iz svojih rok izročil ljubljanski župan gospod Zoran Jankovič dne 9. maja 2012, na dan praznika Ljubljane, na ljubljanskem gradu, ki simbolično izraža zahvalo političnega vodstva Ljubljane za mojo skrb za zdravje prebivalcev Ljubljane.

Izražate podobo srečnega človeka. Kaj vas osrečuje?

Moje življenje izpolnjujejo bolniki, ki sem jim na razpolago noč in dan, dan za dnem, mesec za mesecem več kot 60 let. Kako sem srečen, da lahko še pomagam z nasveti, kjer so odsotni ekonomski momenti! Po horoskopu sem vztrajen, zahteven do sebe in do drugih, gledam naprej in razumem drugače misleče. Sem zdravnik, vendar je moje srce postalo mišica mnogo potem, ko me je prvič duhovno osrečilo.

Viljem Klemenc, dobitnik plakete glavnega mesta Ljubljane.

Matjaž Špat, dr. med., dobitnik plakete glavnega mesta Ljubljane.

Dobitniki plaket

Dobitnik plakete glavnega mesta Ljubljane Viljem Klemenc

Mestna občina Ljubljana je podelila plaketo glavnega mesta Ljubljane podpredsedniku Sveta ČS Golovec, predsedniku Društva upokojencev Štepanjsko naselje, predsedniku KO Rdečega križa in prostovoljnemu gasilcu Viljemu Klemencu »z globokim spoštovanjem za neprecenljivo zavzeto in plemenito delovanje na vseh področjih življenja v svojem krajevnem okolju, od športa, kulture, humanitarnega dela in prostovoljnega dela v gasilskem društvu, Svetu staršev OŠ Božidarja Jakca, pri Rdečem križu, in s hvaležnostjo za vestno ohranjanje delovanja Zveze združenj borcev v Štepanjskem naselju«.

Kaj vam pomeni plaketa?

Priznanje Mestne občine Ljubljana mi pomeni ogromno. Nemogoče je opisati trenutek, ko ti ob izročitvi plakete množica pomembnih osebnosti zaploska in se hkrati zavedaš, da je tvoje dolgotrajno delo za ljudi v tvoji okolici in širše cenjeno in hkrati ocenjeno. Največje osebno zadovoljstvo je pomagati ljudem v stiski. Nepozaben je zame letošnji 9. maj, ko mi je gospod župan izročil plaketo glavnega mesta Ljubljane.

Kakšni so vaši delovni načrti?

Načrtov za prihodnje je veliko. Pomoči potrebnih je vsak dan več. Kot dolgoletni prostovoljec sodelujem v PGD Štepanjsko naselje, KO RK Štepanjsko naselje, DU Štepanjsko naselje, KO ZZB za vrednote NOB Štepanjsko naselje, OŠ Božidarja Jakca, sem tudi podpredsednik Sveta ČS Golovec, kar zahteva veliko energije, ki jo nabiram na sprehodih s hišnim ljubljenčkom Skojem in urejanjem cvetličnih nasadov. Tisto, kar me najbolj osrečuje, so nasmehi ali stiski rok ljudi, ki so potrebni pomoči. Najlepše pri tem je, da v naše odnose ni vpleten denar, saj so tako naša srečanja res samo pristno človeška. Tak odnos doživiš ob nesrečah, kot so bile poplave v Železnikih in predlani na Barju. Dali smo vse od sebe in nič ne more nadomestiti pogledov hvaležnosti, ki smo jih v takih trenutkih deležni. Nobenega nadomestila ni za toplino roke, ki ti s stiskom da vedeti, da je bila tvoja pomoč sprejeta z ljubeznijo. Svet bi bil čisto drugačen, če bi bili med seboj tako pristno človeški zmeraj, ne samo v težkih trenutkih, in to je tisto, zaradi česar ne znam živeti drugače, kot da pomagam, kjer le morem.

Dobitnik plakete glavnega mesta Ljubljane Matjaž Špat, dr. med.

Mestna občina Ljubljana je podelila plaketo glavnega mesta Ljubljane zaslužnemu družbenemu delavcu Matjažu Špatu, dr. med., »v zahvalo za dolgoletno posvečanje ohranjanju spomina in vrednot narodnoosvobodilnega boja, ki ga udejanja kot aktiven član treh krajevnih borčevskih organizacij (Dravljce, Dolomitski odred in Bratov Babnik), član predsedstva in izvršnega odbora ZZB za vrednote NOB Ljubljana Šiška, član GO ZZB za vrednote NOB Slovenije, predsednik Taboriščnega odbora Ravensbrück, ki aktivno pomaga tudi pri delovanju Taboriščnega odbora Auschwitz, ter glavni organizator proslav ob Dnevu spomina na Holokavst in tradicionalnega vseslovenskega srečanja taboriščnic, političnih zapornic in ukradenih otrok nekdanjih nacifašističnih taborišč v Portorožu«.

Kaj vam pomeni plaketa?

V taboriščnem odboru Ravensbrück–Auschwitz in sam osebno smo zelo veseli in počaščeni s prejetim priznanjem. Ponosni smo, da je mesto prepoznalo pomen našega angažiranja in delovanja pri ohranjanju spomina in vrednot. Prav zaradi spoštovanja do matere in njenih tovarišic sotrpink taboriščnic, ki so del svojega življenja preživele tako, da so bile samo številke, v bedi, pomanjkanju in hudem terorju, kjer se je tudi smrt utrudila do smrti, zaradi njihovih dejanj tovarštva in solidarnosti, junaštva in domoljubja, ki so ga znale udejanjiti v svojih odnosih v taborišču, se še posebej njihovi svojci s posebnim spoštovanjem posvečamo delovanju taboriščnega odbora pri ohranjanju spomina in vrednot.

V Sloveniji imamo številne razloge, da ta spomin ohranjamo. Naša domovina je bila med drugo svetovno vojno še posebej močno prizadeta. 63 000 Slovencev je bilo interniranih v različna taborišča in 9 853 življenj slovenskih domoljubov je ugasnilo v dimnikih krematorijev. V kolektivnem spominu slovenskega naroda so zato Ravensbrück, Auschwitz, Dachau, Mathausen, pa tudi Rab, Gonars, Ljubelj in številna druga. Skoraj vsaka slovenska družina ima kakšen spomin na to obdobje. Pomen kulture spominjanja in negovanja vrednot je velik, še posebej v času krize, kot je aktualna (finančna kriza in prav tako kriza vrednot). Prav je, da vemo, kako veliko in pomembno poslanstvo udejanja naš taboriščni odbor. In prav je, da vemo, da so take priložnosti tudi dobro izhodišče, da se vedno znova vprašamo o razlogih, ki so privedli do tistih grozovitih trenutkov človeške zgodovine, nastanka dveh zločinskih ideologij (fašizma in nacizma), ki sta povzročila drugo svetovno vojno in vse nadaljnje trpljenje.

V imenu društva zaupni telefon Samarijan sta plaketo prevzela Jasna Semibratov in Franci Suhadolnik.

V imenu Narodne galerije in Društva Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije sta plaketo prevzela direktorica Narodne galerije dr. Barbara Jaki in predsednik Društva Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije Boris Šinigoj.

Za Slovensko filantropijo je plaketo prevzela direktorica Tereza Novak.

Kakšni so vaši delovni načrti?

V skladu s predvidenim programom si vsako leto prizadevamo izvesti vsebinsko in dogodkovno zelo obsežen program, ki terja od nas polno angažiranost vse leto.

Tudi v letu 2012 predvidevamo organizacijo in izvedbo vseh naših tradicionalnih dogodkov, srečanj in izletov: od januarske udeležbe članov taboriščnega odbora na proslavi na Osankarici in v Dražgošah, sodelovanja na proslavi ob svetovnem dnevu spomina na holokavst (29. 1. 2012), udeležbe na spominski slovesnosti ob obletnici osvoboditve taborišča Ravensbrück (15. 4. 2012) in Ljubelj (16. 6. 2012), udeležbe na zasedanju mednarodnega odbora Ravensbrück (11.-14. 4. 2012), priprave in izvedbe vsakoletnega obiska rojakov na avstrijskem Koroškem (junija) do priprave in izvedbe vsakoletnega tradicionalnega vseslovenskega srečanja in proslave taboriščnic, političnih zapornic in ukradenih otrok v Portorožu (14.-16. 9. 2012).

Tradicionalno vsakoletno vseslovensko srečanje in proslava ne pripomore samo h kulturi spominjanja, ampak v veliki meri prispeva k sodelovanju in povezovanju z zamejskimi Slovenci, ki se redno udeležujejo naših srečanj in proslave (pevske zbori, kulturniki, interniranke s Koroške in Tržaškega ...). To področje povezovanja, promocije nastopajočih, spoznavanje (predvsem mladih) s taboriščno tematiko, predvsem pa utrjevanje pristnih in spoštljivih prijateljstev in poznanstev, ki porajajo številna druga povezovanja in sodelovanja (nastope v Sloveniji, gospodarsko sodelovanje ...) je tudi eno od osrednjih vzvodov delovanja odbora. Skupaj z režiserjem si bomo prizadevali pridobiti sredstva na razpisu filmskega sklada Republike Slovenije in posneti film o Sloenkah v taborišču Ravensbrück in o aktivnostih slovenskih taboriščnic.

Skupaj s kustodiatom ustnih virov v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije si močno prizadevamo, da jim naše taboriščnice zaupajo zgodbo svojega življenja z izkušnjo preživetja taborišč(a). Tako sistematično oblikujemo tudi zbirko ustne zgodovine, ki glede na tehniko snemanja obsega video-, audio- in pisna pričevanja in tako trajno ohranjamo zaklade naše ponosne zgodovine in dediščine.

Dobitnik plakete glavnega mesta Ljubljane Društvo zaupni telefon Samarijan

Društvo zaupni telefon Samarijan, ki ima svoj sedež na območju Mestne občine Ljubljana, praznuje letos 15-letnico svojega delovanja. Sprva so prostovoljci dežurali 24 ur na dan vse dni v letu na enem telefonu, zdaj pa so že deset let dosegljivi na dveh telefonih hkrati, prav tako 24 ur vse dni v letu, občasno pa delujejo še na tretjem telefonu. Tako veliko dostopnost omogoča 380 prostovoljcev, ki so doslej opravili več kot 392.000 pogovorov z ljudmi v duševni stiski

in jim podarili več kot 230.000 ur. Pri svetovanju sledijo Rogersovi metodi nedirektivnega svetovanja, kar pomeni, da se spremenijo v čuteče uho, saj človek v stiski potrebuje prav te vrste podporo. Da bi prostovoljci zmogli kvalitetno opravljati svoje delo, skrbi društvo za redne mesečne supervizije in predavanja priznanih strokovnjakov, večkrat letno pa imajo člani tudi dodatna izobraževanja. Društvo je 15 letih usposobilo že več kot 900 članov. Leta 2005 jim je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve za dosežke na humanitarnem področju med prvimi tovrstnimi organizacijami podelilo status humanitarne organizacije.

Pisateljica in novinarka Renata Ažman je o društvu med drugim zapisala: »Prostovoljci na telefonskih linijah Samarijan predstavljajo poslednjo in edino brezplačno pomoč, ki jo lahko dobi vsak obupani in obubožani človek. V časih, ko se pogovori pri psihoterapevtilih merijo v minutah in v mnogo evrih, je usposobljen človeški glas, ki te sredi noči – brezplačno – potolaži in odvrne od samomora, neprecenljiv. V statistikah ni podatkov o tem, koliko življenj so v teh letih rešili, koliko ljudem so pomagali prebroditi težek čas, kolikim so vrnilo upanje. Neprecenljivo. /.../ V časih, ko si prizadevamo najti svojo izgubljeno človečnost, med nami živijo ljudje, ki svoj prosti čas in svoje življenje posvečajo temu, da bi – brezplačno – pomagali soljudem v stiski. To je zgled, ki mu ni para in mu bomo morali sčasoma vsi slediti, če hočemo preživeti kot humana družba.«

Dobitnika plakete Društvo Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije in Narodna galerija

sta priznanje prejela za projekt *Sozvočje svetov*, letni cikel predavanj in koncertov, s katerim Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije in Narodna galerija iz Ljubljane že od leta 2001 izvirno povezujeta glasbeno in likovno umetnost. Oba akterja črpta iz bogate zakladnice domače in svetovne likovne in glasbene umetnosti ter inovativno podajata slogovne, geografske in časovne vzporednice med njima. Pet prireditev s priložnostnim dodatkom ali ponovitvijo združuje privlačen glasbeni program in teme iz likovne umetnosti, ki jih je mogoče povezati neposredno z glasbo ali s koncertno vsebino. Pri Komornem godalnem orkestru SF gostujejo vrhunski domači in tuji solisti, predavanja pa pripravljajo sodelavci Narodne galerije in gostujoči slovenski predavatelji. Ciklus je v desetih letih obstoja nenehno rasel, ljubljansko občinstvo pa je projekt hvaležno sprejelo. Prvi predsednik RS, častni meščan Ljubljane in častni pokrovitelj Komornega godalnega orkestra SF Milan Kučan je o projektu med drugim zapisal: »Prireditev,

ki ves čas dosega vrhunsko organizacijsko, izvajalsko in umetniško raven, ponuja vsebine z močno edukativno noto, spodbuja nastanek novih domačih in tujih glasbenih del ter v glasbeno produkcijo vključuje tudi mlajšo generacijo glasbenikov, tako ustvarjalcev kot poustvarjalcev. Inventivno povezovanje likovne in glasbene umetnosti brez dvoma že več kot deset let na edinstven način bogati kulturno ponudbo mesta Ljubljane in privablja vsako leto večje število ljubiteljev in poznavalcev umetnosti vseh generacij, obenem pa jo spremlja pozornost avdio-vizualnih medijev ter odobravanje strokovnjakov s področja likovne in glasbene umetnosti.«

Dobitnica plakete Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva

v letu 2012 obeležuje 20 let delovanja. Programi društva so usmerjeni v dvig kvalitete bivanja v skupnosti in v zagovornišvo socialno šibkejših, zato je njihovo delo usmerjeno v ozaveščanje, informiranje, zagovornišvo in povezovanje. S svojimi programi vstopajo na področja, ki jih državne institucije še ne pokrivajo ali jih ne pokrivajo dovolj. Osrednja dejavnost organizacije je promocija prostovoljstva. Slovenska filantropija je nosilka Slovenske mreže prostovoljskih organizacij, v katero je vključenih že 789 organizacij. Aktivni so na področju medgeneracijskega prostovoljstva; od leta 2006 v okviru projekta *Sadeži družbe* povezujejo šole, društva upokojencev in podporo medgeneracijskega sodelovanja. Veliko pozornost namenjajo različnim skupinam migrantov, ki so jih v Slovenijo pripeljale težke življenjske razmere. So soustanovitelji *Ambulante s posvetovalnico za osebe brez urejenega zdravstvenega sodelovanja*.

Koordinator Sloge, slovenske platforme NVO za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč Marjan Huč je Slovenski filantropiji posebej naglasil: »Slovenska filantropija /.../ deluje tudi kot informacijska točka za vse iskalce prostovoljske pomoči in zainteresirane prostovoljce ter jim pomaga pri iskanju prostovoljcev oziroma primerne prostovoljskega dela. Ob tem ponujajo tudi usposabljanja za prostovoljce, mentorje in organizatorje prostovoljstva. Vsako leto tradicionalno organizirajo festival prostovoljstva. /.../ V okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja prispevajo k doseganju mednarodnih in nacionalnih razvojnih ciljev ter modele dobrih praks prenašajo v države v razvoju, v Afriko, Azijo in Evropo ter jim nudijo tehnično in razvojno pomoč. Z organizacijo mednarodnih taborov, ki potekajo v Sloveniji, in obiskom številnih gostov iz tujine Ljubljana vedno zasije v najlepši luči.«

DAN UPORA PROTI OKUPATORJU 27. APRILA 2012 NA KONGRESNEM TRGU

Varčevalni ukrepi so vladi letos prvič v samostojni Sloveniji vladi preprečili, da bi pripravila državno proslavo ob 27. aprilu, dnevu upora proti okupatorju. Slovesen praznični dogodek z bogatim kulturnim programom je zato na praznični sončen dan pripravila Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana na Kongresnem trgu. Prireditve z bogatim kulturnim programom, v kateri so se nastopajoči odrekli honorarjem, se je udeležilo več kot 10 000 ljudi iz Ljubljane in vse Slovenije, zato se je župan Zoran Jankovič v nagovoru pošalil, da bo prihodnje leto, če bo potrebno, Kongresni trg mesto še razširil. Slavnostni govornik je bil predsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije Janez Stanovnik. Navajamo nekaj odlomkov iz govora, ki so ga prekinjali bučni aplavzi in vzkliki zbrane množice.

slovenskega ljudstva se je vključila v civilizacijsko revolucijo Deklaracije Združenih narodov o človekovih pravicah. OF je na svoj prapor s ponosom in odločnostjo zapisala zahtevo po narodni samoodločbi; udejanjila je Cankarjevo maksimo »Narod si bo sodbo pisal sam«. /.../

Ta sodba pa vsebuje sistem vrednot, ki so se izkristalizirale v neizmernem trpljenju – borcev, izgnancev in izseljencev, taboriščnikov in zapornikov, pogorelcev, ukradenih otrok, streljanih in obešenih talcev, vseh mučnikov slovenstva; te vrednote so: **domoljubna suverena samozavest** kot poglobljena vrednota; **socialna pravičnost in solidarnost** sta odraz in posledica združitve narodne in socialne revolucije; **ljudska demokracija** predpostavlja vladavino prava; **mir in spoštovanje pravic** vseh narodov in ljudi, ki postaja osnova svetovne ureditve Združenih narodov.

Ta načela, te vrednote so vklesane v našo ustavo, ki je *magna charta* naše suverenosti.

Žal se ta načela danes kršijo. Zabredli smo v past dolgov, gospodarsko, socialno in moralno-etično krizo. Za to ni kriva samo svetovna kriza; naša zunanja prezadolženost se je povečala prav tako v obdobju konjunktore

Fotografije: Joco Žnidaršič

»Slovenski odpor nacifašistični agresiji in okupaciji je bil prelomno dejanje v slovenski zgodovini. Luč odpora v štirih letih vojne ni nikdar ugasnila in sveti še danes: odpor je prebudil ustvarjalne energije, ki so se skozi stoletja nabirale v narodu; odpor je ustvaril Združeno Slovenijo; s priključitvijo Primorske je Slovenija postala tudi pomorska država; v odporu se je ustvarila podtalna »država in državi«, iz nje so se rodili temelji suverene državnosti; v odporu sta se krepila nacionalni ponos in odporniška samozavest, ki nam je pol stoletja kasneje omogočila osamosvojitve domovine.

Odpor je vodila Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki je združevala na smrt obsojen narod v enotno, spočetka koalicijsko gibanje in organizacijo: /.../ OF si je v program postavila ljudsko demokracijo kot obliko vladavine po narodni osvoboditvi. Kocbek je to štel za največjo osvobodilno pridobitev. OF je od prvega dne sprejela zavezniška načela Atlantske listine kot svoja; z izjavo SNOS (Črnomelj, 19. februar 1944) o pravicah in dolžnostih

kot v obdobju depresije. /.../ Mednarodna statistika dokazuje, da slovenska gospodinjstva v povprečju varčujejo 16 % svojih bruto dohodkov, evropska samo 10 %, ameriška pa celo samo 5 %. Če bi se država in banke zgledovale po ljudstvu, ne bi nikdar zapadli v past dolgov! /.../

Kaj pa lahko mi – ljudstvo – ponudimo kot alternativo prisilnemu varčevanju in kot izhod iz pasti dolgov? Zavedamo se, da dolгови omejujejo našo svobodo in ogrožajo našo suverenost. Toda rešitev ni v zapuščanju in kršenju načel in vrednot, ki so nas reševale v preteklosti, ampak nasprotno, v uveljavljanju in spoštovanju prav teh načel in vrednot!

Vse sile moramo usmeriti v trajnostni razvoj družbe znanja. Zato pa je potreben nacionalni konsenz, socialni sporazum, legitimnost oblasti, ljudsko zaupanje in sodelovanje. Tako kot so bile nekdaj mladinske brigade odraz »sindroma zmagovalcev«, je slovensko ljudstvo tudi danes pripravljeno na odrekanje, kar dokazuje današnje »samoplačniško zborovanje«.

JANE – POČASTITVE JUNAŠKE LJUBLJANE – POČASTITVE JUNAŠKE LJUBLJANE – POČASTITVE JUNAŠKE LJUBLJANE – POČASTITVE JUNAŠKE LJUBLJANE

Toda odrekanje mora biti **pravično, sorazmerno in sporazumno dogovorjeno.** /.../

Samo spoštovanje vrednot, domoljubne suverenosti, socialne solidarnosti in ljudske demokracije nas lahko popelje iz sedanje stiske in krize. OF nas je zmagovito popeljala iz stoletnega podložništva; tudi današnjo krizo bomo premagali, če bomo načela OF spoštovali in uveljavljali!« je sklenil Janez Stanovnik.

Župan Zoran Janković je v svojem pozdravu med drugim povedal, da je poleg borcev in starejših pri nas vedno več mladih, ki negujejo idejo tovarštva in prijateljstva. Spomnil je tudi, da je Ljubljana kot mesto heroj 9. maj začela slaviti prej kot Evropa, ki je ta praznik zmage povzela po Ljubljani. Spregovoril pa je tudi o uničujočem, nespoštljivem delovanju države, ki ljudem jemlje dostojanstvo z varčevanjem, namesto da bi jim omogočila zaposlitev z veliki državnimi deli. Menil je, da je čas, ko moramo Slovenci spet stopiti skupaj.

Slavnostni govornik Janez Stanovnik pa je najprej nagovoril mlade in jim obnovil dogajanje na Orlah 7. in 8. maja, »ko se je na tem mestu pred 67 leti odločala slovenska zgodovina, ko so nemški okupatorji skupaj z domačimi izdajalci postavili sovražno črto, da bi branili pobeg iz Ljubljane, kajti iz Ljubljane se je najprej umaknil škof, za škofom Nemci, za Nemci pa še domobranci. Borci, ki so prišli po 1500 bojevanja v Ljubljano, so na Orlah bili strahotno bitko. Življenje je izgubilo 58 borcev Gubčeve brigade, 57 pa je bilo ranjenih. Dogajanje v zgodnjih majskih dneh pred 67 leti je bilo veličastno za zgodovino Slovenije«, je spomnil, ki pa se žal zanemarja in pozablja. »Borci, ki so tu padli, so se borili za pravično družbo, kjer bo veljal zakon, danes pa vlada gradi družbo tveganja, ki je družba špekulacij kapitala in današnja kriza je posledica te špekulacije.« je med drugim še povedal predsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije Janez Stanovnik.

Slovesnost na Orlah 8. maja

Kot vsako leto je ZZB NOB Slovenije za vrednote NOB pred spomenikom padlim borcem NOB za osvoboditev Ljubljane 8. maja na Orlah pripravila spominsko slovesnost s kulturnim programom, v katerem so nastopili Partizanski pevski zbor in dijaki OŠ Škofljica. Zadnja partizanska bitka z okupatorjem je bila namreč 7. in 8. maja 1945 na Orlah. Naslednjega dne, 9. maja ob 5. uri zjutraj sta sirena na glavnem kolodvoru in velika zastava na Ljubljanskem gradu oznanili, da je konec štiriletne okupacije. Zbrane sta pozdravila župana Ljubljane in Škofljice, Zoran Janković in Ivan Jordan, slavnostni govornik pa je bil Janez Stanovnik, predsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije.

Evropa Ljubljani – Ljubljana Evropi

Jože Čurin

Predstavnštvo Evropske komisije v Sloveniji in Mestna občina Ljubljana sta ob dnevu Evrope in prazniku našega glavnega mesta letos skupaj pripravila že šesti koncert klasične glasbe, ki je pomenil vrhunec prireditve, namenjenih praznovanju tedna Evrope. Slovesnosti na Kongresnem trgu so se poleg predsednika države **dr. Danila Türka** in soproge udeležili še predsednik Državnega sveta **Blaž Kavčič**, župan **Zoran Janković**, poslanke in poslanci Državnega zbora, častni meščani, številni predstavniki družbenega in političnega življenja in številni meščani in meščanke. Slovesnost ob dnevu Evrope, ki ga

E JUNAŠKE LJUBLJANE – POČASTITVE JUNAŠKE LJUBLJANE – POČASTITVE JUNAŠKE LJUBLJANE

Evropejci praznujemo 9. maja kot začetek evropskega združevanja, je bila naslovljena *Evropa Ljubljani – Ljubljana Evropi*. Hkrati pa je to tudi praznik našega mesta v spomin, ko so na ta dan pred 67 leti v Ljubljano vkorakali partizanski osvoboditelji.

Zbrano množico je nagovoril župan Zoran Janković. V svojem nagovoru je dejal, da se Evropa danes sooča z veliko težavo, na kakšen način bi poleg nujnih varčevalnih ukrepov zagotovila tudi dodano vrednost, delovna mesta in razvoj za vsako državo ter posameznika. Janković tudi meni, da so glavna mesta tista, ki lahko Evropi pokažejo pot razvoja in pot racionalnega vedenja. »Lahko smo samozavestni in svojo samozavest lahko kažemo celotni Evropi. Lahko tekmujejo z vsemi, predvsem pa lahko ohranimo tiste vrednote, ki so nam jih dali naši predniki leta 1945 – tovarštvo, prijateljstvo, sodelovanje in spoštovanje ljudi,« je povedal.

Odmeven je bil tudi nastop evropskega komisarja Janeza Potočnika. »...Krepi se ekstremizem na vseh političnih poljih. Zato mora biti glas vseh tistih, ki ne pristajamo na tako prihodnost, močan in odmeven: V času, kot je današnji, je treba strniti demokratične vrste, trdo prijeti za delo, se soočiti s problemi, verjeti v svoje sposobnosti in v prihodnost.

Evru moramo vrniti njegovo trdnost in sijaj. Naše sporočilo dvomu in nestrpnosti pa naj bo jasno in glasno: Vemo, kaj imamo, in temu, kar imamo, se ne bomo odrekli zlahka.« Sledil je bogat umetniški program Simfoničnega orkestra RTV Slovenija z dirigentom in solistom Simonom Krečičem ter solistoma, tenoristom Janezom Lotričem in sopranistko Mihaelo Komočar. Poslušalstvo je lahko prisluhnilo uverturam in arijam iz bogate zakladnice opernih del evropskih skladateljev: Mozarta, Puccinija, Beethovna, Foersterja, Offenbacha in drugih.

Fotomonografija Najlepša pot – Zeleni prstan Ljubljane

7. maja je Založba Veduta AŽ skupaj z Društvom Zeleni prstan in Mestno občino Ljubljana v Rdeči dvorani Mestne hiše predstavila fotomonografijo fotoreporterja in urednika Joca Žnidaršiča z uvodnima besediloma literarnega zgodovinarja akad. prof. dr. Matjaža Kmecla, ki je v knjigi opredelil zgodovinski pomen Poti, za ohranitev katere ima prav sam velike zasluge, pisatelja in publicista Željka Kozinca, ki sprehajalca poetično vodi po vseh 34 kilometrih Poti, in oblikovalca Žareta Kerina, ki je knjigo opremil kot evokacijo Poti z zabrisanimi sledmi nekdanje žične ograje. Predstavitev je povezovala novinarka Bogi Pretnar, polno dvorano uglednih udeležencev predstavitev pa so poleg avtorjev nagovorili župan Zoran Janković, predsednica Društva Zeleni prstan Ana Nuša Kerševan in direktorica založbe Ana Kranjc Žnidaršič. Prelepo knjigo s fotografijami, ki pričujejo o življenju Poti v vseh letnih in dnevnih časih in s poetično živo glasbo mogočno barvite narave ter vanjo zatopljenih ljudi vabijo k medsebojnemu prijateljstvu in pietetnemu spominu, spoštljivo odpiramo z izbranimi fotografijami, ki jih je znameniti umetnik ljubezljivo prepustil v objavo.

Kip talca se vrača Gramozno jamo

V noči z 22. na 23. september lani je bil iz Gramozne jame ukraden bronasti kip talca, delo akademskega kiparja Borisa Kalina iz leta 1967. Po obsežni policijski preiskavi so najpomembnejše dele kipa našli v prvi polovici oktobra. Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana je poskrbel, da je bil kip konec marca odpeljan v livarno Boruta Kamška na Volavljje, kjer ga je rekonstruiral kipar Matjaž Rebec, rekonstrukcija pa je potekala pod strokovnim očesom komisije v sestavi prof. dr. Milček Komelj, izr. član SAZU (predsednik), akad. prof. Drago Tršar in prof. mag. Viktor Gojkovič. Replika kipa bo dokončana do julija in postavljena na prvotno mesto v Gramozno jamo, medtem ko bo rekonstruirani original shranjen v Mestnem muzeju in galerijah Ljubljana. (Gl. fotografijo na strani 45.) M. B. S.

56. Pohod ob žici: Množice spet objele Ljubljano

Jože Čurin

Organizatorji letošnjega tradicionalnega, že 56. Pohoda ob žici so vnovič zabeležili rekordno udeležbo na tej spominski in športno-rekreativni prireditvi, saj se je udeležuje vse več ljubiteljev rekreacije z vseh koncev Slovenije. Pot ob žici oziroma Pot spominov in tovarštva letos obeležuje 70. obletnico od takrat, ko je italijanski okupator Ljubljano ogradil z bodečo žico in bunkerji in mesto spremenil v taborišče. Žice že zdavnaj ni več, ostala sta le še dva bunkerja kot spomin in opomin na grozote druge svetovne vojne.

Namesto nekdanje žice zdaj Ljubljano oklepa lepo negovana, z drevesi obdana peščena pot ali zeleni prstan, z zakonom zaščiteni naravni spomenik, kakršnega ne poznajo nikjer Evropi. Ta športno-rekreativni biser so Ljubljancani vzeli za svojega kot idealni prostor za rekreacijo

in sprostitev. Da je ta spominski objekt obstal, gre zasluga Društvu zeleni prstan, podjetju za usposabljanje in zaposlovanje invalidov Želva, nekaterim veteranskim organizacijam, zadnja leta pa tudi Mestni občini Ljubljana.

Tudi letos so s pohodom dva dni poprej pred osrednjo prireditvijo začeli najmlajši iz ljubljanskih vrtcev, v petek učenci osnovnih šol in dijaki, v soboto pa je Pot ob žici zavzelo okoli 4500 tekačev na 12,5 ali 29 kilometrov, skoraj tisoč osnovnošolcev in dijakov pa je tekmovalo v teku na tri kilometre. Že od ranega jutra so se celotne 35-kilomske dolge poti lotili rekreativci. S preizkušnjo so lahko začeli na enem od osmerih startnih mest, ki so bila hkrati tudi kontrolne točke. Največja gneča je bila spet na Golovcu, kjer dober kilometer teče skupna trasa

Oblikovalec Žare Kerin, pisec spremne besede akad. prof. dr. Matjaž Kmecl, mojster fotografije Joco Žnidaršič in pisec uvodnega besedila Željko Kozinc podpisujejo fotomonografijo *Najlepša pot – Zeleni prstan Ljubljane*, ki je izšla pri založbi AŽ in iz katere bralcem Ljubljane podarjamo delček obsežnega opusa Žnidaršičevih nekaj tisoč mojstrskih upodobitev Poti spominov in tovarštva.

tako tekačev-trojki kot rekreativcev. Slednji so razumljivo dali prednost tekačem in jim omogočili nemoteno nadaljevanje njihove tekaške preizkušnje. Najvztrajnejši, ki jim je uspelo v nekaj urah prehoditi celotno 35-kilometrsko pot in svojo vztrajnost dokazati s posebnim kartončkom, so bili poleg osebnega zadovoljstva nagrajeni še s posebno medaljo. Tisti pa, ki so se po nekaj letih premora vnovič podali na krajši ali daljši pohod, se niso mogli načuditi, kako je v kratkem času pot prerasla v tako mogočen in prijeten rekreativen objekt. Zadovoljni so bili organizatorji te vsakoletne spomske prireditve v počastitev 9. maja, in kot kaže, jim dela ne bo zmanjkalo, saj je udeležencev, predvsem mladih, iz leta v leto vse več.

Vasja Butina: Ljubljana je na poti

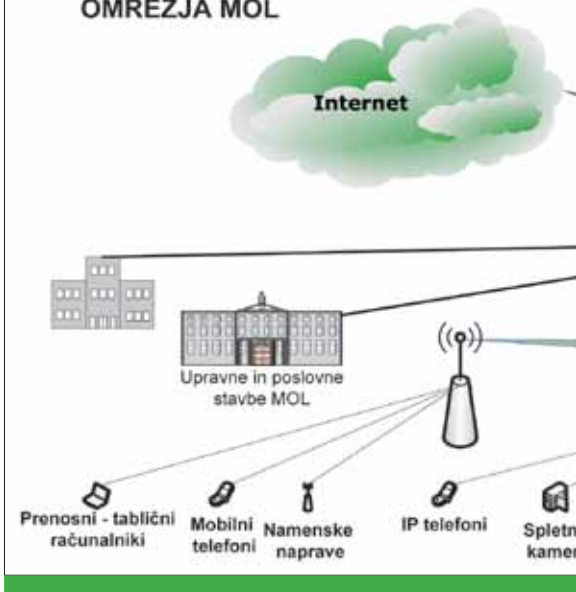
Izgradnja brezžičnega širokopasovnega omrežja za dostop

Foto: Dunja Wedam

Prve brezžične dostopne točke novega širokopasovnega omrežja bodo v središču mesta dostopne že letošnjo jesen, do pomladi 2014 pa bo na območju Mestne občine Ljubljana postavljenih 1500 brezžičnih točk.

PROJEKT BREZŽIČNEGA OMREŽJA MOL

Grafični prikaz projekta brezžičnega omrežja Mestne občine Ljubljana.

Mestna občina Ljubljana je 26. aprila 2012 z zasebnima partnerjema, Telekomom Slovenije in podjetjem NIL, podpisala pogodbo o javno-zasebnem partnerstvu za projekt izgradnje in uvedbe brezžičnega omrežja na območju MOL. Gre za edinstven projekt na svetu, ki celovito ureja vrsto področij, pomembnih za delo lokalne skupnosti. V Ljubljani bomo dobili v uporabo novo brezžično širokopasovno omrežje za dostop do svetovnega spleta. Spletni dostop bo za vse prebivalce in obiskovalce Ljubljane eno uro na dan brezplačen, dostop do storitev Mestne občine Ljubljana pa bo brezplačen neomejeno. Prve brezžične dostopne točke v centru mesta bodo začele delovati že letošnjo jesen. Do pomladi 2014 bo na območju MOL postavljenih okoli 1500 brezžičnih točk. V enotno poslovno omrežje bo povezanih tudi vseh 115 javnih zavodov, šol in vrtcev ter podjetij, katerih ustanoviteljica je Mestna občina Ljubljana. Gre za 326 lokacij, ki bodo združene v komunikacijsko mrežo stacionarnih in mobilnih telefonov. Tako bo sistem poslovanja učinkovitejši za nižjo ceno. Skupni podatkovni center bo poenotil informacijsko infrastrukturo Mestne uprave, javnih zavodov in podjetij MOL, obenem pa zvišal varnost in dostopnost informacijskih storitev z najsodobnejšo tehnologijo. Projekt, ki ga je župan Zoran Jankovič napovedal že v svojem prvem mandatu, je vodil direktor Mestne uprave Mestne občine Ljubljana Vasja Butina, ki smo ga prosili za nekaj nadrobnejših pojasnil.

Na tiskovni konferenci ste povedali, da s tem projektom prvi na svetu uvajamo tako široko zasnovano storitev. V čem natančno je ta projekt pionirski v svetovnem merilu?

Naj že uvodoma povemo, da ne gre samo za uvedbo brezžičnega omrežja, temveč za povsem novo poslovno mestno omrežje, v katero bomo povezali kar tri nosilce podatkov oz. omrežij v elektronskem poslovanju, fizičnega (optična vlakna), mobilnega na tehnologijah GSM in višjih ter brezžičnega na standardu WiFi, ki bodo delovala kot enoten sistem. Poleg tega v javno-zasebnem partnerstvu uvajamo tudi računalništvo v oblaku oziroma enotni podatkovni center za vse informacijsko-komunikacijske potrebe Mestne uprave, javnih zavodov in podjetij. Po oceni naših zasebnih partnerjev v tem projektu in nosilca tehnologije CISCA gre za ne samo doslej največji informacijsko-komunikacijski tehnološki (ITK) projekt v Sloveniji, temveč tudi za edinstven sistem, saj niso našli primerjave z njim.

Kaj vse je bilo treba postoriti in o čem vse se je bilo potrebno vnaprej prepričati o prednostih tako zahtevnega projekta, preden je prišlo do dogovora z zasebnima partnerjema?

Priprave na uvedbo projekta so potekale dobra tri leta, saj gre, kot rečeno, za zelo tehnološko in organizacijsko kompleksen projekt in se je mesto Ljubljana nanj temeljito pripravilo. Najprej smo naredili vrsto študij, eno izmed njih je opravila Ekonomska Fakulteta v Ljubljani, da bi razkrila pozitivne učinke takšne infrastrukture in najboljši način, kako bi lahko organ javne uprave izvedel takšen projekt. Mesto je tudi pilotsko preizkusilo delovanje sistema brezžičnega omrežja Wi-Fi na standardu 802.11 v mestnem središču, da bi rešitev preverilo v realnosti.

Na tej osnovi je marca 2010 Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejel Akt o javno-zasebnem partnerstvu in razpis je bil objavljen septembra 2010. Že v pripravah je bilo napovedano, da bomo z razpisom počakali na izid novega sodobnejšega

standarda, ki je predvsem posegel na mestna brezžična omrežja. Po sprejemu in uveljavitvi tega standarda – gre za standard z oznako WiFi 802.11n – je stekel razpisni postopek.

Kakšne so finančne obveznosti Mestne občine Ljubljana za izvedbo projekta in kakšne obeh partnerjev?

Javni partner, to je Mestna občina Ljubljana, ponuja svojo optično infrastrukturo in vertikalno infrastrukturo za postavitve anten, ki je ocenjena na 15,5 milijona evrov.

Telekom Slovenije bo financiral investicijo v celovito telekomunikacijsko infrastrukturo in storitve za vseh 326 lokacij v občini. Celotna vrednost obstoječe Telekomove infrastrukture v mestu, ki bo uporabljena v projektu, je ocenjena na 15,5 milijona evrov. Investicija Telekoma Slovenije v podatkovni center, fiksno IP telefonijo, mestno omrežje (MAN) (optična povezljivost in aktivna oprema) in WiFi znaša po poslovnem načrtu predvidoma skupno

v digitalno mesto do svetovnega spleta

17. TURNIR 5 MEST LETOS GOSTI LJUBLJANA

Ljubljana je letos organizatorica 17. Turnirja 5 mest. Turnir se bo odvijal med 28. junijem in 1. julijem, predsednica organizacijskega odbora pa je podžupanja Tjaša Ficko.

Zamisel o turnirju se je porodila na enem izmed srečanj občinskih uprav Ljubljane in Budimpešte. Športno tekmovanje mladih srednjeevropskih mest naj bi bilo namenjeno mladim športnicam in športnikom, ki v tekočem letu nimajo tekmovanj na evropski ravni. K tekmovanju so poleg Budimpešte in Ljubljane povabili še Dunaj in Bratislavo. Dogovorjena so bila prva pravila in leta 1996 se je prvi Turnir 4 mest dogajal v Budimpešti. Ena izmed tradicij tega turnirja je bilo tudi srečanje delegacij mest udeleženk na organizacijskem sestanku, ki je bil običajno dober mesec pred začetkom turnirja. Na njem so delegati potrdili pravila in urnik tekmovanja, se pogovorili o trenutni situaciji v športu in izmenjali svoja mnenja in izkušnje o organizaciji športnega življenja in o problematiki v posameznih mestih ter si ogledali športne objekte.

Na prvem sestanku so se dogovorili tudi za izbor športnih panog, v katerih bodo tekmovali mladi športniki in športnice. Na začetku so bile to naslednje športne panoge: ● atletika (fantje in dekleta), ● košarka (dekleta), ● nogomet (fantje) in ● odbojka (dekleta).

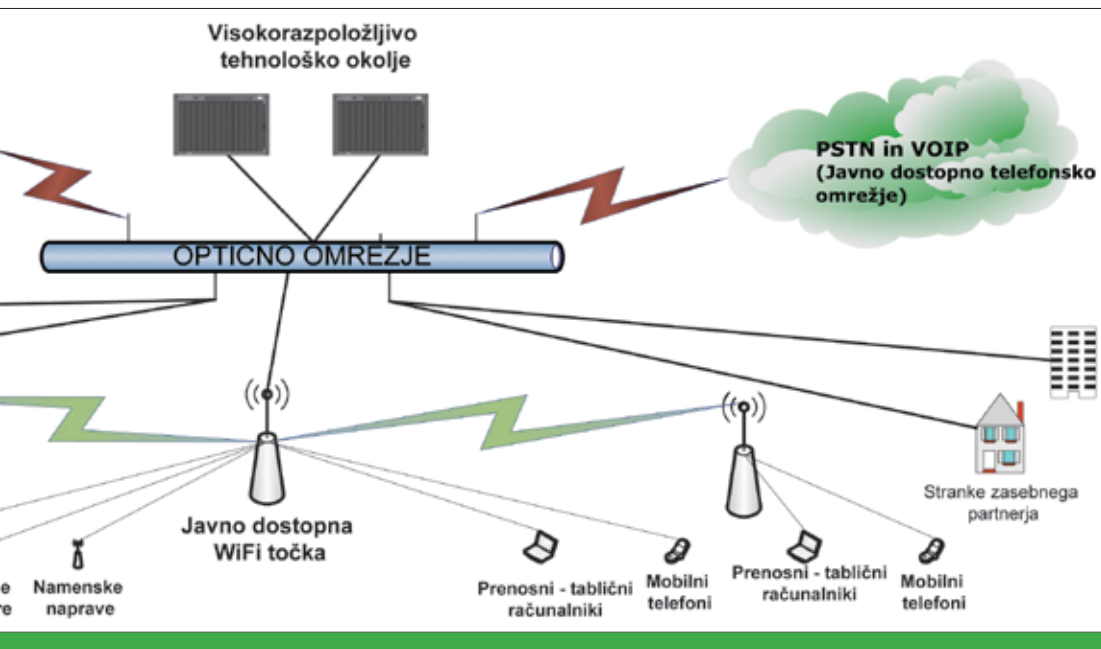
Dogovorjen je bil sistem točkovanja, na podlagi katerega je bil, poleg vrstnega reda, na tekmovanju v posameznih panogah proglašen tudi skupni zmagovalac, ki je prejel prehodni pokal. Ob proglačitvah so posamezniki prejeli tudi medalje. Eden glavnih temeljev tekmovanja je tudi medsebojno spoznavanje, druženje, razvijanje športnih in prijateljskih odnosov in spoznavanje mesta gostitelja.

Mestom Budimpešta, Dunaj, Bratislava in Ljubljana se je leta 2008 pridružil še Zagreb in po tem vrstnem redu se vrstijo mesta gostiteljev tekmovanja. Razširil se je tudi izbor športnih panog, tako da sta se naštetim panogam pridružili še namizni tenis za fante in dekleta in rokomet za fante.

Več na: <http://www.timingljubljana.si/5stade/default.asp?p=1&l=sl>

Lanskoletni Turnir 5 mest v Bratislavi.

10.367.000 evrov (vključno z namestitvijo opreme in gradnjo). Končni skupni znesek se lahko spremeni (predvidoma zmanjša) glede na končno število dostopnih točk, ki bodo umeščene v prostor.

Kako konkretno bo potekala vzpostavitev novega omrežja na fizični ravni?

V okviru tega projekta se Ljubljana podaja na pot, da postane digitalno mesto. Izvajanje izgradnje omrežja je razdeljeno v tri faze in bo zaključeno v 700 dnevih. Do konca letošnjega leta bodo že aktivne prve vstopne točke v centru mesta, medtem ko bo omrežje na področju znotraj avtocestnega obroča zgrajeno do maja 2013.

Kakšni pa bodo predvidoma letni prihranki občine, ko bo v letu 2014 projekt že do kraja deloval? Se bo izgradnja omrežja splačala tudi zasebnemu partnerju?

Prihranki bodo predvsem na telefoniji in notranjem podatkovnem prometu, ki bo za javnega partnerja brezplačen. Omrežje pa bo prineslo tudi pomembne izboljšave v kakovosti življenja za vse meščane in obiskovalce mesta s ponudbo brezplačnega dostopa do interneta in številnih uporabnih javnih informacij o mestu Ljubljani, kot so turistične informacije (dogodki, znamenitosti, urniki muzejev, avtobusni vozni redi ...), ki jih na klasičen način težko ovrednotimo v obliki prihrankov. Poleg tega takšno omrežje ponuja enkratno priložnost za nove storitve, ki bodo izboljšale kakovost življenja v Ljubljani, kot so nadzor prometa in posledično zmanjšanje izpustov CO₂, storitve, namenjene

izboljšanju varnosti (spletne kamere), ali inteligentni nadzor javne razsvetljave, kar bo mestu prineslo precejšnje energijske prihranke.

Zasebni partner bo lahko v omrežju za svoje zasebne storitve, ki jih bo ponujal Ljubljančanom, podjetjem, turistom in drugim obiskovalcem, dobil v uporabo polovico zmogljivosti omrežja. Telekom in NIL sta prepričana, da bo tudi ta del projekta uspešen in da bo že čez nekaj let prinašal dobiček.

Ste se poskusili dogovarjati tudi z vlado, da bi se projektu pridružila?

Vladi RS smo predlagali, da se v projekt vključi prek sistema financiranja projektov glavnega mesta na podlagi Zakona o glavnem mestu. Do konkretnega dogovora ni prišlo. Prepričan sem, da se bodo z izvedbo že prve faze projekta pogovori nadaljevali.

Kako naj si nekdo, ki ima samo stacionarni telefon, mobilni telefon in morda zna dostopati še do svetovnega spleta, ni pa širše informacijsko pismen, konkretno predstavlja prednosti izgradnje novega omrežja v svojem vsakdanjem življenju?

Prav to je prednost in posebnost tega omrežja, da bo vsak z že osnovnim znanjem mobilne telefonije in svetovnega spleta (interneta) lahko uporabljal ponudbo in koristil možnosti tega mestnega omrežja. Osnovno znanje za uporabo pa si bodo starejši lahko pridobili na že uveljavljenih brezplačnih računalniških tečajih, ki v Mestni občini Ljubljana potekajo že več let.

Dvajset let mestne skrbi za neprofitna najemniška stanovanja

Jožka Hegler, u.d.i.a., direktorica JSS MOL

Foto: Nik Rovan

Oskrbovana stanovanja v Murglah, ki jih je JSS MOL gradil v javno-zasebnem partnerstvu s podjetjem Mijaks investicije. Sklad ima v lasti 12 oskrbovanih stanovanj.

Foto: Dunja Wedam

Poslovno-stanovanjska soseska Polje II s 183 stanovanji, ki jih je za neprofitni najem zgradil JSS MOL.

10. maja je JSS MOL v Mestni hiši počastil 20. obletnico ustanovitve Stanovanjskega sklada ljubljanskih občin (SSLO) oz. pravnega prednika Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana (JSS MOL). Pripravil je posvet o prehojeni poti in bodočih ciljih ter razstavo izvedenih projektov v tem obdobju.

V uvodnem pozdravu je župan **Zoran Janković** pohvalil delo JSS MOL, ki z inovativnostjo omogoča meščankam in meščanom, še posebej tistim s posebnimi potrebami, pomoč pri reševanju stanovanjskih vprašanj. Najteže pri delu sklada se mu zdi prav to, da kljub prizadevanjem ne moremo omogočiti najema stanovanj vsem, ki izpolnjujejo pogoje. In prav tako mu je žal za občanke in občane iz velikega števila slovenskih občin, ki nimajo nikakršne javne pomoči. Po spominu na pretekle projekte, npr. težave pri dokončanju soseske Celovski dvori, je opozoril na prihodnje načrte, pri katerih je ključnega pomena možnost večjega zadolževanja, ki bi omogočila ne le več stanovanj, temveč tudi priložnosti za gospodarstvo.

Dr. Igor Šoltes, predsednik Računskega sodišča Slovenije, tokrat v funkciji dolgoletnega predsednika Upravnega odbora SSLO, je spomnil, da je Sklad nastal zaradi nesoglasij med nekdanjimi ljubljanskimi občinami ter Mestom Ljubljana kot posebno družbenopolitično skupnostjo. Zahvalil se je prvemu predsedniku ob ustanovitvi SSLO g. Borisu Andrejeju in njegovemu nasledniku na mestu direktorja g. Tomažu Tomažinu. Sklad je ves čas pričakoval večjo podporo države predvsem pri statusnem urejanju tako neprofitnih stanovanjskih organizacij kot stanovanjskih skladov. Dr. Šoltes tudi zdaj pogrša strateški razmislek na državni ravni, vključno s Stanovanjskim skladom Republike Slovenije, kjer so se ob reviziji gospodarjenja z državnim nepremičnim premoženjem pokazali primeri neracionalnega gospodarjenja. Pričakuje več inovativnosti, za vzor pa je lahko mestni sklad, ki v formalnih okvirih išče nove rešitve.

Julka Gorenc, vodinja sektorja dejavnosti JSS MOL, je predstavila zgoščen pregled dela v 20 letih: reorganizacijo, ključne projekte, izvedbo javnih razpisov in kakovostno odločanje o pravicah občanov in občank, pa tudi prihodnje načrte.

Dr. Srna Mandič je povedala, da se zdi prispevek JSS MOL v teh 20 letih tako samoumeven, da pri tem ostaja spregledano, kako pomemben je predvsem zato, ker ● je dosegel razvoj v težkih okoliščinah tranzicije, ko so stare vrednote zamenjala pričakovanja, da bo trg zadostna rešitev, ● zagotavljanje najemnih stanovanj pomeni prispevek k lokalni ekonomiji in je tudi možnost prihodnjih spodbud, ● je moral biti JSS MOL iznajdljiv ob razmeroma majhni podpori države, z odzivanjem na spremenjene potrebe pa je bil vlečni konj novih idej.

Mag. Dušan Blaganje je srečanje ocenil kot enega redkih veselih dogodkov na stanovanjskem področju. Obseg stanovanjske gradnje, ki ni sledil načrtom iz Nacionalnega stanovanjskega programa, je bil zamujena priložnost gradbeništva, ki se je osredotočalo na cestni program. Žal na stanovanjskem področju ne deluje nikakršna nacionalna politika in zato je toliko pomembnejše, da se je JSS MOL izkazal ne le s številom zagotovljenih stanovanj, ampak tudi z iskanjem inovativnih rešitev. Predvsem potrebujemo stanovanjsko politiko na državni ravni, saj bi lahko

izvajali pametne ukrepe tudi brez novega nacionalnega programa, kar je vidno tudi na ljubljanski lokalni ravni.

Dr. Andreja Cirman je prav tako prepričana, da rešitev na stanovanjskem področju ni v tem, da bi vsakdo imel svoje lastniško stanovanje ali hišo. Tudi v drugih državah so se predvsem v krizi pokazale slabosti popolne individualizacije reševanja stanovanjskih vprašanj. Pokazalo pa se je tudi nasprotno, da so tam, kjer je bil razvit močan javni sektor na socialnem področju, kamor sodi tudi stanovanjska oskrba, lažje omejevali posledice gospodarske krize, tako pa bi bili tudi boljše usposobljeni za nadaljnjo gospodarsko rast. Dobro razvit stanovanjski sektor je lahko blažilec gospodarske krize. Prav zato kot predstavnica akademske sfere zelo rada sodeluje pri načrtovanju novih programov JSS MOL, ki se nato uresničujejo v dobrobit ljudi.

Predsednik Sveta za varstvo pravic najemnikov stanovanj v MOL **dr. Samo Uhan** se žal ni mogel osebno udeležiti, je pa poslal pismo, v katerem je zapisal, da je bil Svet ustanovljen že leta 1997 in je po organizacijskih težavah začel delovati v letu 2000, ko je sprejel načela svojega delovanja po načelih mednarodnih zvez. Že na začetku je Svet ugotovil, da so najemniki premalo seznanjeni s svojimi pravicami in dolžnostmi oz. institucijami, ki jim lahko pomagajo. Zato je izdal brezplačno brošuro z vsemi osnovnimi napotki, ki je naletela na pozitiven odziv. Sodeloval je z varuhom človekovih pravic predvsem na področju, kjer so bile potrebne spremembe zakonodaje. Organiziral je strokovne razprave in okrogle mize. Tudi v prihodnje bo svet deloval zoper stigmatizacijo najemnikov kot bodisi »socialnih podpirancev« bodisi »privilegirancev« in nadaljeval svoje dobro sodelovanje z JSS MOL.

Mestni svetnik in predsednik Sveta za preprečevanje arhitektonskih in komunikacijskih ovir **Sašo Rink** je predstavil dobre izkušnje v sodelovanju z JSS MOL na področju skrbi za ljudi s posebnimi potrebami. Ne le da je pri vseh novogradnjah javnih stanovanj zagotovljenih 10 odstotkov stanovanj za gibalno ovirane, temveč so zagotovljena tudi dodatna stanovanja z zmanjšanimi komunikacijskimi ovirami za gluhe in slepe ljudi. Dobro je sodelovanje z Zvezo paraplegikov ter njihovim arhitektom pri iskanju kar najboljših rešitev, pa tudi sodelovanje z drugimi nevladnimi organizacijami, ki skrbijo za nastanitveno podporo. Zelo pohvalno je, da gre za zavestno pozitivno diskriminiranost – lažji dostop do stanovanja – za ljudi s posebnimi potrebami, predvsem pa tudi za veliko razumevanje njihovih specifičnih potreb.

Dr. Bojan Dekleva iz društva Kralji ulice je osvetlil področje brezdomstva. Število brezdomcev žal iz različnih razlogov narašča. V razvitih državah EU se je uveljavil princip »najprej stanovanje«, ki ga z mednarodnimi projekti in podporo lokalne skupnosti razvijajo tudi v društvu Kralji ulice kot program

Foto: Nik Rovani

V osrednjem atriju Mestne hiše je bila na ogled razstava projektov JSS MOL v preteklih 20 letih delovanja.

nastanitvene podpore bodisi v stanovanjih, ki jih najemajo na trgu, bodisi pri JSS MOL. Dosedanje sodelovanje je pokazalo potrebo po nadgrajevanju v pogledu širše psihosocialne podpore tudi drugim najemnikom bivalnih enot ter širše. Izkazalo se je, da je potrebna služba, ki bi pomagala ljudem v stiski, da bi preprečili deložacije in ponovni prehod v brezdomstvo. Prav v sodelovanju z JSS MOL, ki v svojem razumevanju potreb ljudi in osebni angažiranosti sega čez omejitve pristojnosti, bo mogoče iskati nove poti ohranjanja bivališča kot temeljne človekove pravice.

Mojca Švigelj Črnigoj je predstavila projekt izgradnje Novih Poljan, kjer je šlo za oživitev degradiranega območja, saj ga je v preteklosti zasedala JLA s svojimi oskrbnimi funkcijami in je bilo zaradi tega izločeno iz mestnega tkiva. Projekt je bil predhodnica javno-zasebnega partnerstva, saj sta dva niza stanovanj javna in dva tržna. Prav tako so na podlagi avtorske natečajne rešitve v izvedbeni fazi sodelovali štirje arhitekti. Pozneje je bila soseska kakovostno nadgrajena z objektom bivalnih ateljejev za vizualne umetnike. Da bi bil projekt v celoti uresničen, bi bilo potrebno zgraditi brv za pešce čez Ljubljano in podhod pod železniško progo.

Matija Bevk iz arhitekturnega biroja Bevk&Perović je najprej prejel čestitke za I. nagrado natečaja za NUK II, ki je zadnja med številnimi dosedanjimi, med drugimi tudi nagrada za celovito rešitev stanovanjskega naselja neprofitnih najemnih stanovanj. V predstavitvi se je osredotočil na pomen zunanjega prostora - skupne dnevne sobe stanovanjskega naselja. Rešitve so prikazane v naseljih neprofitnih najemnih stanovanj v Polju I - vmesni pas med objekti, ki je artikularan -, na Cesti v Gorici, kjer gre pri vsakem nizu objektov za dva različna atrija, ter Polju II, kjer se objekti in zunanje površine izmenjujejo kot šahovsko polje.

Robert Potokar je predstavil projekt Centra starejših Trnovo, kjer gre za združevanje javnega in zasebnega investitorja ter več funkcij: dom starejših, oskrbovana stanovanja, prostore četrtno skupnosti in oskrbne prostore (lekarna, frizer, kava bar) ob ohranjenem parku z velikimi drevesi. Kot posebno kakovost dobrega sodelovanja z investitorjema je poudaril, da je bil projekt uresničen, kot je bil predlagan v zmagovalni natečajni rešitvi, ne da bi bil prisilno popravljen zaradi »racionalizacije«, bil je celo presežen. V okviru investicijskih sredstev je Sklad omogočil tudi postavitev skulptur Studentov ALU v javni prostor parka. Center starejših Trnovo živi in je prostor druženja vseh generacij tega območja.

Mitja Majnik, direktor Imosa d.d., je na posameznih projektih - od Novih Poljan, Topniške 58, Gradaške 16, tomačevskih hišic, energetske sanacije Kvedrove 17 in Steletove 8, Polja I in II ter več drugih - prikazal dolgoletno sodelovanje s skladom in sinergijo javnega investitorja ter strokovnega inženiringa.

Mag. Franci Props, direktor SPL d.d., je predstavil ne le delovanje največjega upravnika v Sloveniji in največjega poslovnega partnerja JSS MOL na tem področju, temveč tudi možnosti kakovostnega nadgrajevanja teh pomembnih storitev za občane in občanke, tako lastnike kot najemnike. V mnogih primerih so upravniki skupaj z JSS MOL predlagali boljše rešitve v predpisih, ki urejajo to področje. Ob koncu nagovora je JSS MOL mag. Propsa kot velikega poznavalca razmer na stanovanjskem področju in konstruktivnega sogovornika povabil v Zbornico za poslovanje z nepremičninami.

Posvetu je sledila otvoritev stanovanjske razstave - projektov JSS MOL v preteklih 20 letih. Prof. Peter Gabrijelčič, dekan Fakultete za arhitekturo, je v svojem nagovoru poudaril predvsem dejstvo, da so objekti, grajeni z omejenimi sredstvi za namen neprofitne oddaje v najem, zgled dobre arhitekture. Prav pri teh primerih se je tudi povečalo zanimanje za sodelovanje na natečajih JSS MOL, saj so natečajne rešitve uresničene tako pri gradnji objektov kot pri oblikovanju kakovostnega zunanjega prostora. JSS MOL s tem kaže dobro prakso stanovanjske gradnje, ki je ogledalo tudi zasebnim projektom.

JAVNO PISMO G. ZVONKU ČERNAČU, MINISTRU ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

Spoštovani g. minister,

ob prebiranju vaših intervjujev in javnih izjav smo bili vsi tisti, ki delujemo na stanovanjskem področju, veseli, saj ste izpostavili tako kratkoročne kot dolgoročne ukrepe.

V intervjuju izpred dobrega meseca (Delo, 16. 4. 2012) ste na vprašanje glede spodbujanja javno-zasebnega partnerstva na stanovanjskem področju z drugačno najemninsko politiko odgovorili: »To je en del, drugi je ustrezna davčna politika. Vlaganja v takšne vrste nepremičnin bi morala biti davčno posebej obravnavana, spodbujena. Če država želi v določenem obdobju okrepiti najemni fond, mora to na različne načine spodbujati.« In na zadnje eksplisitno vprašanje: »Kaj pa, če ima nekdo več stanovanj in jih oddaja v najem?« ste odgovorili: »Če se bo vključil v zagotavljanje najemnega trga pod pogoji neprofitne najemnine, ga ne bi smeli močneje obremeniti, ampak kvečjemu spodbuditi k neprofitni oddaji v najem.«

Nekaj dni pred vašim intervjujem (11. 4. 2012) je bil objavljen predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakonov za uravnoteženje javnih financ, ki je v 46.2 poglavju *Protikrizni davek na nepremično premoženje* uvedel poseben nepremičninski davek v letih 2013 in 2014.

Ker med nepremičnine za javni namen skladno s šifro 126 niso sodila niti javna najemna stanovanja niti npr. upravni prostori države in občin, smo pač menili, da se je pri obsežnosti in zahtevnosti materije, ki jo zakon žal zelo nesistematično obravnava, zgodila nenamerna pomota, saj je bil govor o obdavčitvi luksuza.

Pozitivna Slovenija jo je želela odpraviti z amandmajem.

V besedilu sprejetega zakona pa smo zgrozili ugotovili (ko smo prekljukali 120 sedemmestnih šifer iz šifranta registra nepremičnin in katastra stavb, ki pomenijo oprostitev), da so vsa stanovanja, razen bivalnih enot in posameznih delov, kot so sanitarije, shramba, terasa, balkon, loža, drvarnica ... ostali obdavčeni enako kot npr. tudi kulturni spomeniki, veleposlaništva in konzularna predstavništva ... Niso pa obdavčeni poslovni prostori javne uprave in npr. cerkve, banke, zavarovalnice ... In celo več, davčna stopnja se je iz 0,1 % povišala na 0,5 % oz. 1,0 % za tiste, katerih premoženje je vrednejše od 2 mio €, in iz prehodnih določb izhaja, da obdavčitev ne velja le za leti 2013 in 2014, temveč v polovični višini tudi za letošnje leto.

Spoštovani g. minister, javno vas sprašujem, kako ste lahko dopustili takšen udarec stanovanjski politiki v nasprotju s svojimi napovedmi?

Za Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana, katerega vrednost lastnih stanovanj in tistih, ki jih ima v upravljanju od Mestne občine Ljubljana po izračunih GURS (kjer ni upoštevana manjvrednost stanovanj zaradi neprofitnega najema za nedoločen čas in kljub »odbitkom« vrednosti pomožnih stanovanjskih prostorov) prav gotovo presega 200 mio €, nam bo za letos odmerjen davek v višini vsaj 1 mio €, za naslednji leti pa po vsaj 2 mio €, kar skupno v treh letih znesne več kot 5 mio €, to pa je 40 do 50 stanovanj, za katera bodo zaradi obdavčitve prikrajšani Ljubljančani in Ljubljančanke.

Hkrati je znesek 2 mio € približno enak vsem v enem letu plačanim neprofitnim najemninam za naš obstoječi fond. Torej bodo šle v kriznem obdobju najemnine za plačilo davka namesto za upravljanje, vzdrževanje in nove investicije. Upam, da se zavedate, da je to še en velik udarec socialni državi, saj bo poslabšal stanovanjsko oskrbo socialno šibkih državljanov in državljanek.

Spoštovani g. minister, ob tem neposrednem ukrepu zgrešene stanovanjske politike me je minilo vse veselje, ki sem ga doživela ob sklicu projektne skupine za pripravo Nacionalnega stanovanjskega programa. Vaše napovedi se očitno uresničujejo le na deklarativni ravni, ne pa pri dejanski realizaciji. Ker zakona verjetno ni mogoče takoj popraviti, predlagam, da Državni zbor sprejme obvezno razlago, da zakon ne velja za stanovanja, ki se oddajo za neoderuško najemnino, in tista, ki so premoženje stečajne mase.

Vsi, ki verjamemo v potrebnost najemnih stanovanj za kakovostno stanovanjsko politiko, z nestrpnostjo pričakujemo skupen odgovor Vas in ministra za finance dr. Janeza Šušteršiča.

Javni stanovanjski sklad MOL
Ljubljana, 10. maj 2012

Jožka Hegler,
direktorica

Dr. Uroš Grilc: »Kultura je za Poudarki Strategije razvoja kulture 2012–2015

Foto: Dunja Wedam

Kip deklice Rastoča knjiga v novourejenem Severnem parku Navje s knjižnimi portali in najsodobneje opremljenim otroškim igriščem.

Foto: Miha Fras

Kinodvor je v kratkem času svojega obstoja postal eden najuspešnejših mestnih kulturnih javnih zavodov.

Novi triletni strateški dokument o razvoju kulture do leta 2015, ki ga je Mestni svet soglasno in z aklamacijo sprejel na seji 23. aprila 2012, je pravzaprav nastajal vsa tri leta, odkar je bil leta 2008 sprejet prvi tovrsten dokument, saj so ga sooblikovala tudi redna poročanja mestnih javnih kulturnih zavodov in stalen dialog z ustanoviteljico, pa tudi številni prodorni projekti nevladnih organizacij in posameznikov, ki jih je sofinanciral Oddelek za kulturo. Nastajal pa je tudi v ozračju izjemnega kulturnega razcveta in v znamenju leta svetovne prestolnice knjige, ko je Ljubljana živila v javni zavesti kot mesto kulture tako prepričljivo, da se je ob urbanističnih preobrazbah postavila na čelo celotnega dogajanja v Mestni občini Ljubljana. Njen vizionar dr. Uroš Grilc, vodja Oddelka za kulturo, je pojasnil, kako bo tudi v zaostrenih finančnih razmerah kultura ohranjala status protagonistke v povezavi s številnimi drugimi mestnimi programi.

Za kulturno politiko, ki ste jo strateško zasnovali za obdobje med letoma 2008 do 2011, se je izkazalo, da je bila ne le prelomna in daljnovidna, ampak tudi v celoti uresničena, pa naj je bila videti še tako velikopotezna in ob združevanju nekaterih javnih zavodov na področju kulture sprva celo konfliktna. V času Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010, ki je uresničila najbolj neverjetne infrastrukturne podvige in radikalne sistemske premike, pa ste si v javnosti pridobili dobesedno status neformalnega kulturnega ministra. Kaj pa zdaj? Lahko strateški dokument o razvoju kulture 2012–2015 ta kulturni preboj nadaljuje in če, kako naj si zagotovi razmah znotraj vsesplošnih varčevalnih omejitev?

Morda je potrebno najprej poudariti, da je prav v tovrstnih kriznih obdobjih, ko se finančna sredstva za javne programe neizogibno krčijo, ključno za razvoj vsakega področja, da poišče nove priložnosti. A pred tem je še en korak: določiti strateške cilje in prednostne ukrepe, ugotoviti, kam hočemo priti, in s tem omogočiti okolje, v katerem je mogoče delati in načrtovati na dolgi rok. Zato je ključnega pomena, da

je Mestni svet z velikim soglasjem sprejel Strategijo razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2012–2015. Strategija nam pove, kje je ljubljanska kultura močna in kje ima težave, strategija nakazuje, kako se tako različna področja kulture v glavnem mestu lahko razvijajo v prihodnje.

Čisto vsebinsko gledano, pa je nova Strategija odločno in kar najbolj konkretno zakoračila v polja, ki so povezana s kulturo in ki nanjo bistveno vplivajo, čeravno niso vedno vezana na ozko polje umetniške produkcije, ki je pri nas nekako postalo sinonim za kulturno politiko, kar je za kulturo omejujoča redukcija. Mestna kulturna politika tako odgovarja na sedanje javne finančne razmere s tem, da se kultura bistveno močneje povezuje s šolstvom in krepi kulturno-umetnostno vzgojo kot tistega polja, ki ne le dviguje kakovost pedagoškega procesa, ampak spodbuja otroke k ustvarjalnosti; opazna je usmerjenost v kreativne industrije kot spoja umetniške produkcije in gospodarskega razvoja. Center Rog je nosilec teh premikov. Kulturni turizem se bo v naslednjem obdobju močno okrepil tako z novimi nalogami ljubljanskega gradu kot njegovo osrednjo točko kot tudi z novimi kulturnimi produkti,

trema arheološkimi potmi, od katerih prvo dobimo letos septembra, preostale pa do praznovanja *2000 let Emone* leta 2014. V tem duhu so načrtovani tudi projekti, ki kultivirajo javne prostore, povezujejo urbanizem in kulturo. Veliko intenzivneje smo vključili četrtne skupnosti, kar pomeni večjo dostopnost kulture itd. Povedano drugače, v Ljubljani je kultura izrazito medresorska kategorija, v tem smislu bo kultura v prihodnje poskušala aktivirati več virov z drugih področij, in to je naš ključni odgovor na stanje, v katerem smo. Izzivov pa je še veliko.

V novem strateškem dokumentu postavljate tri bistvena prednostna načela kulturne politike v tokratnem triletnem obdobju: kakovost, dostopnost in raznovrstnost kulturne ponudbe. S katerimi projekti jih nameravate narediti vidne?

Ta načela niso nič novega in so pravzaprav del sleherne kulturne politike, ne le mestne. Razlike nastanejo na točki, ko pogledamo poudarke na posameznem načelu in njihovo razmerje. Odkrito je treba povedati, da je v naslednjem obdobju poudarek na dostopnosti kulture, kar pa je zopet kompleksna

Ljubljano ključnega pomena«

Foto: Branka Lovrečič

Pionirski dom - Center za kulturo mladih neprestano bogati svoje izvirne programe za otroke, mlade in mlade po srcu.

kategorija: najprej seveda dostopnost kulture za obiskovalce, ne glede na socialni ali družbeni status, saj kultura ne bi nikoli smela biti razločevalna kategorija. Drugič, dostopnost kulture za ustvarjalce, kajti opazamo preveliko zaprtost kulturnih ustanov in tudi javnih virov za ustvarjalce, ki pripadajo mlajšim generacijam. In tretjič, dostopnost kulture gibalno in senzorno oviranim kot stalna in izredno pomembna naloga, ki se ne veže le na arhitekturne ovire, temveč tudi na programske vsebine. Vse to ne pomeni, da sta kakovost in vrhunskost manj pomembna, javna oblast mora pri svojem načrtovanju vedno imeti za izhodišče kakovost in visoke strokovne standarde kulturne produkcije. Raznovrstnost pa je seveda bistvena za zadovoljevanje različnih kulturnih potreb in za notranje bogatenje kulturnega razvoja. Vsako izmed področij strategije ima cilje, ki izpolnjujejo ta tri načela. Korak naprej nove Strategije pa je v tem, da so cilji še jasnejši in da je velik del kazalcev, s katerimi spremljamo uresničevanje teh ciljev, zelo natančno izdelanih in ovrednotenih s konkretnimi številkami.

Javnost je vse nove infrastrukturne objekte oz. zavode tako rekoč v trenutku posvojila: Kino Šiška, Kinodvor, Španske borce, Trubarjevo hišo literature, otroško knjigarno Kres, Oder pod zvezdami, Severni park, Labirint umetnosti ... Je na teh kulturnih postajah sploh še kaj maneverskega prostora za širjenje?

Ti prostori in institucije so lepo zaživel in vnesli novo kvaliteto v splošno podobo mestne kulturne ponudbe, zelo pa je pomembno, da vsi naštetih zelo dobro sodelujejo tudi s četrtinami skupnostmi in na ta način spreminjajo socialno in družabno podobo svojih okolišev. Širitve dejavnosti na teh lokacijah ni

pričakovati, prostorsko so omejene. Glede njihovega programskega razvoja pa je to odvisno od njih. Španski borci se denimo izredno močno trudijo kar najbolj animirati okoliš, ga na novo kultivirati, kar je z vidika dolgoročnega delovanja ključna komponenta. V tem kontekstu velja omeniti še novega upravljavca Vodnikove domačije, ki je pred zahtevno nalogo na novo programsko zapolniti prostor, pa seveda 18 prostorov za nevladne organizacije s področja kulture, ki so zdaj umeščene v staro občino Šiška in oblikujejo Kulturno četrt Šiška.

Kako pa vidite možnost, da bi si nekdanji mednarodni ljubljanski grafični bienale povrnili nekdanji ugled ali ga nemara še presegl? Kako je z odkupom likovnih del - je kaj denarja za obogatitve likovne dediščine?

To je vprašanje, ki ga mora razrešiti pristojni javni zavod, Mednarodni grafični in likovni center. Prepričan sem, da mu bo uspelo, navkljub temu, da so se časi, povezani z grafično produkcijo, spremenili. Zadnji bienale je bil prav zavoljo tega premisleka o prihodnosti zastavljen zelo radikalno in je grafiko, bolj kot ne, zadržal zgolj v svojem imenu. Mednarodni grafični in likovni center je tako na tem, da v okviru svoje dolgoročne strategije začrta usmeritve, s katerimi bo to odlično blagovno znamko spravil v življenje tu in zdaj, pri tem pa bo imel vso podporo Mestne občine Ljubljana. Glede odkupa likovnih zbirk pa je stanje precej kritično, sredstev zanje nikakor ni dovolj, me pa po drugi strani veseli, da sta oba javna zavoda uspela oblikovati svoje zbirateljske politike, kar pomeni, da bo to delo potekalo sistematično in načrtno, seveda odvisno od proračunskih možnosti.

Velike upe polagate na Center kreativnih industrij Rog. Kdaj je realno, da bo dejansko zaživel, in kako vidite Ljubljano potem, ko ga bomo imeli?

Projekt Center Rog je v okviru nove Strategije daleč največji in najzahtevnejši projekt, tako v investicijskem kot v institucionalnem in vsebinskem smislu. Vse je odvisno od interesa zasebnih partnerjev, saj, kot veste, na prvem razpisu nismo bili uspešni. Potrditi sicer moram, da zanimanje za ta projekt obstaja tako doma kot v tujini, sestanki s potencialnimi partnerji se vrstijo, vendar pa je projekt resnično zahteven. Center Rog bo v Ljubljano v resnici vnesel novo kvaliteto: ne le v podobi revitaliziranega in povsem predrugačenega območja med Trubarjevo cesto in Petkovškovim nabrežjem, temveč v podobi vrenja ustvarjalnosti, ki povezuje umetnost, raziskovalno sfero, izobraževalno področje ter gospodarstvo. Ljubljana bo s Centrom Rog dobila nova in velika pljuča, hkrati pa se umestila na mednarodni zemljevid kreativnih mest in v veliki meri sooblikovala podobo kreativnih industrij v širši regiji, s poudarkom na arhitekturi in oblikovanju.

Kako na oblikovanje kulturne politike vplivajo mestni javni zavodi in kako pobudni posamezniki in nevladne organizacije? Je ustvarjen dober dialog?

Dialoga ni nikoli dovolj, pomembna pa ni le njegova količina, ampak tudi kakovost. Nastajanje strategije razvoja je proces, ki je od sprejetja prve Strategije

razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana leta 2008 potekal kontinuirano, s podajanjem obveznih poročil o doseganju zastavljenih ciljev na Mestni svet, pri čemer so ta poročila tudi spreminjala nekatere cilje, kot to omogoča krovni zakon s področja kulture. Enajst javnih zavodov s področja kulture je dejavno sooblikovalo dokument, o katerem je tekla obširna javna razprava od 22. decembra 2011 do 23. januarja 2012, ki je obsegala: razpravo na Odboru za kulturo in raziskovalno dejavnost Mestnega sveta MOL, javno tribuno v Veliki sejni dvorani Mestne hiše, razpravo na Nacionalnem svetu za kulturo, razpravo na Svetu za odpravo arhitekturnih in komunikacijskih ovir v MOL, razpravo na Kolegiju direktorjev s področja kulture v MOL, razpravo na seji Projektne skupine za urejanje odnosov med MOL in nevladnimi organizacijami ter samostojnimi ustvarjalci na področju umetnosti in kulture, razpravo na temo varovanja kulturne dediščine, razpravo v Četrtni skupnosti Center.

Do osnutka strategije se je opredelilo vseh šest strokovnih komisij MOL, na osnutek se je s pisnimi pripombami in predlogi odzvalo 29 institucij in posameznikov, v medijih pa je bilo objavljenih 17 prispevkov na to temo. Smo pa z novo Strategijo naredili še korak naprej. Med splošnimi cilji smo zapisali, da bo javna razprava sprožena vsako leto pred podajanjem poročil o izvajanju strategije na Mestni svet, kar pomeni, da bo to tudi v praksi živ dokument, o katerem bo praktično vseskozi potekala javna razprava.

V preteklih petih letih smo se čudili, kako je postala kultura protagonistka dogajanja v Mestni občini Ljubljana, imate enake ambicije še naprej? Katere novice lahko v Ljubljani pričakujemo že letos in prihodnje leto? Se proračun za kulturo krči, širi ali ostaja na enaki ravni?

Seveda se tako kot na vseh področjih tudi na področju kulture pozna krčenje proračunskih sredstev. V prvi vrsti je šlo to na škodo investicij, krčijo se programi, čeprav ne do te mere, da bi uporabniki to, vsaj zaenkrat, bistveno zaznali. Kljub vsemu bodo v letošnjem letu izvedene tri izredno pomembne investicije: novi depoiji za Muzej in galerije mesta Ljubljane v Tehnološkem parku, ki bodo omogočili ustrezno varovanje predmetov premične kulturne dediščine, Arheološka pot po Emoni z informacijskim središčem in interaktivno prezentacijo zgodovine Ljubljane na Kongresnem trgu ter Hribarjeva dvorana na Ljubljanskem gradu. Vsekakor ambicije glede razvoja kulture ostajajo, Ljubljana je mesto umetnosti in kulture, tega se dobro zavedajo in to opazajo tudi njeni prebivalci in obiskovalci. Kultura je za podobo Ljubljane ključnega pomena, je bistven del njene identitete, kultura je njena zgodovina in njena prihodnost. Trenutno s Turizmom Ljubljana intenzivno delamo na promociji mesta in posebej njene kulture v širši regiji. Prepričan sem tudi, da lahko prihodnjo kulturno ponudbo v Ljubljani še bolj približamo obiskovalcem in na ta način pomagamo kulturnim producentom k večanju obiska prireditvev. Zato bo treba še krepiti zavest Ljubljančanov o tem, kako pomembna je kultura za razvoj vsakega posameznika in družbe kot celote.

Skozi čarne slovanske dežele

Sejem Liber.ac

Prof. dr. Niko Jež

Fotografiji: Nik Rovar

V družbi prof. dr. Božidarja Jezernika si je stojnice ogledal Adam Michnik.

Predstavitve reprezentativnega izbora svoje poezije *Iskanje sijaja* se je udeležil pesnik Adam Zagajewski, gost sejma Liber.ac.

Na sejmu akademske knjige Liber.ac, ki ga je s sofinanciranjem Mestne občine Ljubljana organizirala Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani med 15. in 17. majem na Foersterjevem vrtu za Filozofsko fakulteto, je spremljevalni program pripravil Oddelek za slavistiko. Na sejmu Liber.ac so se predstavili slovanski jeziki, literature in kulture v medsebojnem stiku.

Pester tridnevni program je pripravilo vseh šest študijskih smeri: ruščina, češčina, poljščina in slovaščina ter južnoslovanski študiji in primerjalno slovansko jezikoslovje. Z dinamičnim festivalom besede, giba, zvoka in podobe so pripovedovali zgodbe iz čarnih slovanskih dežel skozi prizmo njihovih tradicij in kultur. Prireditev je bila nekakšen prerez strok in širokega razpona njihovih raziskovalnih, strokovnih, študijskih in obštudijskih dejavnosti in ustvarjalnosti. Zdi se, da ima slavistična stroka v vseh prostorskih razsežnostih, ki jih pokriva, precej zanimivih zgodb za naš čas. V obdobju, ko je lahko gospodarska kriza pretveza za pragmatično in kratkovidno radikalno reševanje položaja z marginalizacijo posameznih strokovnih področij in humanistike nasploh, si je koristno uzaveščati lastni položaj v širšem kulturnem in družbenopolitičnem okolju. In multikulturalnost, značilna na severovzhodni, zahodni in južnoslovanski svet, je doseg in vsebina, ki jo je na sejemskem prizorišču Foersterjevega vrta prinesel spremljevalni program. Ljubljana se je tudi tokrat izkazala kot prijazna gostiteljica in odlična lokacija za vlogo žarišča in povezovalnega člena.

Predstavitev novega slavističnega magistrskega študijskega programa

Med drugim se je na sejemskem prizorišču predstavil nov slavistični magistrski študijski program, ki ga bo Oddelek za slavistiko

začel izvajati prihodnje leto pod imenom *Srednjeevropske študije*. Čeprav se zdi v nasprotju z atmosfero na univerzi, ki jo zaznamujejo prizadevanja za ohranjanje dosedanjega stanja, je na slavistiki nastal nov drugostopenjski program, ki ga sicer generirajo sestavine posameznih obstoječih programov zahodnoslovanskih jezikov, književnosti in kultur, torej češčine, poljščine in slovaščine. Magistrsko stopnjo pa bo poganjal še dodatni vir znanja in energije, namreč sporazum z glavnimi in obenem najstarejšimi univerzami srednjeevropskega prostora. Program bodo skupaj z Univerzo v Ljubljani izvajale Karlova univerza v Pragi, Jagelonska univerza v Krakovu in Univerza Komenskega v Bratislavi. Vsaka partnerica bo prispevala najkvalitetnejše vsebine svoje nacionalne stroke, študenti bodo krožili med njimi glede na izbrana dva jezika, slovenščina pa bo prišla v enakovredno razmerje in »obtok« v srednjeevropskem univerzitetnem okolju. Srednjeevropske študije se bodo izvajale na območju celotne širše regije, kandidati pa bodo lahko prihajali tudi iz držav nečlanic EU, vpisali se bodo lahko na kateri koli od partneric in na njej diplomirali z nazivom *magister srednjeevropskih študij*. Strokovni profil bo zaposlitveno zanimiv v širokem območju srednjeevropske regije vse do ustanov Evropske unije, Ljubljana pa bo kot univerzitetno mesto tesno povezana s širšo regijo.

Sejem sta obiskala svetovni osebnosti Adam Michnik in Adam Zagajewski

Tudi pomembni gostje iz teh okolij so v živo pričali o zgodovinski povezanosti slovenskega prostora in perspektivah nadaljnega sodelovanja. Med drugimi sta se na sejmu predstavili dve svetovno znani osebnosti iz Poljske: legendarni poljski kritični intelektualec, publicist in urednik največjega poljskega časopisa Adam Michnik ter pesnik, nominiran za Nobelovo nagrado, Adam Zagajewski. Oba sta se z veseljem odzvala na povabilo in pri tem priznala, da sta si želela spet priti v Ljubljano. Ob predstavitvi slovenskih prevodov svojih knjig sta govorila o svojem delu in pogledih na sodobni svet. Michnik je legenda poljske opozicije iz časov demokratizacijskih procesov vzhodne Evrope. Že kot študent v šestdesetih letih je spravljal ob živce oblast in to kot glavni urednik časopisa *Gazeta Wyborcza* počne še danes. Njegova prodorna kritična misel je zelo aktualna tudi pri nas, gotovo bo pritegnil pozornost že naslov njegovih esejev *Iskanje izgubljenega smisla*, ki so izšli pri Založbi Filozofske fakultete. Posebnost njegovih esejev je, da zna aktualne probleme našega časa videti v širši perspektivi in jih presojsati v luči trajnih in univerzalnih etičnih načel. Pesnik Adam Zagajewski pripada isti generaciji in živo predstavlja vsebino, razpoloženje in stanje današnje poljske poezije in duha. Udeležil se je predstavitve reprezentančnega izbora svoje poezije *Iskanje sijaja*, ki je izšla pri Mladinski knjigi v zbirki Nova lirika.

Od prvega dneva pa se je odvijal festival slovanskih kultur, večinoma v izvedbi študentov Oddelka za slavistiko, pa tudi s povabljenimi gosti. Zdaj že znamenite *Brhke rusistke* so v gledališču Glej uprizorile dramsko predstavo *Kisik*, študenti makedonistike so nastopili z lutkovno predstavo po motivih makedonskih ljudskih pravljic, slovakistke so predstavile prozne miniaturre mladih slovaških avtorjev, kulinarčna kultura je bila predstavljena pod geslom »*Kafu mi, draga, ispeci*« navzoča v obliki tečajnih ciklov, objavljeni so bili rezultati literarnega, esejističnega in fotografskega natečaja, vrhunec prikaza oddelčne ustvarjalnosti pa je bil tradicionalni *Slovanski večer*. Plodne so bile razprave ob okroglih mizah, med drugim na temo akademske knjige, bralnih navad študentov in slovanskega medkulturnega posredovanja.

Umetniško-kulturne nastope so popestrile tudi povabljene skupine in društva, npr. makedonsko folklorno društvo Sv. Ciril in Metod iz Kranja, glasbena skupina Katanija, vokalni kvartet *Pella*, pa tudi posamezni avtorski projekti, kot je predstava Maruše Geymayer-Oblak in *Prodajalna metafor* Stanislava Habjana.

Junij v Ljubljani 2012

Kongresni trg v Ljubljani: od 8. do 21. junija

Foto: Robert Balen

Junij v Ljubljani se začneja z vrhunskim baletnim večerom koreografij Juanja Arquesa, Ireka Mukhamedova in Geoga Balanchina v izvedbi SNG Opera in balet Ljubljana z naslovom *Vidnonevidno*.

Letošnji festival Junij v Ljubljani, ki bo potekal od 8. do 21. junija 2012 in je že 4. po vrsti, se bo prvič odvijal na Kongresnem trgu. Prostora za obiskovalce bo tako še več. Program bo sleherni večer ponujal vrhunske predstave, od baleta, muzikala, gledališča in sodobnega plesa do glasbe in intermedijskega performansa. Dopoldnevi bodo namenjeni našim najmlajšim, popoldnevi pa lahkotnejšim plesnim in glasbenim stvaritvam. Festival Junij v Ljubljani se bo zaključil na dan poletnega solsticija, ko se bo Ljubljana spet pridružila več kot 340 mestom po svetu, ki bodo praznovala Praznik glasbe. Vse predstave, razen Slovenske popevke, so brezplačne.

Večerni program (ob 21.00 Uri)

SNG Opera in balet Ljubljana, Glasbena matica Ljubljana: Junij v Ljubljani se začneja z vrhunskim baletnim večerom koreografij Juanja Arquesa, Ireka Mukhamedova in Geoga Balanchina v izvedbi SNG Opera in balet Ljubljana, z naslovom *Vidnonevidno*. SNG Opera in balet Ljubljana bo skupaj z Glasbena matico Ljubljana na letošnjem Juniju izvedla še koncert *Povodni mož v Stari Ljubljani*, ki bo širši javnosti približal vrhunsko glasbeno umetnost in po 100 letih ponovno izvedel kantato Viktorja Parme *Povodni mož*. Ob bok pesnitvi Franceta Prešerna bodo postavili uglasljeno poezijo Nika Grafenauerja *Stara Ljubljana* in sodobni glasbeni izraz mlade skladateljice Tadeje Vulc.

SNG Opera in balet Ljubljana bo naše najmlajše baletne sladokusce razvajal dvakrat, in sicer z baletno predstavo za otroke *Kdo je najmočnejši na svetu*, ki se prične vsakokrat **ob 18. uri**.

Opera in balet SNG Maribor: Na letošnjem Juniju v Ljubljani gostimo tudi Opero in balet SNG Maribor s predstavo *Radio and Juliet*, ki se je nedavno vrnila z velike turneje po ZDA in je doslej ob domačem občinstvu navdušila gledalce v Belgiji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, Franciji, na Hrvaškem, v Italiji, Izraelu, Južni Koreji, Kanadi, Kolumbiji, Makedoniji, na Madžarskem, Nizozemskem, Portugalskem, v Rusiji, Singapurju in Srbiji. Koreograf Edward Clug je najlepšo svetovno ljubezensko zgodbo drzno soočil z epskimi razsežnostmi glasbe britanskega alternativnega rock benda Radiohead. Balet Slovenskega narodnega gledališča Maribor v Radio

and Juliet postavi nežno ljubezen nasproti hladnemu mehaniziranemu sodobnemu svetu. Mešanica glasbe in značilnega minimalističnega giba stopnjuje občutja obupa, odtujenosti in osamljenosti ter s tem ustvarja atmosfero nasilja in vse hitrejšega minevanja časa.

Mestno gledališče ljubljansko: bo uprizorilo svojo uspešnico, muzikal *Sugar*, ki ga je navdihnil Wilderjev film *Nekateri so za vroče*. Libreto, prežet z duhovitimi dialogi in prvovrstnimi komičnimi zapleti, prinaša dve uri zabave in odličnega petja.

SNG Drama Ljubljana: se bo predstavila s predstavo *Ko sem bil mrtev*, režirano v estetiki nemega, črno-belega filma, ki bo s svojimi komičnimi elementi in odlično igralsko zasedbo gotovo navdušila tako gledališke sladokusce kot tudi tiste, ki v gledališče redko ali nikoli ne zaidejo.

Rosana Hribar in Gregor Luštek: Lanskoletna Župančičeva nagrajenca Rosana Hribar in Gregor Luštek bosta nastopila s predstavo *Duet 012*, ki je v zadnjem obdobju največkrat nagrajena predstava s področja sodobnega plesa tako v mednarodnem kot tudi domačem plesnem prostoru. Izvrstna plesalca s preigravanjem palete izčiščenih emotivnih situacij v polju nenehnega prehajanja plesnih registrov med klasičnimi in sodobnimi plesnimi estetikami iskreno pripovedujeta lastno življenjsko zgodbo izključno skozi govorico plesa.

Pianist Giovanni Allevi: Po mnogih mednarodnih nastopih v ZDA, Kanadi, Nemčiji, Franciji, Rusiji, Kitajskem in še mnogo drugih državah v Slovenijo prihaja skladatelj, dirigent in pianist Giovanni Allevi, avtor sedmih albumov, je eden izmed najboljših

skladatelj in pianistov nove sodobne klasične glasbe na sedanjem mednarodnem prizorišču.

Slovensko mladinsko gledališče: se bo s predstavo na Kongresnem trgu dokončno poslovilo od svoje kulture predstave *Pika*, ki bo prav na junijskem odru doživela 300. ponovitev in dosegla častitljivih 15 let **(ob 19. uri)**.

Vuk Ćosić, Igor Štromajer: Za vse ljubitelje sodobne umetnosti bosta letos poskrbela Vuk Ćosić, klasik in pionir netarta, ter Igor Štromajer, intimni mobilni komunikator. Predstavila bosta svoj novi, prvi skupni projekt, telekomunikacijski spletni dogodek, ki bo potekal v živo na relaciji Ljubljana-Hamburg, predvajan na projekcijah velikih dimenzij.

Popoldanski program (od 17.00 do 19.00 ure)

Plesna šola Kazina: Popoldanski program je namenjen najširšemu krogu občinstva s predstavami plesne šole Kazina, ki v kolažu plesnih umetnih plesalcev različnih starosti v *Plesnem jukeboxu* predstavlja nepozabne koreografije, ki zaživijo v mladostni zagnanosti, ob vrhunski interpretaciji in v nepozabnih koreografijah Mirjam Podobnik, Mojce Uršič, Mitja Popovskega, Ade Kogovšek in Andreje Vakselj. Na ogled bo plesna pravljica ali katera od nagrajenih plesnih točk različnih žanrov – od moderna do jaza, od stepa do showa, od hip hopa do street showa. Plesali pa bodo tudi plesalci plesne šole Minimundo-A je kdo bl kul (avtorja Tjaša Kogej in Dejan Pevčević).

Stari Mački, Dixie Šok Banda,

Grooveapartment, Šentjakobsko gledališče: Popoldnevi bodo tudi glasbeno obarvani z nastopi Starih Mačkov, Dixie Šok Banda in Grooveapartment. Šentjakobsko gledališče bo obiskovalce zabavalo s predstavo, polno humornih dovtipov in dialogov, z naslovom *Hlebček guspe Lize* **(ob 14. uri)**. Zelo zanimive pa bodo tudi popoldanske vaje nastopajočih, ki se bodo pripravljali za večerni program.

Dopoldanski program (od 10.00 do 12.00 ure)

Miniteater: je pripravil 3 različne predstave, legendarno *Sneguljčico*, *Trdoglavi zmaj* in *princeske* ter humorno lutkovno predstavo *Palček*.

Lutkovno gledališče: bo otroke razveseljevalo s pravo žuželčno maškardno predstavo *Žužkerada* in z lutkovno predstavo *Vžigalniki*.

Pionirski dom: je za otroke pripravil *Coprnico Zofko* s svojo letečo metlo.

Šentjakobsko gledališče Ljubljana: se bo predstavilo z zabavno in poučno predstavo *Ačih!*, domiselno pravljico iz škratovskega sveta.

Dopoldanski ali otroški program je namenjen predvsem predšolskim otrokom in otrokom prve triade osnovne šole. Poleg otroških predstav bodo v dopoldanskih urah ob vikendih tudi glasbeni nastopi Starih Mačkov, Grooveapartment in Dixie Šok Banda.

Praznik glasbe:

21. junij – dan, posvečen glasbi!

Različna mestna prizorišča

Foto: Bojan Stepančič

Utrinek z lanskega Praznika glasbe v Ljubljani.

21. junija 2012, na dan poletnega solsticija, se bo v Ljubljani zgodil že drugi slovenski Praznik glasbe. Glasbeniki različnih zvrsti bodo nastopili na več uličnih prizoriščih v središču Ljubljane ter na območju AKC Metelkova mesto v organizaciji tamkajšnjih klubov. Začetek poletja bodo letos na ta način prvič zaznamovali še v KUD France Prešeren in Kinu Šiška. Po vzoru uglednega mednarodnega festivala *Fête de la Musique*, ki že od leta 1982 poteka v več kot 100 državah in 340 mestih po vsem svetu, bodo tega dne tudi slovenski glasbeniki godli na prostem in na drugih prizoriščih, ki bodo v ta namen – brezplačno – odprta za širšo javnost. Praznik glasbe, imenovan tudi svetovni dan glasbe, je priložnost, da se glasbi odprejo neobičajna prizorišča. kot so bolnišnice, domovi za starejše občane, muzeji, šole in druge javne zgradbe.

Na Prazniku glasbe se tako ljubiteljski kot poklicni glasbeniki različnih zvrsti brezplačno v živo predstavijo domači publiki in turistom, ki v enem dnevu dobijo edinstven vpogled v slovensko glasbeno kulturo, mladi glasbeniki pa lahko z nastopom na prazniku bogatijo svoje glasbene izkušnje.

Praznik glasbe 2011

Na prvem slovenskem Prazniku glasbe, 21. junija 2011, je v centru mesta in na območju AKC Metelkova mesto nastopilo približno 150 domačih in tujih glasbenih ustvarjalcev. Glasbeno dogajanje v starem mestnem jedru Ljubljane je uradno trajalo od 18. do 22. ure, vendar se je z nastopom akademskega in ljudskega glasbenika Bojana Cvetrežnika in Godalkarjev, mladih violinistov, študentov ali učiteljev glasbe, udeležencev delavnice Godalkanje dejansko začelo že prej. Hkrati se je priljubljena pevka Bilbi z vlakom iz Maribora odpeljala v Ljubljano in na poti nastopila ob spremstvu kitarista Gregorja Stermečkega.

Na odru pred Galerijo Škuc v stari Ljubljani so nastopili glasbeniki Ariel Cubria, Miha Guštin – Gušti, Bilbi, Matej Krajnc in drugi. Nastopi so se zvrstili tudi na prizoriščih pred Magistratom, na Stritarjevi ulici, pod arkadami na Tržnici in drugod v ožjem centru Ljubljane. Zgodili so se tudi spontani nastopi,

kar je dodatno obogatilo že tako pestro glasbeno dogajanje na prvem Prazniku glasbe v Sloveniji. Med nastopajočimi je bilo več uveljavljenih slovenskih glasbenih ustvarjalcev: Janez Dovč, Bojan Cvetrežnik, Boštjan Gombač, Pihalni orkester Litostroj, KUD Glasbena matica, Marko Grobler, Rok Terkaj in skupina Terrafolk.

V sklopu prvega slovenskega Praznika glasbe je na Stritarjevi ulici ves dan potekal glasbeni sejem v organizaciji Glasbenega informacijskega centra SIGIC. Ta sicer skrbi za promocijo slovenske glasbe in se zato udeležuje mnogih glasbenih sejmov in srečanj v tujini. SIGIC je k sodelovanju na glasbenem sejmu na Stritarjevi ulici povabil domače založnike, ki so predstavili slovensko glasbo na nosilcih zvoka, notne izdaje in literaturo o glasbi v slovenščini. Sejma se je udeležila večina slovenskih založb. »Upam, da se bo glasbeni sejem razvijal in postal pomemben in prepoznaven del kulturne ponudbe mesta,« je po sejmu povedala

generalna sekretarka SIGIC-a Barbara Švrljuga. Tudi letos se bodo domači založniki, ki izdajajo plošče, note ali knjige o glasbi, spet predstavili na stojnicah na Stritarjevi ulici.

Na območju Metelkove pa so se od 16. ure dalje odvijali najrazličnejši glasbeni nastopi, ki so bili tako kot vsi drugi nastopi brezplačni za vse obiskovalce. Glasbeniki so nastopali na odru pred klubom Gromka, pred Jalla Jallo, na terasi v Pešakih nad klubom Channel Zero, na poletnem vrtu Gala hale, pozneje pa še v klubih. Dodana vrednost so bile: glasbene delavnice, cirkuška dražba inštrumentov, izdelanih iz recikliranih materialov, festival Mlade rime v Menzi pri koritu, stojnica številnih glasbenih, stripovskih in knjižnih založb (FV Records, Kiosk Kino Šiška, Kapa Records, Kud France Prešeren, Moonlee Records, Stripburger, ZARŠ etc.), veganska pojedina v Šengenski kuhinji in razstava unikatnih koles Katabrank akademskega kiparja Jaka Miheliča.

Utrinki z ljubljanskega Praznika glasbe so objavljeni tudi na spletnem mestu *Echos de la Fête*, ki jo ureja mednarodna krovna organizacija in koordinatorica dogajanja v sklopu *Fête de la Musique* po svetu ADCEP. (http://fetedelamusique.culture.fr/fr/ailleurs-dans-le-monde/a-travers-le-monde/p_monde-310/)

Vabljeni k sodelovanju!

Slovenski praznik glasbe omogoča skupina različnih organizacij, ki želijo promovirati slovensko glasbo in poudariti pomen živih glasbenih nastopov. Koordinatorji in producenti so tudi letos Glasbena zadruga Celinka, Društvo Kapa, Slovenski glasbenoinformacijski center SIGIC in Mestna občina Ljubljana – Oddelek za kulturo. Ob tem **pozivamo vse druge organizacije in posameznike, ki se ukvarjajo z glasbo, da se nam pridružijo kot partnerji oziroma kot samostojni organizatorji! Svojo namero lahko sporočite na elektronski naslov: prijava@praznikglasbe.si ali na praznik.glasbe.akcmm@gmail.com.**

Glasbenike vseh zvrsti, ljubitelje in profesionalce, vabimo, da 21. junija najdete svoj prostor na javnih površinah in zaigrate mimoidočim, uglasbite prostor, poiščete tišino in jo spojite z glasbo ter se imate preprosto čudovito!

www.praznikglasbe.si

Jubilejni 60. Festival Ljubljana

20. junij–13. september 2012

Najstarejši in najpomembnejši festival v Sloveniji s svojo ustanoviteljico Mestno občino Ljubljana in ob podpori zvestih sponzorjev svojih častitljivih 60 let praznuje z bogatim programom in velikimi imeni. Pripravil je okrog 80 prireditev, na katerih bo nastopilo približno 3 000 umetnikov iz najmanj 30 držav. Na sporedu bodo med drugim Dunajski filharmoniki z dirigentom sirom Simonom Rattlom, violinist Vadim Repin, skladatelj in pianist Michael Nyman, Béjart Ballet iz Lozane, sopranistka Inva Mula in baritonist Leo Nucci, orkester Mariinskega gledališča iz Sankt Peterburga z Valerijem Gergijevim, Edward Clug in Tomaž Pandur, Poletna noč na Kongresnem trgu, Atelje 212 z Gospodo Glembajevimi in odličnim Borisom Cavazzem, krstna izvedba opernega dela Janija Goloba, muzikala Čarovnice iz Eastwicka in Jesus Christ Superstar ter opera Črne maske. Festival bo potekal med 20. junijem in 13. septembrom. Častni pokrovitelj letošnjega jubilejnega festivala je župan Zoran Jankovič.

Foto: Alenka Slavinec

Od 30. maja do 7. septembra je na začetku Jakopičevega sprehajališča odprta fotografska razstava Alenke Slavinec, posvečena 60-letnici Festivala Ljubljana in 140. obletnici rojstva Jožeta Plečnika. Razstavo je odprl župan Zoran Jankovič, častni pokrovitelj Festivala Ljubljana 2012.

»Še eno nepozabno kulturno poletje«

»Poletja v Ljubljani si ne znam predstavljati brez Festivala Ljubljana. Odlična organizacija in vrhunski program bosta Ljubljano to poletje že 60. popeljala med zvezde!«, je na novinarski konferenci Festivala Ljubljana v ljubljanski Mestni hiši dejal župan Zoran Jankovič. »Hvala ekipi pod vodstvom direktorja Darka Brleka, ki zna v Ljubljano pripeljati največja umetniška imena, ter sponzorjem, ki prepoznavajo pomembnost Festivala Ljubljana za Ljubljano in tudi celotno Slovenijo.« »Prepričan sem, da nas čaka še eno nepozabno poletje,« pa je povedal Darko Brlek, direktor in umetniški vodja Festivala Ljubljana.

Program

60. Ljubljana Festival bodo 20. junija uradno odprli Dunajski filharmoniki pod taktirko slovitega sira Simona Rattla. Častni pokrovitelj koncerta je predsednik države dr. Danilo Türk.

Prvi dogodek pa se bo zgodil že 30. maja s fotografsko razstavo 60 Alenke Slavinec na Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju. Kongresni trg bo Festival Ljubljana zasedel 21. junija s *Poletno nočjo*, poklonom 50. obletnici slovenske popevke. Prva večja gledališka predstava Festivala bodo v juniju

Gospoda Glembajevi beograjskega Ateljeja 212 z Borisom Cavazzem v glavni vlogi. Jani Golob bo krstno izvedel operno delo *Ljubezen kapital*, študentje treh ljubljanskih akademij pa baročno opero *Orfej*. Zaradi velikega zanimanja bo Festival Ljubljana gostil umetnino Marija Kogoja *Črne maske*. Poletje v Ljubljani bo ponovno popestril violinist Vadim Repin, ki bo nastopil skupaj z Orkestrom Slovenske filharmonije. Ta bo spremljal tudi baletno skupino Béjart Ballet iz Lozane ter enkratna operna solista sopranistko Invo Mula (svetovno prepoznavnost je med drugim doživela z glasom, ki ga je posodila divi Plavilaguni v filmu *Peti element*), in baritonista Lea Nuccija. Med velikimi koncerti naj omenimo gostovanje skladatelja in pianista Michaela Nymana, ki je prispeval glasbo za nekaj večkrat nagrajenih filmov (med drugim Klavir), Komornega orkestra Dunajskega koncertnega združenja in Orkestra Mariinskega gledališča iz Sankt Peterburga, ki mu bo dirigiral njegov direktor in umetniški vodja Valerij Gergijev. Med lahkotnejšimi prireditvami bosta muzikal *Čarovnice* iz Eastwicka Mestnega gledališča ljubljanskega in *Jesus Christ Superstar*, ki nastaja v londonski produkciji Bronowski. Križanke bosta zagotovo na noge dvignila Vlado Kreslin, ki tam nastopa že enaindvajsetič,

in hudičev goslač, romski violinist Roby Lakatos. Festival Ljubljana 2012 se končuje v septembru: njegov iztek bosta zaznamovala *Hommage à Stravinsky*, sodobni balet koreografa Edwarda Cluga, in najnovejša predstava Tomaža Pandurja *Medeja*.

Festival tudi za mlade in najmlajše

Naloga Festivala Ljubljana je tudi spodbujanje mladih. Projekt *Mladi virtuoz* je bil zaključen maja, že dvajsetič pa se bo spet zgodil jeseni. Do takrat je v poletnem programu na sporedu *MIO2012 – Mednarodni orkester Maribor 2012* in *MusMA*, projekt Evropskega združenja festivalov EFA, ki bo v Ljubljano pripeljal mlade glasbene ustvarjalce iz Evrope.

Svojih častitljivih 60 let letos praznuje tudi EFA, katere predsednik je Darko Brlek, sam Festival Ljubljana pa je njen član že od leta 1977. 60. Festival Ljubljana se obrača tudi k najmlajšim s štirimi brezplačnimi delavnicami, na katerih se bodo srečali z glasbo, baletom, likovno umetnostjo in muzikalom.

Cene vstopnic so enake lanskim. Predprodaja poteka še do 31. maja, vstopnice je mogoče kupiti z 10-odstotnim popustom. Do dneva prireditve bo nato na voljo precej različnih popustov, šolarji in študentje imajo 80-odstotni popust.

Več kot Shakespeare, Handke ali Cervantes

Kulturni inštituti v Ljubljani II

Ana Ambrož Strle

Direktor British Councila v Ljubljani James Hampson.

Fotografije: Ana Strle Ambrož

Sedež British Councila v Ljubljani.

Kulturni inštituti v slovenskem prostoru nam omogočajo vpogled v državo, ki nas pritegne. Zaradi tovrstnih inštitutov lahko že kar doma izvemo, začutimo ali podoživimo koščke tuje kulture, ki se ji drugače lahko približamo le, če tja odpotujemo. Nudijo nam obsežne informacije o svojem jeziku in narodu, o življenju, delovanju in ustvarjanju, s tečaji, literaturo, priročniki, filmi, razstavami in koncerti pa nas v trenutku popeljejo v dežele ali mesta, o katerih včasih le sanjamo. S svojim delovanjem ustvarjajo most v svet prek zemljepisnih meja, kjer se zlivajo ustvarjalni in raziskovalni tokovi Evrope. V tem duhu delujejo tudi angleški, avstrijski in španski kulturni inštitut v Ljubljani.

British Council Slovenia

V Veliki Britaniji so British Council ustanovili kot samostojen inštitut leta 1934 predvsem z namenom, da bi konfrontirali fašistične ideologije. Dohodek za delovanje jim omogočajo predvsem izvajanje mednarodno priznanih izpitov iz angleškega jezika, tečajev in drugih izobraževanj ter vladna in druga sredstva. Kot dobrodelna ustanova so bili uradno vpisani v *Royal Chart* (kraljevski popis) leta 1941, prek Zunanjega ministrstva in Odbora za zunanje zadeve pa so odgovorni tudi parlamentu. Danes ima British Council po svetu več kot 100 pisarn, inštitut v Ljubljani pa letos praznuje svojo 20. obletnico.

Poglaviti namen inštituta je ustvariti medsebojno zaupanje med Veliko Britanijo in drugim državami ter zgraditi dolgotrajne partnerske in prijateljske vezi. Zato se predvsem osredotočajo na tri obširna področja: angleški jezik, izobraževanje in družbo, umetnost. British Council tako ponuja možnost opravljanja mednarodno priznanih izpitov iz angleškega jezika Cambridge ESOL in IELTS. Na področju izobraževanja in družbe pomagajo razvijati politiko izmenjav in omogočajo različne možnosti šolanja. Organizirajo *Programme vodenja za mlade* (*Youth Leadership programs*), s katerimi povezujejo mlade, perspektivne ljudi. Prav tako pomagajo pri razvijanju in pridobivanju izkušenj na področju izpitnega sistema in podjetništva. Umetnost pa je, kot razlaga direktor British Councila v Ljubljani James Hampson, pot do medsebojne, medkulturne in meddružbene povezanosti. Kot je poudaril, imamo v Sloveniji veliko perspektivnih in nadarjenih ljudi, British Council v Ljubljani pa predstavlja institucijo, ki deluje po principu »push and pull« (porini in potegni), saj se ne osredotočajo le na promocijo angleščine in angleške kulture in družbe v Sloveniji, temveč tudi slovenske v Angliji.

S tem namenom je British Council v zadnjih mesecih pripravil veliko kulturnih in umetniških prireditev. Marca so sodelovali na prvem *Slovenskem tednu glasbe*, k nam pa so povabili Daniela Millerja, ustanovitelja založbe Mute Records, ki je imel predavanje na temo, kako uspeli v glasbenem svetu. Gostili so tudi priznana glasbena novinarja Tima Copperja in Sia Howkinsa. V sodelovanju s Slovensko kinoteko in Ameriškim veleposlaništvom so organizirali prvo retrospektivo dokumentarnega in igranega filma o rocku – *Rockumentarec*, v okviru *Philips Fashion Week* pa so v Slovenijo povabili priznani strokovnjakinja s področja modnega filma, Kathryn Ferguson in Fred Butler. Hkrati so organizirali prvo srečanje udeležencev projekta CENTRES, ki se ukvarja predvsem z vpeljevanjem predmeta podjetništva v srednje šole. Maja so povabili Gordona Younga, ki je sodeloval na Emzinovem seminarju o grafičnem oblikovanju. Poleg tega pa so sodelovali tudi pri dveh premierah filmov *Železna Lady* in *Viharni vrh*. Junija se bodo nato v sklopu EPK 2012 zvrstile najrazličnejše prireditve v Mariboru, v prihodnje pa pripravljajo aktivnosti v povezavi z olimpijskimi igrami, ki bodo letos v Londonu.

Avstrijski kulturni forum Ljubljana

Avstrijski kulturni forum, ki deluje v okviru Avstrijskega veleposlaništva kot samostojen oddelek, je svoja vrata v Ljubljani uradno odprl leta 1992, vendar pa so bili v Sloveniji dejavni že pred našo osamosvojitvijo. Tako je bila leta 1990 v Mariboru ustanovljena Avstrijska knjižnica, ki obstaja še danes in je pomembna kulturna točka v akademskem svetu. Najprej je bil forum pravzaprav le kulturni oddelek veleposlaništva, ki se je v letih delovanja razširil v samostojni Avstrijski kulturni forum. Sočasno pa so odprli še Avstrijski znanstveni inštitut in Avstrijski inštitut Ljubljana, ki je usmerjen v jezikovno izobraževanje za učence, študente in učitelje in kjer lahko opravljate avstrijsko državno priznano jezikovno diplomu ÖSD.

Avstrijski kulturni forum podpira in organizira kulturne in znanstvene dogodke pri nas. Kulturni sporazum, katerega podpisniki so, jim danes še vedno prinaša večje možnosti pri spodbujanju in sofinanciranju projektov nemško oz. avstrijsko govorečih jezikovnih manjšin v Sloveniji. Predvsem želijo Slovenijo seznaniti z modernimi, mladimi, kreativnimi ustvarjalci

Direktorica Avstrijskega kulturnega foruma Ljubljana Christa Sauer.

Sedež Avstrijskega kulturnega foruma Ljubljana.

Vodinja Inštituta Cervantes Ljubljana Lucia Ramallo Cuesta.

Moderno opremljeni prostori Inštituta Cervantes Ljubljana na Prulah.

sodobnega časa. Kot je poudarila direktorica Christa Sauer, se zato redko posvečajo klasičnim ustvarjalcem in raziskovalcem, kot sta svetovno znani osebnosti Mozart ali Freud.

Tako bodo v naslednjih mesecih gostili predavanje *Virtual Art* na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani z gostujočim profesorjem dr. Oliverjem Grauom. V okviru Festivala Ljubljana: Ambasadorji Evropske prestolnice kulture Maribor 2012 se bo odvil projekt *Mariborski mednarodni orkester MIO 2012*, kjer bodo na delavnicah in izobraževanjih gostili odlične mlade glasbenike z vsega sveta, delavnice pa bodo zaključili s koncertom. Konec poletja se nam nato obetajo Festival modernega plesa *Front@* s prostorsko intervencijo *Bodies in Urban Spaces* in *Mush Room* v Murski Soboti, Mednarodni literarni festival Vilenica, kjer bodo gostili književnika Majo Haderlap in Dimitreja Dineva, ter Mednarodna računalniška glasbena konferenca, na kateri bo med drugim predaval tudi profesor dr. Andreas Weixler.

Oktober bo v okviru EPK 2012 v Mariboru avstrijski mesec. V tem času bo Avstrijski kulturni forum izpeljal kar 12 projektov; med drugim si bo mogoče ogledati umetniški paviljon *White NOISE* na glavnem mariborskem trgu, v katerem bodo pripravili vrsto prireditev o sodobnem avstrijskem oblikovanju. Na Ptujskem gradu bo na ogled razstava o Oskarju Kokoschki, v Vetrinjskem dvoru pa razstavi *Ob 140. rojstnem dnevu Gustava Klimta* in *Wittgenstein* ter predstavitev in koncerti avstrijske skladateljice Mie Zabelke in romskega glasbenika Harrija Stojke.

Inštitut Cervantes Ljubljana

Inštitut Cervantes pravzaprav deluje v okviru Inštituta Cervantes v Münchnu, svoje moderno opremljene prostore na Prulah pa je, da bi promoviral in poučeval španski jezik ter širil špansko in hispanoameriško kulturo, odprl leta 2005. Inštitut sam je odprt za javnost, pohvalijo pa se lahko tudi z odlično opremljeno čitalnico in računalniško učilnico, ki jo lahko uporablja vsakdo, ne glede na to, ali je včlanjen ali ne. V svojih prostorih imajo bogato založeno knjižnico, ki jo skušajo vsako leto ažurirati, izposodite pa si lahko tako učbenike idr. gradivo za učenje in poučevanje španskega jezika kot tudi leposlovje, periodiko in literaturo z različnih umetniških, družboslovnih in humanističnih področij v španskem jeziku ter avdiovizualno gradivo, kot so igrani ali dokumentarni filmi in glasba. Kot z navdušenjem razlaga vodja Inštituta Lucia Ramallo Cuesta pa v primeru, da želene knjige v Sloveniji ne najdete, lahko zaprosite za mednarodno izposoj. Na Inštitutu vam bodo z veseljem pomagali in

prebrskali knjižnično mrežo vseh Inštitutov Cervantes po svetu, od koder vam knjigo tudi brezplačno pošljejo.

Pred odprtjem Inštituta je bilo mogoče mednarodno priznane izpite iz španskega jezika opravljati na Centru za tuje jezike, danes pa lahko na Inštitutu Cervantes obiskujete jezikovne tečaje na šestih zahtevnostnih stopnjah ali pa se odločite za vpis v virtualno predavalnico španskega jezika AVE, torej internetni jezikovni tečaj, ki vsakomur omogoča, da se uči in napreduje v lastnem ritmu samostojno ali pod vodstvom mentorja. Inštitut Cervantes vsako leto maja in novembra omogoča opravljanje izpita za pridobitev mednarodno priznane diplome iz španskega jezika DELE, ki jo podeljujejo v imenu Ministrstva za šolstvo Španije.

Poleg jezikovnih tečajev omogočajo tudi izobraževalne tečaje, delavnice in konference za učitelje in profesorje španščine. V ta namen v Slovenijo povabijo mednarodno prepoznane strokovnjake s področij didaktike, pedagogike idr., ki svoje znanje in pedagoške izkušnje delijo z udeleženci, po končanem seminarju pa udeleženci prejmejo uradno potrdilo Inštituta Cervantes. Vsako leto Inštitut podpira državno tekmovanje srednješolcev v znanju španščine, ki ga organizira Slovensko društvo učiteljev španščine, in zmagovalcem podari različne nagrade, kot so tečaj jezika v Španiji ali pa brezplačno opravljanje uradnega izpita iz španskega jezika. Hkrati Inštitut podpira tudi mednarodni kulturni dialog, zasnovan v obliki Festivala srednješolskega gledališča v španščini, ki zdaj poteka pod vodstvom omenjenega društva SDUŠ. Poleg jezikovno usmerjenih dogodkov organizirajo tudi *Noches de Bohemia* oz. *Literarne noči*, kjer ob soju sveč vsakdo lahko prebere odlomke del svojega priljubljenega španskega ali hispanoameriškega avtorja ali s poslušalci deli lastne stvaritve v španskem jeziku na določeno temo. Jeseni pa se bodo v prostorih Inštituta Cervantes začeli tudi večeri filmov v španskem jeziku.

Popravek in opravičilo

V članku o Goethejevem inštitutu v Ljubljani, objavljenem v št. 4 na strani 11 je prišlo do nekaj napak. Pravilne navedbe se glasijo: Inštitut v Ljubljani jezikovnih tečajev ne organizira, skrbijo pa za informiranje o tečajih nemščine na Goethejevih inštitutih po celotni Nemčiji. Nemška knjižnica deluje v okviru CTK. Heike Albrecht je berlinska kuratorica, ne umetnica, kot je bilo navedeno. Urbani umetniški projekt, s katerim bodo umetniki nastopili na EPK v Mariboru, nosi naslov *As we speak – Zukünftige Sprachen*; pravilno ime umetnika, ki bo med drugim nastopil, se glasi Stefan Rummel (ne Romel), razstavo instalacij pa bo pripravila Rebecca Horn (ne Rhon). Za napake se iskreno opravičujemo.

Jure Petač, politolog in strojnik:

Nada Breznik

Vedno umirjen, kritičen, a nikoli nepremišljen v izjavah, v zanesljivo oporo in pomoč, kadar je bilo treba kaj domisliti, organizirati in spraviti v življenje, tak je bil Jure že v času štipendiranja. Rekrutiran iz vrst mladih raziskovalcev, ki so s svojimi zgodnjimi raziskovalnimi nalogami že posegli po nagradah, je prvinsko strast po razstavljanju, proučevanju sestavnih delov in ponovnem sestavljanju, to razvojno najpomembnejšo otroško igro, nadgradil in kanaliziral v mojstrstvo restavriranja starih avtomobilov. V drugem mandatu Kluba štipendistov je bil med tistimi, ki so nesebično sodelovali pri pripravi skupnih projektov in prireditve ter protokolarnih dogodkov, ki jih je z avtoriteto svoje jasne dikcije in prijetne barve glasu pogosto tudi vodil in moderiral.

Ob koncu študija si pridobil dva naziva: univerzitetni diplomirani politolog in inženir strojništva. Kaj te je vodilo pri odločitvi za dve tako različni področji?

Po duši sem družboslovec, vendar pa me je tehnika vedno zanimala in tako sem se v nekem trenutku odločil še za študij strojništva. Kombinacija je morda res nenavadna, a že kot osnovnošolec sem hodil k dramskemu in konstruktorskemu krožku v istem šolskem letu. Družboslovni vidik tehnike me je zanimal tudi v gimnaziji, ko sem s sošolcem izdelal zmagovalno raziskovalno nalogo na temo *Baron Anton Codelli*, kjer so bile predstavljene tehnične iznajdbe skozi zgodovinski vidik. Morda strojništvo in politologija le nista tako različna, kot se zdi, oba se namreč ukvarjata z istimi pojmi: moč, toleranca, sila ...

V času študija si bil ves čas zelo aktiven v prostovoljnem gasilskem društvu, v društvu ljubiteljev starodobnih vozil Codelli, pa tudi v Klubu štipendistov kot funkcionar, pobudnik, soorganizator, moderator, tehnični delavec ...! Kako ti je vse to uspevalo?

Delo v Klubu štipendistov sem jemal kot zahvalo Mestni občini Ljubljana, ki mi je dala možnost, da sem razvijal sebe in pridobival nova znanja. Delati s čudovitimi kolegi soštipendisti pa mi je bilo vedno v veselje, saj so bili odnosi vedno korektni, pozitivni, pridobil pa sem tudi veliko izkušenj.

V gasilsko društvo Vižmarje Brod sem vstopil po naključju. Otroci smo se igrali v bližini gasilskega doma in opazovali gasilce, kako trenirajo. Do nas je pristopil takratni poveljnik in nas vprašal, če želimo tudi mi trenirati za gasilsko tekmovanje. Tako sem postal prostovoljni gasilec. Kasneje, v gimnaziji, ko sem videl, da je delo prostovoljnega gasilca pravzaprav veliko več, kot le obiskovanje veselice in tekmovanje, sem dobil občutek, da je morda vredno več, če družbi podariš svoj čas, kot pa na primer nekaj evrov, ki bi jih nakazal za neko dobrodelno akcijo. S tem ne mislim, da take akcije niso potrebne, a sam imam vseeno boljši občutek, če jasno vidim, kam sem vložil svojo energijo (na primer, ko nekemu ob poplavi črpaš vodo iz kleti). Gasilska društva v Ljubljani so tudi odlično mesto za druženje in spoznavanje ljudi iz svoje bližnje okolice.

Fotografiji: Martina Hribar

Politolog in strojnik Jure Petač, nekdanji mestni štipendist in mojstrski restavrador starih avtomobilov.

Med starodobnike me je vpeljal oče, ki se je že od začetka osemdesetih let ukvarjal s starodobnimi vozili. Tako sem kot otrok in najstnik večino spomladanskih in jesenskih vikendov preživel na srečanjih starodobnikov, med tednom pa sem si roke mazal s »šmirom« v delavnici. V osnovni šoli sem obnovil, seveda s pomočjo očeta, Tomosov moped Colibri iz leta 1958, v gimnaziji pa redok avtomobil BMW 2002tii iz leta 1974. Tako sem si nabiral znanje in izkušnje iz sveta starodobnikov. Ko sem dopolnil 18 let, so me v klubu starodobnih vozil Codelli predlagali za tehničnega komisarja pri Zvezi starodobnih vozil Slovenije. Tako sem po pridobljeni licenci za tehničnega komisarja postal najmlajši tehnični komisar za starodobnike v Sloveniji. Starodobniki so kot nekakšne lego kocke za starejše, saj ko avtomobil razdreš, dobiš v roke 7.000 do 10.000 delov. Vsak ta del pa je potrebno primerno obdelati (očistiti, prebarvati, kromati ...), zato se lahko obnova razvleče na več let. Starodobniki pa so zame poleg tehničnega vidika zanimivi tudi z družbenega vidika. Kajti vse od pojava prvega avtomobila do danes so bili avtomobili nekakšen lakmusov papir stanja družbe. Z očetom sva pozimi zaključila obnovo Mercedesesa 220 SE Cabrio iz leta 1960; 90 odstotkov teh avtomobilov je bilo prodanih v ZDA, saj takrat v Evropi ni bilo dovolj kupne moči. Pred drugo svetovno vojno so imeli avtomobil le najbogatejši, v 70. letih pa je avto postal pravi statusni simbol. V nekaterih državah so se prek avtomobilov na cestah odražali tudi rezultati politične ekonomije, tako je bilo v Romuniji v določenem obdobju na primer 80 odstotkov vozil znamke Dacia. Tako lahko s preučevanjem zgodovine avtomobilizma opazujemo tudi družbo.

Leta 2010 si objavil več člankov v Delu in Dnevniku, v katerih si zelo tehtno polemiziral z zagovorniki študentskega dela. Kaj je bil temeljni argument tvojih javnih polemik?

Temeljna izhodišča so bila tri; prvič: študentje morajo študirati, in ne delati, financiranje študija mora biti urejeno na drugačen način. Drugič: obvezno članstvo v študentski organizaciji s pridobitvijo ali izgubo statusa študenta je sporno, ker Študentska organizacija Slovenije deluje tudi kot močna interesna skupina, pravzaprav deluje

»Vrednote in znanje«

Mercedes - Benz 220 SE Cabrio, letnik 1960, ki ga je Jure Petač pozimi restavriral skupaj z očetom.

povsem politično in v taki organizaciji nisem želel sodelovati, k temu pa sem bil prisiljen, ker sem bil vpisan na fakulteti. Tretjič: pravica do začasnega dela ne sme biti pogojevana s statusom študenta, ker tako prihaja do anomalij, kot je na primer podaljševanje študija zaradi možnosti pridobitve dela prek študentske napotnice, in nelojalne konkurence. Zato sem na dan študentskega protesta, le nekaj ur, preden so granitne kocke razbile pročelje parlamenta, na Ustavno sodišče samoiniciativno oddal pobudo za presojo ustavnosti 3. člena zakona o skupnosti študentov, ki določa, da se v študentski organizaciji Slovenije pravice pridobijo ali prenehajo s pridobitvijo ali izgubo statusa študenta na visokošolskem zavodu v Republiki Sloveniji. Moja pobuda pa je bila, paradoksalno, zavržena, ker čez leto dni, ko je prišla na dnevni red na Ustavnem sodišču, nisem imel več statusa študenta – očitno sem prehitro diplomiral – in tako nisem mogel izkazati pravnega interesa. Da ne bo pomote, nisem proti študentskemu organiziranju ali za t.i. malo delo, sem le proti obstoječemu sistemu študentskega dela, ki je škodljiv za celotno družbo, ne samo za študente oz. mlade diplomante.

Kako dolgo si že zaposlen, kje in kakšno delo opravljaš? Ali lahko pri svojem delu uporabiš znanje obeh študijskih področjih?

Zaposlen sem leto dni v podjetju Kolektor Magma, magnetni in nanomateriali, kjer sem zadolžen za investicijsko vzdrževanje.

V tem podjetju sem med študijem opravljal prakso in tako je bila zaposlitev po diplomi naravno nadaljevanje mojega študentskega dela. Študij politologije mi je dal številna znanja s področja upravne ureditve države in sistema in kako ta deluje, kar mi je v pomoč pri različnih upravnih postopkih, s katerimi se srečujem ob delu. Družboslovni študij mi je omogočil tudi razvoj pisnega in verbalnega izražanja, ki je pomenben tudi pri delu strojnika. Bolj kot problem praktičnega usposabljanja med študijem, ki ga je zagotovo premalo, je problem v tem, da država nima jasne politike, kakšne kadre potrebuje za razvoj države v prihodnosti. Čisto konkretno: koliko odvetnikov, koliko zdravnikov, koliko politologov ... potrebujemo v Sloveniji čez deset let? Bojim se tudi za naravoslovne poklice, ki se jih prikazuje kot perspektivne, saj če ne bomo imeli industrije in proizvodnje, tudi inženjerjev ne bomo potrebovali prav veliko. Seveda so to poenostavitve, vendar mislim, da resnično manjka vizija, kaj si želi Slovenija postati v prihodnosti.

Poznamo te kot razmišljajočega in odgovornega mladega strokovnjaka. Ali nam lahko poveš, kje ti vidiš priložnosti in potenciale, ki bi našo državo lahko popeljali iz krize?

Odgovor strojnika: znanje, odgovor politologa: vrednote.

Veliko uspeha na tvoji poti v poklicu in v življenju.

TROJKA.SI – PREGLED ZUNANJIH KOŠARKARSKIH IGRIŠČ V LJUBLJANI

Miha Mohorko,
predsednik Mladinskega sveta Slovenije

Trojka.si je spletna stran, ki na pregleden način vsebuje informacije o zunanjih košarkarskih igriščih na področju Ljubljane.

Spletna stran je pripomoček za tiste, ki iščejo najbližje košarkarsko igrišče v svoji okolici, ali pa bi enostavno radi spoznali še kakšno drugo.

Doslej je na spletno stran vnesenih in popisanih 110 košarkarskih igrišč. Igrišča so fotografirana in ocenjena po objavljenih kriterijih. Od v register vnesenih igrišč jih je 20 takšnih, ki imajo talne oznake v skladu z novimi košarkarskimi pravili, od teh jih je 10 dobilo najboljšo oceno - 5, kar pomeni, da je približno 10 odstotkov igrišč v Ljubljani izjemno dobro vzdrževanih. Na drugi strani jih je 8 (malo pod 10 odstotkov) zanemarjenih do te mere, da na njih sploh ni mogoče igrati košarke. Ta igrišča so ocenjena z oceno 1.

Če poznate kakšno igrišče, ki še ni uvrščeno v register, nam to lahko sporočite prek vmesnika na spletni strani ali pa prek e-pošte info@trojka.si. Igrišče bomo obiskali in ga popisali ter vnesli na spletno stran. Na istem spletnem naslovu sprejemamo tudi vaše komentarje, pripombe in popravke, ki jih bomo ustrezno upoštevali. Posamezno igrišče pa lahko komentirate in ocenjujete tudi na posamezni strani igrišča.

Projekt **Trojka.si** je delo ŠRK Svoboda in Mladinskega sveta Ljubljane, katerega dejavnost poteka v sodelovanju z Uradom za mladino Mestne občine Ljubljana.

Na zemljevid vseh košarkarskih igrišč v Ljubljani lahko pridete tako, da v spletni brskalnik vpišete www.trojka.si

Upamo, da bo spletna stran zaživela, še bolj pa si želimo vzdrževanih in polnih igrišč igralcev košarke in drugih športov.

»Veliko mladih daje mestu posebno energijo«

Staša Cafuta Trček

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Sonja Auf der Maur

Kaneko

Alexander

Eugen Greu

Pogled v zrcalo oči obiskovalcev nas zmeraj znova navdaja s ponosom, včasih pa tudi s presenečenjem. Medtem ko se nam zdi, da živimo v naglici in hrupu, turisti Ljubljano doživljajo kot tiho, a sproščeno, mlado, pozitivno in energično. Ljubljano vidijo kot mesto s prijaznimi ljudmi, dobro hrano, lepo arhitekturo in razkošnim zelenjem.

Sonja Auf der Maur, svetovalka v oddelku za ravnanje s človeškimi viri, Battersdorf, Švica

V Slovenijo sem prišla na povabilo prijatelja med velikonočnimi prazniki. Zdaj, ko jo spoznavam, si želim, da bi se še kdaj vrnila. Najbolj mi je všeč center Ljubljane kjer je cona brez avtomobilov. Imate lepo tržnico z svežim sadjem in zelenjavo, vendar me je negativno presenetil pogled nanjo pozno popoldne, ko je veter raznašal smeti. Prodajalci bi morali imeti velike koše, v katere bi morali obvezno odmetavati smeti. Všeč so mi lokalčki ob Ljubljani, kjer se ljudje zbirajo in v sproščnem vzdušju preživljajo svoj prosti čas. Dobila sem občutek, da je življenje v vašem glavnem mestu veliko bolj tiho, prijetno, pozitivno kot pa pri nas v Zürichu, kjer delam. Obiskala sem tudi Piran. Ko se bom vrnila, bi želela spoznati slovensko podeželje.

Kaneko, strojni inženir, Tokio, Japonska

V Sloveniji in Ljubljani sem prvič. Prišel sem poslovno, saj zelo dobro sodelujem s slovenskim podjetjem na področju avtomobilske industrije. Mesto mi je zelo všeč, deluje kot zaključena celota brez motečih elementov. Tudi vaša hrana mi je zelo všeč. Mislim, da so tudi drugi Japonci zelo zadovoljni z vašo kulinariko. Saj veste, mi smo veliki gurmani. Tukaj bom ostal tri dni, nato pa že letim proti Turčiji.

Alexander, fotograf, Chisinau, Moldavija

S prijateljem potujeva z avtom in si trenutno ogledujeva Italijo, Avstrijo in Slovenijo. Pri vas bova ostala tri dni in si bova poleg Ljubljane ogledala še Piran, Bohinj in Bled. V Ljubljani moram pohvaliti vaš turistično informacijski center, kjer nama je prijazna zaposlena na zelo profesionalen način postregla z vsemi informacijami, ki sva jih potrebovala. Imava pa tudi neprijetno izkušnjo. Ko sva zapuščala Trst, sva na italijanski strani plačala cestnino in dobesedno padla v Slovenijo, potem pa so naju na »meji« ustavili vaši cestinarji in seveda nisva imela vinjete. Plačala sva visoko kazen. Vem, da se nisva prej pozanimala glede cestnine, res pa je, da se sploh nisva zavedala, da sva že v Sloveniji.

Eugen Greu, vodja projektov v oglaševalski agenciji (advertising manager), Chisinau, Moldavija

V Sloveniji sem prvič. Želel sem si jo ogledati, ker pri nas velja za eno izmed najbolj razvitih vzhodnoevropskih držav. Opažam, da ste Ljubljano obnovili. Moram pa priznati, da mi je patina na hišah, kakršno vidim na tej ulici

(Študentovska, op. a.), veliko bolj avtentična, saj deluje bolj originalna in ima dušo.

Raffaello Burrnazzi, upokojenec, Desenzano, Italija

V Ljubljani sem drugič. Seveda mi je všeč, saj deluje zelo stimulativno, je čista, tiha. Veliko mladih daje mestu neko posebno energijo. Na splošno so ljudje zelo prijazni. Glede hrane – Italijani smo gurmani in še zmeraj smo boljši kuharji kot vi. Zelo mi je bila všeč vožnja z ladjico po Ljubljani, ki da poseben pogled na mesto. Sicer pa v Slovenijo prihajam z družino zadnjih sedem let, natančneje v Terme Rogaška, kjer imajo čudežno vodo.

Noda Akihiro, računovodski raziskovalec, Yokohama, Japonska

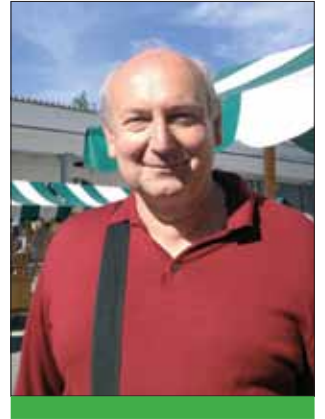
Trenutno se v Ljubljani, med 9. in 12. majem odvija največja mednarodna konferenca Evropskega združenja računovodij – 35th European Accounting Association Annual Congress. Konferenca sem se tudi sam udeležil. V Ljubljano sem priletel iz Tokia prek Pariza do Ljubljane. V petih dneh bom svoj prosti čas namenil tudi ogledu vašega mesta. Moram priznati, da ne vem veliko o evropski zgodovini, opažam pa, da lahko skozi arhitekturo Ljubljane spoznavam tudi evropsko zgodovino.

Belen, raziskovalka, Navarra, Španija

V Sloveniji in Ljubljani se na trenutke počutim kot doma v Navarri. Predvsem zaradi čudovite, neokrnjene narave in veliko zelene barve. Včeraj sem jedla slovensko jed – čevapčiče, čeprav sem pozneje slišala, da je to bolj balkanska jed kot pa tipična slovenska (smeh). A v jedilnem listu so bili čevapčiči naštet pod rubriko »slovenske tradicionalne jedi«. Spim v hotelu Burocrat, kjer mi na recepciji, ko sem se včeraj registrirala, niso povedali, da je zajtrk vključen, nato pa sem danes ugotovila, da je. Lahko rečem, da je za uspeh v turizmu zelo pomemben »fer play« in dober servis.

Martin Demuth, Zürich, Švica

Iskreno povedano, nisem vedel nič o Sloveniji, ko sem prispel v Ljubljano, zato si nisem predstavljal, kaj me čaka tukaj. Zdaj lahko rečem, da je Ljubljana zelo lepa šarmantna gospa. Ker igram geocaching (gre za svetovno znano igro, kjer uporabniki sistema GPS fizično skrivajo »zaklad« na določeni lokaciji ter to tudi objavijo na spletu, op.a.), sem poiskal nekaj točk, kjer so skriti »zakladi«, in tudi sam nastavlil obesek s švicarsko kravo. Moj cilj je, da pride obesek nekoč nazaj v Švico. Me prav zanima, katere kraje vse bo prepotovala moja »švicarska kravica«.

Raffaello Burrnazzi

Noda Akihiro

Belen

Martin Demuth

Zrcaljenje na vogalu Stritarjeve in Ciril Metodovega trga

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Mitja Kobal

Nagrajena fotografija.

Odziv na fotonatečaj se povečuje, zato je analiziranje in vrednotenje prispelih fotografij vseh avtorjev precej zahtevnejše. V prvo skupino se je uvrstilo 8 fotosnemalcev, ki so se najbolj približali kriterijem za nagrado. Ana Majkus je posnela pristrčen prizor z igrivimi vrabci in gospodično pri gostilniški mizi, Denis Tekavec harmoničen nočni nokturno s pogledom z Miklošičeve ulice proti Tromostovju, Jana Jagodič je v objektiv presenetljivo ujela zašiljene stolpnice v Savskem naselju, ki v obliki osamljenega otoka štrlijo iz meglene morja, medtem ko se je Polona Kumelj podala v Narodni muzej in tam naredila odličen simetrično zastavljen posnetek znamenitega stopnišča in slikovitega stropa. Maša Gala je prisluhnila nasvetu in poslala podobo ženice pred kapelo v črno-beli tehniki tako, da je motiv pridobil v smislu celovitosti in izraznosti. Dodala je še vrsto barvnih motivov, a med njimi izstopa črno-bel posnetek igrivih golobov na mostu. Dušan Merklin - Mick se predstavlja s fotografijo, ki v kompozicijskem smislu spominja na motiviko igralnih kart. Realen pogled z Mesarskega mostu proti Tromostovju je s pomočjo fototrika (dvojna ekspozicija) spremenil v monumentalno nadrealistično podobo. Peter Atanasov je poslal dve odlični kompoziciji postarane arhitekture. Metafizičnost izžareva črno-beli motiv dotrajanega okna s polico, na kateri sloni bel odlitek človeške glave (pesniška prisrnodoba).

Mitja Kobal, ki je tokrat osvojil nagrado, se je odzval s tremi imenitnimi fotografijami z motivom Robbovega vodnjaka, med katerimi slogovno najbolj izstopa prizor že najdenih sekvenc, posnetih v pritličnih prostorih banke KBM na vogalu Stritarjeve in Ciril Metodovega trga v bližini Mestne hiše. V treh združenih bolj ali manj abstrahiranih motivih je prikazano slikovito zrcaljenje

(steklo, ogledala), kar ponuja računalniško zasnovan poslovni interier, ki v svoji dokaj razgibani dekoraciji spominja na močno povečan offsetni tisk oziroma na opartistično grafiko. V tretji zaporedni sekvenci je odsev baročnega Robbovega vodnjaka, ki se prepleta z abstraktno teksturo in simbolizira sintezo starih in novih vizualnih dosežkov.

V drugo skupino spadajo avtorji, ki obvladajo kompozicijo, kontrast, barvno harmonijo in so tudi inovativni (Ana Majkus, Tjaša Gorjanc, Mihaela Svetek, Marko Kovič, Tjaša Janovljak, Robert Doplihar, Anica Štancar, Egon Cokan, Boris Taurer).

Sledi tretja skupina fotosnemalcev z nekoliko manj dognanimi posnetki, vendar se tudi med temi najde nekaj motivov, ki pritegnejo in so vredni pozornosti (Ljubica Dajc, David Jeseničnik, Katja Juhart, Petra Potokar, Erika Račić, Joca Jamšek, Barbara Gregurič - Silič, Anže Carič). Pogumno naprej v iskanju urbanih motivov, ki jih v prestolnici ne manjka!

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 18. junija 2012 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

Svetovni dan zdravja 2012 v Ljubljani

Dr. Nina Marolt, Staša Cafuta Trček

Fotografije: Staša Cafuta Trček

Delavnica preizkusa hoje na dva kilometra ob Koseškem bajerju.

Vsako leto 7. aprila obeležujemo svetovni dan zdravja, ki je v okviru letošnjega evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti potekal pod sloganom *Staranje in zdravje. Zdravje dodaja letom življenje*. Mestna občina Ljubljana je v soorganizaciji z Zdravstvenim domom Ljubljana in Zavodom za zdravstveno varstvo Ljubljana v ta namen pripravila vrsto brezplačnih preventivnih zdravstvenovzgojnih delavnic in meritev, ki so med 10. in 20. aprilom potekale po vsej Ljubljani. Osrednji dogodek se je v sredo, 11. aprila 2012, odvil na Prešernovem trgu, kjer so bile mimoidočim na voljo meritve nekaterih dejavnikov tveganja (telesna teža, indeks telesne mase, delež vode v telesu ...), meritve krvnega sladkorja in krvnega tlaka, demonstracija pravilnega samopregledovanja dojk in mod, hitri testi za ugotavljanje telesne pripravljenosti ter strokovno svetovanje in informativno gradivo na temo zdravega življenja. Številni dogodki, ki so v Ljubljani potekali v okviru letošnjega svetovnega dneva zdravja, so pri obiskovalcih naleteli na tople sprejem.

Utrinki z dogodkov, ki so v Ljubljani potekali ob letošnjem svetovnem dnevu zdravja

Osrednji dogodek na Prešernovem trgu

Slavica, Ljubljana, upokojenka, 78 let: Danes sem se znašla tukaj čisto po naključju, saj sem šla po opravkih. Dijaki srednje zdravstvene šole Ljubljana so mi pokazali tehniko samopregledovanja prsi, nato pa sem še sama potipala vzorčni primer prsi in se dodatno seznanila s tem postopkom. Sicer pa se veliko gibljam, telovadim in prebiram revije o zdravju.

Marija iz Kamnika, upokojenka, 68 let: Ko pridem v Ljubljano, vedno izvem kaj novega. Tako je tudi danes. Ko sem videla, da se nekaj dogaja pri Prešernovem spomeniku, sem pristopila in izmerili so mi krvni sladkor ter pokazali, kako si je treba pregledovati prsi. Doma sem s kmetov, iz bajtarske družine, zato se že od mladih let zelo zdravo prehranjujem. Ko nabiram zelišča, se obenem tudi gibljam – med drugim pijem veliko čaja iz kopriv.

Edin, 31 let: Ko sem čakal v vrsti na meritve krvnega sladkorja, sem slišal, da je imela neka gospa kar 10

mmol/l sladkorja v krvi, pa je zatrjevala, da se dobro počuti. Zelo pozdravljam take akcije, ki človeka opomnijo na skrb za zdravje in na pomen preventive. Sam se veliko gibljam, ne kadim in ne pijem, ne jem mesa, rib in jajc.

Tina, Škofja Loka, študentka medicine, 23 let: Sem študentka medicine in s kolegom sva prišla pogledat, kako poteka akcija. Take in podobne akcije seveda podpiram in menim, da bi bile lahko še pogostejše, saj vse preveč ljudi prepozno opazi spremembe, kakršne se na primer pojavijo na prsih. Danes pa je lahko vsak mimoidoči pristopil in si preventivno izmeril krvni pritisk, krvni sladkor, obseg pasu, se stehal in bil deležen brezplačnega svetovanja.

Delavnica preizkusa hoje na dva kilometra ob Koseškem bajerju

Andrej, Dravljje: Z ženo sva se udeležila preizkusa že četrtič. Odlična akcija, saj preveriš svojo fizično sposobnost. Sicer pa se redno gibljeva in paziva na hrano. Velik poudarek dajeva preventivi. Za akcijo izveva v zdravstvenem domu ali pa obvestilo zaslediva v časopisu.

Milica, Dravljje: Redno prihajam. Dobro, da nam je vreme naklonjeno.

Mira, Polje, upokojenka 59 let: Odkar sem v pokoju, sem postala zelo aktivna. Prej ni bilo časa.

Obiskujem telovadbo, različna predavanja in delavnice. Zdravnica mi je svetovala, naj se udeležim preizkusa hoje na 2 kilometra in se seznanim z nordijsko hojo. Sicer sem pa tudi drugače aktivna, pojem v pevskem zboru in rišem.

Viktor, Koseze, upokojenec, 74 let: Žena me je vzela s sabo na preizkus hoje. Po dveh kilometrih hitre hoje se počutim zelo dobro. Moram priznati, da bolj žena skrbi za zdrav jedilnik, jaz ji samo sledim. Za zajtrk pojeva veliko svežega sadja, vmes pokapljava laneno olje. Imava tudi vrt, na katerem v sezoni raste sveža zelenjava. Lahko povem, da kolesarim, čeprav samo takrat, ko grem po opravkih.

Alenka, Koseze, 51 let: Na preizkus telesne zmogljivosti sem prišla prvič. Za dogodek sem izvedela v zdravstvenem domu. Spomladi, poleti in jeseni se veliko gibljam, pozimi veliko manj. Zadnja leta sem postala pozorna in se kar se da zdravo prehranjujem. Želela bi si, da bi tako ravnala že prej. Trenutno obiskujem delavnico gibanja. Sicer pa redno prebiram glasilo Ljubljana, v katerem izvem marsikatero zanimivo informacijo.

Zdravstveni dom Šiška, delavnica na temo dejavnikov tveganja

Sonja Modlić, Koseze, vzgojiteljica, 51 let: Pred časom sem prosila svojo osebno zdravnico, da bi me napotila v program šole hujšanja, saj sem pri prehrani premalo samodisciplinirana. Predavanje je bilo zelo koristno, saj nam je predavateljica med drugim predstavila primere vsakodnevnega zdravega prehranjevanja. Zanimivo mi je bilo med drugim, da je bolje jesti navaden jogurt s sezonskim sadjem kot pa denimo kupljen sadni jogurt, prav tako uživanje kave brez umetnih sladil. Skratka, preprosti, a zelo uporabni nasveti.

Preventivne zdravstvenovzgojne delavnice Zdravstvenega doma Ljubljana

Preventivne zdravstvenovzgojne delavnice, ki so bile izvedene ob letošnjem svetovnem dnevu zdravja, so le del ponudbe preventivnih delavnic oziroma premalo znanih vrst preventivnih programov, ki si v prizadevanju za bolj zdravo življenje zaslužijo še posebno pozornost. Pod okriljem strategije programa CINDI jih v Zdravstvenem domu Ljubljana pripravljajo že vrsto let v , da spodbudijo zdrav način življenja in preprečijo štiri najpogostejše kronične bolezni: srčno-žilne bolezni, rak, kronično obstruktivno pljučno bolezen in sladkorno bolezen.

Zdravstvenovzgojne delavnice v Zdravstvenem domu Ljubljana izvaja šest zdravstvenovzgojnih centrov: ZDL Šentvid, ZDL Moste-Polje, ZDL Vič-Rudnik, ZDL Center, ZDL Šiška in ZDL Bežigrad, ki z integriranim pristopom izvajajo programirano zdravstveno vzgojo za odrasle. Nosilci programov so zdravstveni delavci: diplomirane in višje medicinske sestre, profesorice zdravstvene vzgoje, diplomirane in višje fizioterapevte ter zdravnice z dodatnimi znanji. Izvajajo sedem vrst zdravstvenovzgojnih motivacijskih delavnic, ki potekajo v krajši in daljši obliki (krajša: Zdrav življenjski slog, Preizkus hoje na 2 km, Dejavniki tveganja; daljša: Zdrava prehrana, Zdravo hujšanje, Telesna dejavnost – gibanje, Da, opuščam kajenje). Daljše potekajo tudi v obliki individualnega svetovanja.

Slavica

Marija

Edin

Tina

Andrej

Milica

Mira

Viktor

Alenka

Sonja Modlic

Za sodelovanje v krajših delavnicah pridobitev napotnice s strani osebnega izbranega zdravnika ni potrebna, za dolge delavnice pa je napotitev s strani osebnega izbranega zdravnika nujna. Termini izvajanja krajših delavnic ter datumi in lokacije testov hoje v Ljubljani so navedeni na internetni strani ZDL-ja. Delavnice so brezplačne, če ni navedeno drugače.

Kaj prinašajo delavnice?

Delavnica Zdrav življenjski slog: Zdrav življenjski slog seveda ni nujno vezan na vprašanje preživetja, vsekakor pa vpliva na samopodobo posameznice ali posameznika. V okviru delavnice se udeležence/-ci seznanijo s problemi srčno-žilnih bolezni in pridobijo osnovne informacije o zdravem življenjskem slogu. Ob dobri motivaciji jim ocena lastnega zdravstvenega stanja pomaga, da spoznajo težave, jih načrtno zmanjšujejo in lažje vztrajajo ob zastavljenih ciljih. Prijava in napotnica nista potrebni.

Delavnica Preizkus hoje na 2 km: je enostaven, natančen, varen in ponovljiv preizkus, ki so ga razvili na Inštitutu za raziskave in promocijo telesne dejavnosti na Finskem in omogoča meritev telesne zmogljivosti. Test se izvaja v naravi, kjer udeleženci delavnice (od 20 do 65 let) hodijo čim hitreje, ne da bi pri tem ogrozili svoje zdravje. Na podlagi spola, starosti, telesne mase, višine, časa hoje in srčnega utripa nato izmerijo telesno zmogljivost, to pa omogoča oblikovanje strokovnega priporočila za fizično aktivnost, koristno za zdravje, ki jo prejme vsaka udeleženka/-ec delavnice. Prijava in napotnica nista potrebni.

Delavnica Dejavniki tveganja: V okviru delavnice so predstavljeni fiziološki dejavniki tveganja kot so ogroženost zaradi holesterola, sladkorja v krvi in povišanega krvnega pritiska ter načini in posebnosti zdravljenja. Pri obravnavi teh dejavnikov udeležence/-ci delavnice spoznajo njihov kratkoročni in dolgoročni vpliv na zdravje,

načine njihovega obvladovanja in najpomembnejše poudarke v procesu zdravljenja. Prijava in napotnica nista potrebni.

Delavnica Zdrava prehrana: je namenjena posameznikom/-kom, ki želijo spremeniti prehranske navade zaradi povišane telesne teže in zdravstvene ogroženosti. Deležni so ocene svojega načina prehranjevanja, seznanijo jih z načeli zdrave prehrane, ugotovijo nepravilnosti in pokažejo možnosti sprememb. Zapisovanje, popravki in razlage jedilnikov pomagajo pri določanju korakov hujšanja ter kratkih in dolgoročnih ciljev. Potrebna je napotnica.

Delavnica Zdravo hujšanje: V delavnici za posameznico/-ka pripravijo osebni program. V štirih mesecih naj bi s spreminjanjem prehranskih navad, samopodobe in s telesno dejavnostjo dosegli spremembo življenjskega sloga in do 10-odstotno izgubo telesne mase. Potrebna je napotnica.

Delavnica Telesna dejavnost – gibanje: Delavnica je namenjena spoznavanju varnega in učinkovitega gibanja za zdravje, ki naj bi se ga udeležence/-ci naučili izvajati in vključevati v vsakdanje življenje. Ob tem se poučijo tudi o tem, kakšen je primeren srčni utrip ob fizični aktivnosti, v praksi se naučijo nordijske hoje, uporabe določenih vaj za krepitev telesa in se veliko gibljejo. Potrebna je napotnica.

Delavnica Da, opuščam kajenje: Raziskave kažejo, da večina kadilcev in kadilk želi prenehati s kajenjem. Opuščanje kajenja je predvsem odločitev posameznika in pomeni dolgotrajen proces prilagajanja na drugačen način življenja. Cilj delavnice je pomagati kadilcem, da lažje opustijo kajenje. Poudarek je na lastni aktivnosti in medsebojni podpori. V času prvih srečanj udeležence/-ci okrepijo motivacijo za opustitev kajenja, nato pa se začne proces spreminjanja navad: oblikujejo strategije, kako premagati cigareto, postopno se zmanjšuje število pokajenih cigaret, določijo se dan brez cigarete. Preostala srečanja so namenjena premagovanju telesne in duševne odvisnosti,

obvladovanju stresa in telesne teže po opustitvi kajenja. Potrebno se je prijaviti, napotnica pa ni potrebna.

Samoplačniški program zdravljenja debelosti: Program poteka v ZDL Šiška. Spomočjo kombinacije pravilnega režima prehrane, z redno telovadbo in nordijsko hojo ter z rednimi pregledi pri zdravniku v delavnici zagotovijo pravi način hujšanja, poleg tega pa program nudijo tudi podporo pri motivaciji v daljšem časovnem obdobju. Potrebno se je prijaviti, ker je program samoplačniški, napotnica pa ni potrebna.

Svetovanje na temo inkontinence: Posvetovalnica v ZDL Šiška je namenjena vsem, ki imajo težave z zadrževanjem urina. V posvetovalnici nudijo informacije o treningu mišic medeničnega dna ter o pravilnem vnosu tekočin. Število obiskov je odvisno od problematike, predvideni pa so trije do pet obiskov. Napotnica ni potrebna. Posvet je brezplačen in poteka ob petkih po vnaprejšnjem naročanju.

Merjenje krvnega tlaka: Merjenje krvnega tlaka in svetovanje je namenjeno vsem, ki želijo redno nadzorovati svoj krvni tlak. Prijava in napotnica nista potrebni.

Merjenje telesne strukture: V nekaterih enotah ZDL s pomočjo analizatorja telesne maščobe (*Body composition analyzer*) lahko preverijo telesno strukturo, določijo bazalni metabolizem, indeks telesne mase ter vsebnost maščobnega tkiva in mišic v telesu. V storitev je vključen tudi komentar izvida. Storitve je samoplačniška. Potrebna je prijava, ne pa tudi napotnica.

Zloženska o delu zdravstvenovzgojnih centrov
Pred kratkim je bila natisnjena tudi zloženska
Čas je za spremembo! Podajmo zdravju roko!
s predstavitvijo zdravstvenovzgojnih centrov,
ki jo je potrdila Komisija za zdravstveno vzgojo
Zdravstvenega doma Ljubljana. Na voljo je v
vseh enotah Zdravstvenega doma Ljubljana.

Ljubljana ima posluh za starejše

Darija Božnik

V Mestni občini Ljubljana spoštujemo dostojanstvo starejših in stremimo k temu, da jim zagotovimo čim več izbire, različnih možnosti in pravico do odločanja, kje in na kakšen način želi posameznica ali posameznik živeti v obdobju staranja. Zagotavljamo pogoje za številne dejavnosti, ki se izvajajo v Mestni občini Ljubljana, da bi dosegli višjo kakovost življenja starejših. Zavedamo se, da imajo ljudje vseh generacij pravico do soodločanja in aktivnega sodelovanja na vseh področjih življenja, tudi na lokalni ravni. V ta namen v Mestni občini Ljubljana deluje tudi posvetovalno telo župana, **Svet za vprašanja starejših občanov v Mestni občini Ljubljana**.

Zvišana subvencija za pomoč na domu

Kot zakonsko obveznost redno **(do) plačujemo oskrbo v institucionalnem varstvu** ter zagotavljamo mrežo javne službe za **pomoč družini na domu** prek *Zavoda za socialno oskrbo Pristan* in s tem skušamo zadovoljiti vse izražene potrebe. V letošnjem letu smo **povišali subvencijo Mestne občine Ljubljana kar na 80 odstotkov cene storitve**. Storitve varovanja na daljavo pa je letos prenesena na podjetje *Pacient d.o.o.*, ki to storitev izvaja za celotno območje Slovenije.

Z javnimi razpisi že vrsto let sofinanciramo množico raznovrstnih programov za starejše s področja socialnega varstva, zdravja, izobraževanja, kulture in športa, ki jih izvajajo nevladne organizacije ter javni zavodi, veliko aktivnosti, namenjenih starejšim, pa poteka tudi po **četrtnih skupnostih Mestne občine Ljubljana**.

V letošnjem letu smo naročili tudi **raziskavo o ugotavljanju potreb starejših občanov in občanov v Mestni občini Ljubljana**. Vključeni pa smo tudi v globalno mrežo **starosti prijaznih mest Svetovne zdravstvene organizacije**.

Dnevni centri aktivnosti za starejše

S področja socialnega varstva in varovanja zdravja so ti programi v zadnjih letih dnevni centri aktivnosti za starejše (8), programi za spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja, program za zmanjšanje padcev med starejšimi, skupine za samopomoč, svetovanje za izboljšanje bivanja starejših ipd.

Dnevni centri aktivnosti za starejše se kažejo kot vedno bolj potrebni in pomembni, pozitivne ocene prejemamo tudi s strani širše laične in strokovne javnosti, tako doma kot v tujini. Njihovi programi so zelo pestri in poleg možnosti vsakdanje socialne vključenosti uporabnikov nudijo telovadbo, jogo, ples, tečaje računalništva, ustvarjalne delavnice, učenje tujih

jezikov ipd. V letu 2011 je bil ob podpori Mestne občine Ljubljana tako odprt že *osmi tovrstni dnevni center*, širjenje mreže dnevni centrov pa načrtujemo tudi v prihodnje.

Športna ponudba za starejše

Ljubljana je tudi mesto športa z raznoliko športno ponudbo za meščanke in meščane vseh starostnih skupin, tudi za starejše. Tako redno potekajo programi zelo različnih športnih panog, namenjeni starejšim, kot so: badminton, joga za starejše, odbojka za odrasle, judo, tek, tek na smučeh, namizni tenis za starejše, tečaji plavanja za starejše, balinanje, gimnastika, nogomet, fitnes ter različne druge oblike vadb in rekreacij za upokojenke in upokojenca. Z visoko udeležbo starejših se ponašata tudi vsakoletna dogodka Mestne občine Ljubljana – *Pot ob žici in Ljubljanski maraton*.

Izobraževalni programi za starejše

Mestna občina Ljubljana namenja starejšim občanom tudi različne oblike brezplačnih *izobraževalnih programov*, kot so tečaji angleščine, nemščine in italijanščine, študijske krožke, različne interaktivne delavnice, ki jih izvajajo Javni zavod Cene Štupar – Center za permanentno izobraževanje, Javni zavod Mladi zmaji, v okviru javnega razpisa pa tudi različne nevladne organizacije.

V okviru projektov dopolnilnih dejavnosti, ki so tudi *medgeneracijsko naravnani*, se otroci in učenci vrtcev in osnovnih šol pod vodstvom svojih mentorjev povezujejo z lokalnim okoljem, spodbujajo sodelovanje in medsebojno druženje, starejše obiskujejo v domovih za starejše občane, nastopajo na njihovih priložnostnih prireditvah in srečanjih.

V *četrtnih skupnostih* izvajamo sistematično računalniško opismenjevanje starejših od 55 let s projektom brezplačnih računalniških tečajev za starejše prebivalke in prebivalce Mestne občine Ljubljana. Vsem zainteresiranim so na vseh 17 sedežih četrtnih skupnosti na voljo tudi e-točke ter ponekod možnost uporabe infoterminalov. Poleg tega četrtni skupnosti Mestne občine

Foto: Dunja Wedam

Plesne vaje v Dnevnom centru aktivnosti za starejše na Tržaški 37,

Ljubljana samostojno ali v sodelovanju z društvi in drugimi organizirajo tudi več drugih programov in prireditev, namenjenih starejšim.

Mnogi izmed teh programov so **medgeneracijsko zasnovani**, v njih sodelujejo šole in vrtci. Medgeneracijsko naravnane programe pa izvaja tudi Javni zavod MOL Mladi zmaji.

Varovanje zdravja starejših

Tudi varovanju zdravja v Mestni občini Ljubljana namenjamo posebno pozornost. V okviru **Zdravstvenega doma Ljubljana**, ki mu je bil za uspešno vzpostavitev sistema kakovosti podeljen certifikat ISO 9001:2008, redno poteka več programov, ki so v precejšnji meri namenjeni starejšim občanom in občanom: **preventivni pregledi** so organizirani z namenom, da se zgodaj odkrijejo skrita obolenja pri moških od 35. do 65. leta in pri ženskah od 45. do 70. leta, **posvetovalnice**, kjer so vključene tudi meritve krvnega tlaka, sladkorja, holesterola in trigliceridov in razne delavnice o zdravem načinu življenja, organizirajo pa jih tudi v četrtnih skupnostih. V sklopu zdravstvenega

ki je odprt od lanskega 17. novembra.

doma je dobro organizirana **patronažna služba**, ki izvaja preventivne dejavnosti in nudi zdravstveno nego na domu. Patronažne medicinske sestre obiskujejo družine in posameznike vseh starosti na območju lokalne skupnosti. V letu 2011 so začele delovati tudi **referenčne ambulante**, v katerih poleg zdravnika in medicinske sestre uporabnika spremlja tudi diplomirana medicinska sestra, ki spremlja kronične bolezni in izvaja preventivne ukrepe.

Vključeni smo tudi v program **Evropske mreže zdravih mest Svetovne zdravstvene organizacije**, kjer poteka peta faza programa, v okviru katere smo naročili raziskavo *Dostopna Ljubljana*. Raziskava je zajemala ugotavljanje dostopnosti približno 220 objektov v Mestni občini Ljubljana, namenjenih javni uporabi. Vzpostavljena je bila podatkovna baza, ki zajema opis in informacije o dostopnosti objektov ter je na voljo na spletni strani Mestne občine Ljubljana, da bi tako zagotovili čim večjo socialno vključenost oseb z različnimi oblikami oviranosti.

Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti I.

Stanovanjska oskrba za starejše

Na Mestni občini se zavedamo tudi pomembnosti stanovanjske oskrbe za starejše. Najpomembnejši instrument stanovanjske politike za starejše, ki jo izvajamo prek Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, je zagotavljanje primernih najemnih stanovanj ter drugih možnih rešitev: **oskrbovana stanovanja, rentni odkup stanovanj, ugodna namenska stanovanjska posojila, zamenjava stanovanja, soglasje za oddajo dela stanovanja v podnajem, subvencije najemnine**. Kot začasno rešitev stanovanjske problematike Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana starejšim lahko dodeli tudi **bivalne enote**.

Kulturna ponudba za starejše

Mestna občina Ljubljana je izredno dejavna na področju kulture. Javni zavodi Mestne občine Ljubljana (JZ Kinodvor, Mestna knjižnica Ljubljana, Muzej in galerije mesta Ljubljane, Mednarodni grafični likovni center, Slovensko mladinsko gledališče, Mestno gledališče ljubljansko, Lutkovno gledališče Ljubljana, Pionirski dom - Center za kulturo mladih, Festival Ljubljana, Ljubljanski grad, Center urbane kulture Kino Šiška) nudijo široko in pestro kulturno ponudbo s programi za starejše in medgeneracijsko sodelovanje. Del te ponudbe je tudi brezplačne, marsikje lahko upokojenci uveljavljajo popuste. To so zlasti likovne razstave, koncerti, gledališke predstave, muzeji, delavnice, čajanke, plesni tečaji ipd. Bogata je tudi ponudba Mestne knjižnice Ljubljana, s svojimi enotami z možnostjo izposoje knjig, uporabe čitalnic, ogledov tematskih razstav, potopisnih predavanj, predstavitev knjižnih novosti, ustvarjalnih delavnic ter drugih posebnih programov za starejše. Mestna knjižnica Ljubljana za tiste, ki knjižnice ne morejo obiskati, omogoča tudi storitev *Knjiga na dom*. V mestnem kinu Kinodvor poteka tudi dobro obiskani abonma *Filmska srečanja ob kavi*, *abonma za poznejša leta* s pogovori s filmskimi in drugimi strokovnjaki ob brezplačnem napitku.

Odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir

Na prostem Ljubljana letno gosti blizu 1.000 dogodkov, ki jih obišče približno milijon ljudi. Slednjim omogočamo neoviran dostop s poglobljenimi pločniki in klančinami, ki jih vsako leto nadgrajujemo z novimi (50 do 70 ureditvev letno). V mestnem središču smo zapolnili vrzeli med granitnimi kockami in odpravili ovire na nivojskih prehodih. Da bi kulturno ponudbo približali in olajšali dostop vsem skupinam občank in občanov, smo v dveh gledališčih v preteklosti zgradili tudi dve panoramski dvigali.

Ovire sistematično odpravljamo in povečujemo dostopnost že več kot 20 let. Pri tem je zelo dejaven *Svet za odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir*, ki je posvetovalno telo župana. Dosledno spoštujemo in udeležujemo zakonske določbe, po katerih morajo biti novozgrajeni objekti neovirano dostopni. Redno izvajamo ukrepe za povečanje dostopnosti (izdelovanje klančin, nižanje pločnikov ipd.).

Zagotavljanje enakih možnosti dostopa do grajenega okolja, informacij in storitev

Za uspešno in kakovostno izvedene aktivnosti smo že v letu 2009 prejeli naslov *Občina po meri invalidov*. Za leti 2011 in 2012 smo pripravili nov *akcijski načrt*, na podlagi katerega z aktivnostmi za povečevanje dostopnosti uspešno nadaljujemo. Prepričani smo, da je mesto, ki je prijazno otrokom, starejšim in invalidom, mesto, prijazno vsem. Krepi se tudi zavest vseh zaposlenih v mestni upravi in mestnih organizacijah ter splošne javnosti o tem, da je zagotavljanje enakih možnosti dostopa do grajenega okolja, informacij in storitev nepogrešljivi del kulture bivanja v urbanem okolju.

Konec leta 2011 smo tako prejeli tudi **evropsko priznanje za dostopnost mesta osebam z oviranostmi** (predvsem z vidika dostopnosti prometa in z njim povezane infrastrukture). Tudi **Javno podjetje Ljubljanski potniški promet** si nenehno prizadeva za nadgradnjo ponudbe javnega prevoza za starejše ljudi v mestu.

Za vse, ki potrebujejo prevoz po območju za pešce starega mestnega jedra, kjer avtobusi Ljubljanskega potniškega prometa ne vozijo več, prevoze brezplačno opravlja dva sezonski električni vozili **kavalir** na klic.

Obveščanje o storitvah

Poudarek dajemo tudi **informiranju in ozaveščanju starejših** o vseh možnostih, storitvah in organizacijah, ki se v Mestni občini Ljubljana izvajajo za starejše. V ta namen smo tudi letos izdali **zloženko** s tovrstnimi informacijami, ponovno pa, skupaj z javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami, načrtujemo aktivno sodelovanje na **Festivalu za tretje življenjsko obdobje**, kjer želimo seznaniti starejše s celotno ponudbo za starejše, ki jih nudi Ljubljana. Tudi na spletni strani www.ljubljana.si dnevno ažuriramo obvestila ter zagotavljamo informacije o življenju in dogajanju v mestu, informacije so na voljo tudi v naših turistično informacijskih centrih, ki so dostopni vsem. Prebivalcem zagotavljamo tudi hitro odziven interaktivni spletni servis **Pobude meščanov**, na voljo je tudi možnost osebne pogovora z županom, na **dnevu odprtih vrat** vsak prvi torek v mesecu.

OBVESTILO

**PRIJAVLJENIM ZA RAČUNALNIŠKE TEČAJE,
KI JIH ZA STAREJŠE PREBIVALCE MESTNE OBČINE
LJUBLJANA ORGANIZIRA MESTNA OBČINA
LJUBLJANA**

Spoštovani!

Obveščamo vas, da neznanci obiskujejo nekatere občane in občanke, prijavljene na naše računalniške tečaje, jih vabijo na druge individualne računalniške tečaje ter za naše tečaje zahtevajo celo plačilo.

Mestna občina Ljubljana kot organizatorica brezplačnih računalniških tečajev za starejše prebivalce Mestne občine Ljubljana sporoča, naj bodo občani in občanke previdni, ter opozarja pred morebitnimi zlorabami. Predstavniki Mestne občine Ljubljana s prijavitelji na računalniške tečaje kontaktiramo IZKLJUČNO PO TELEFONU in PISNO, NIKAKOR PA NE Z OBISKI NA DOMU.

Zato vas prosimo, da nikakor ne nasedate in ne sprejemate na dom neznanih obiskovalcev, ki se predstavljajo kot organizatorji tečajev v imenu Mestne občine Ljubljana!

Vojko Grünfeld, vodja Službe za lokalno samoupravo

**MESTNA OBČINA LJUBLJANA
VABI UPOKOJENCE NA BREZPLAČNE
RAČUNALNIŠKE TEČAJE**

Tečajji so začetni, nadaljevalni in izpopolnjevalni (windows, word, internet, e-pošta, excel, digitalna fotografija, socialna omrežja).

Prijavite se lahko na sedežih četrtinskih skupnosti Mestne občine Ljubljana ali v Službi za lokalno samoupravo, tel. 01/ 306 48 62, gospa Vesna Bolle.

Prisrčno vabljeni!

**MOBILNA LJUBLJANA: BROŠURA O MOBILNOSTI OZ.
POTOVANJU PO LJUBLJANI**

Milivoj Stankovič

Mestna občina Ljubljana že nekaj let stopa po poti nove prometne politike, ki ustreza zahtevam časa po povečani mobilnosti in trajnostnem razvoju. Slednji je ključni dejavnik pri ustvarjanju pogojev za življenje v zdravem, zelenem, ustvarjalnem in vsem generacijam prijaznem mestu. Prednost namenja pešcem, kolesarjem in javnemu prevozu, uvaja pametno rabo avtomobila ter težišče pozornosti preusmerja od pretočnosti vozil k pretočnosti ljudi, torej od prometa k mobilnosti. Velikih in nujno potrebnih premikov seveda ni mogoče dosegati brez spremembe nekaterih potovalnih navad, ki so v Ljubljani, pa tudi širše, še vedno prepogosto vezane na rabo osebnega avtomobila.

Za spodbudo in pomoč pri prehodu k »novemu« načinu življenja smo v brošuri Mobilna Ljubljana zbrali informacije o nekaterih možnih načinih potovanja oziroma gibanja po mestu, ki so okolju in zdravju bolj prijazna.

Brošura Mobilna Ljubljana bo v knjižni obliki prišla v ljubljanske domove konec poletja.

Elektronska verzija brošure v formatu PDF bo dosegljiva na spletnih straneh Mestne občine Ljubljana 15. 6. 2012 na naslovu: www.ljubljana.si. Ocenite brošuro boste lahko podali v obliki kratke ankete.

ČS Center

**Kipenje talentov na
Gimnaziji Ledina**

Mojca Lotrič

**Bienalno podeljevanje naziva ambasador
Gimnazije Ledina**

Kulturno društvo Anice Černejeve, ki deluje na Gimnaziji Ledina, vsaki dve leti podeli naziv kulturni ambasador Gimnazije Ledina. Priznanje je namenjeno nekdanjim dijakom in mentorjem kulturnih dejavnosti, ki dosegajo vidne kulturno-umetniške dosežke, ter kulturno-umetniškim institucijam, ki sodelujejo z gimnazijo na kulturnem področju.

V več kot desetih letih, kolikor je stara tradicija podeljevanja naziva kulturni ambasador, so priznanja prejeli denimo fotograf Jože Suhadolnik, igralki Nina Ivanič in Polona Juh, operna pevka Mirjam Kalin, kiparka Dragica Čadež, slikar Črtomir Frelj, pianist in dirigent Simon Krečič ter industrijska oblikovalka Nika Zupanc, med ustanovami pa SNG Drama Ljubljana, Plesna šola Urška in Radio Slovenija – Val 202.

**Letošnja ambasadorja: Jure Henigman in
Miha Artnak**

Letos sta kulturna ambasadorja Gimnazije Ledina postala igravec Jure Henigman ter grafični oblikovalec in vizualni umetnik Miha Artnak. Podelitev priznanja, ki jo je spremljal vrhunski kulturni program, je pod pokroviteljstvom podžupana Aleša Čerina potekala 12. aprila v Rdeči dvorani ljubljanske Mestne hiše. Dobro uro trajajočo prireditve v čast nagrajencema in užitek gledalcev so pod mentorstvom profesorice Andreje Pavle Jurman in Marjete Sojar ter v organizaciji drugih profesorjev pripravili dijaki Gimnazije Ledina, ki so navdušili kot pevci,

glasbeniki, recitatorji, voditelji napovedovalci, pa tudi scenarist in režiser predstavitvenih filmov o nagrajencih in tonski mojster. Poudariti je treba, da se dijaki niso predstavili le kot interpreti umetniških del, ampak tudi kot njihovi avtorji, saj so bila pesniška besedila in predstavitvena filma o nagrajencih samostojna avtorska dela dijakov. Glede na kipenje talentov na Gimnaziji Ledina kandidatov za bodoče kulturne ambasadorje še kmalu ne bo zmanjkalo!

Svoj talent sta kot dijaka odkrila tudi letošnja nagrajenca. Miha Artnak se je v drugem letniku začel zanimati za grafite in se strastno podpisovati, kjer je le bilo mogoče. Šolske mize in stene niso bile izjema. Grafit, ki ga je naredil skupaj s somišljeniki iz ZEK Crew, je kar nekaj let krasil celotno steno v zgodovinski učilnici, pritegoval poglede dijakov in buril njihovo domišljijo. Pravi, da mu Ledina ni preprečila izražanja talenta, »mi pa je vsekakor utrdila kožo«. Je družbeno ozaveščen umetnik, ki stvari pove naravnost in se zaveda problemov sodobne potrošniške družbe. Uspešen je tudi zato, ker je svojemu delu brezkompromisno predan, delo pa je njegov način življenja.

Jure Henigman je v šolski dramski skupini pristal bolj po naključju kot hote. V drugem letniku ga je v skupino povabila njegova profesorica slovenščine Vera Bizjak, ker je potrebovala nekoga, ki bo odigral podeželskega obiskovalca mesta. Henigman se ji je zdel s svojim dolenskim naglasom kot naročen. Iz njegovega nastopa sta vela veselje do igre in užitek. Da je neobremenjen in »freh« do mašinerije sprejemnih izpitov na AGRFT, je dokazal s tem, da je izpite opravil brez travm, in to v prvem poskusu. Podobno kot Artnak svoje delo opravlja stoodstotno in z ljubeznijo, ali bolje, s strastjo. Na Ledino ga vežejo lepi spomini, le včasih ga še tlači mora zaradi matematike.

**Poglabljanje vezi med profesorji in dijaki in
vpetost šole v lokalno okolje**

Na gimnaziji se zavedamo, da so prireditve, kot so Kulturni ambasadorji, zelo dragocene

Foto: Nik Rovani

Gimnazija Ledina je letos podelila naslova kulturna ambasadorja Gimnazije Ledina igralcu Juretu Henigmanu ter grafičnemu Podelitev, ki jo je spremljal vrhunski kulturni program gimnazijcev, je pod pokroviteljstvom podžupana Aleša Čerina potekala

razgledi

za dijake in profesorje. Dijaki lahko tako bolje spoznajo nagrajence – že uveljavljene, pa tudi mlade slovenske umetnike, ki si svojo pot v umetniški svet še utirajo, in pridobijo izkušnje v javnem nastopanju in organiziranju prireditev, kar je del neformalnega izobraževanja na šoli. Takšne prireditve krepijo pripadnost šoli pri dijakih in profesorjih ter spodbujajo sodelovanje in vezi med profesorji in dijaki. Drug drugega tako spoznavamo v drugačni luči kot pri pouku, neformalna srečanja pa so tista, ki bogatijo naše odnose. Takšne prireditve so tudi sporočilo javnosti, katere vrednote poleg znanja se nam na Gimnaziji Ledina zdijo pomembne.

Sodelovanja z Mestno občino Ljubljana pri pripravi prireditve smo zelo veseli, saj takšno povezovanje krepi vpetost šole v lokalno okolje. Odprta vrata mestne hiše kažejo naklonjenost mesta mladim ustvarjalcem in zavedanje, da nadarjeni in nadebudni mladi potrebujejo priložnosti za javno nastopanje tudi zunaj svojih šol.

Druženje na Kersnikovi

Jurij Krpan

Klub K4, Galerija Kapelica in multimedijijski center Kiberpipa

Že več kot dvajset let velja Kersnikova za sinonim zabave, ki jo poganja legendarni Klub K4. Toda za tiste, ki si želijo bolj intenzivnih umetniških izkušenj, je v isti stavbi na Kersnikovi 4 tudi Galerija Kapelica za sodobno raziskovalno umetnost, v kleti pa deluje multimedijijski center Kiberpipa, ki velja za najbolj živahno zbirališče mladih čarovnikov računalništva. Le malokdo ve, da so vsa tri kulturno umetniška prizorišča združena v skupni Zavod K6/4, ki ga je Študentska organizacija univerze v Ljubljani ustanovila pred dobrimi desetimi leti. Zavod, ki je kmalu zatem dobil v upravljanje še kavarno Metropol, je s svojimi vsebinami prepoznaven kot središče

oblikovalcu in vizualnemu umetniku Mihju Artnaku. 12. aprila v Rdeči dvorani Mestne hiše.

sodobnega in urbanega kulturno- umetniškega dogajanja v mestu in tudi zunaj Ljubljane. Gostovanje pomembnih umetnikov z različnih koncev sveta in sodelovanje v različnih evropskih projektih sta ponesla sloves Kersnikove daleč onkraj mestnih okvirov in včasih, recimo v dnevih, ko v zavodu gostimo katerega od mednarodnih festivalov, se zdi, da bi Kersnikova ulica lahko bila sredi svetovljanskega Berlina, Londona ali Pariza.

Someščani, sosede, Kersnikova vabi!

Res je, da nas mednarodna priznanja in uspehi veselijo in izpolnjujejo v naših profesionalnih ambicijah in da nam svetovljanski zamah strašansko ugaja, res pa je tudi, da someščani, s katerimi si delimo ulico in četrt, žal, o vsem tem še najmanj vedo. Morda smo sami krivi. Verjetno bi stanovalci z Ajdovščine pogosto manj mrščili čelo in privzdigovali obrvi ob preglasnih prihodih in odhodih naših obiskovalcev, če bi vedeli, da se v njihovi četrti pravkar odvija umetniški dogodek svetovnih razsežnosti in da ravno v tistem trenutku Kersnikovo zavida Ljubljani marsikatera veliko bolj bogata in kulturno umetniško razvpita svetovna metropola. Mogoče bi naši sosede in sosede tudi prišli na kakšen oh-in-splah dogodek, a kaj, ko jih o tem nihče ne obvesti. Štirka, Kapelica in Pipa se jim morda zdijo podobni polzaprtim zasebnim klubom ... Morda pa je kriv tudi prepad med generacijami, saj si večina starejših prebivalcev ne upa odpreti vrat na Kersnikovo 4-6 in pogledati, kaj je za njimi. Leto medgeneracijskega sožitja se nam zdi kot nalašč, da spremenimo stanje.

V letošnjem letu smo v Zavodu, ki združuje številne umetniške in kulturne vsebine sklenili, da posebno pozornost posvetimo ljudem, s katerimi si delimo ulico, kvart in četrt, in zato smo se lotili projekta, ki smo ga poimenovali preprosto *Kersnikova*. Njegov namen je spodbujati zavest o četrtini skupnosti in vzpostavljati različne priložnosti za dialoge med različnimi starostnimi skupinami: med otroki in mladimi, otroki in starejšimi, starejšimi in mladimi in najstarejšimi ter vsemi drugimi medgeneracijskimi povezavami. Naš prvi vzgib je izhajal iz potrebe, da kulturno-umetniške vsebine, ki se izvajajo na Kersnikovi, bolje predstavimo lokalni skupnosti, ko pa smo se o tem poskusu začeli pogovarjati podrobneje, smo ugotovili, da je potrebno k socializiranju različnih starostnih skupin pristopiti bolj celostno. Zato smo sklenili, da bomo k projektu najprej povabili vse, ki stanujejo in delujejo v ožjem dometu Kersnikove, v primeru, da bo odziv dober, pa na obseg Ajdovščine. Za začetek bomo zgled dali sami, zato smo že začeli pripravljati vsebine, s katerimi bomo prežračili dogajanje na Kersnikovi 4 in 6. V Galeriji Kapelica se že odvijajo vikendske delavnice za otroke in mladostnike, Klub K4 bo animiral bodoče glasbenike, v Kiberpipi bo poskrbljeno za e-starše z opismenjevanjem in uporabo računalnikov ter socialnih omrežij, v Kavarni Metropol pa bo poskrbljeno, da bo medgeneracijsko mešanje karseda prijetno.

Foto: Anže Kokalj

Junya Kataoka: Svetloba, delavnica za otroke, Galerija Kapelica & Kavarna Metropol.

Kersnikovi dnevi

Iztočnica za začetek medgeneracijskega druženja bo **22. junij**, ko bomo na Kersnikovi 4 in 6 odprli vrata v vse naše prostore, kjer se dogaja kulturno-umetniška dejavnost. Za udeležence različnih delavnic, kakor tudi za naključne jutranje goste in firbce bo v Kavarni Metropol brezplačen zajtrk, nato pa skupinska in osebna vodstva po prostorih hkrati s predstavitvijo vsebin in načrtov za glavni jesenski dogodek, ki smo ga zaenkrat delovno poimenovali *Kersnikovi dnevi* in naj bi potekali **6., 7. in 8. septembra**.

Kersnikovi dnevi se slišijo hudo literarno in slejkoprej suho, zato bomo o imenu - predvidoma tradicionalnega uvoda v jesen - še razmišljali. Toda ne glede na generičnost imena, so naša razpravljajna o animiranju Kersnikovi izšla prav iz literarnega izročila Janka Kersnika, po katerem se je ulica iz Nove ulice preimenovala v Kersnikovo. Kdo se ne spomni Jare gospode in Kersnikovega jedkega švrkanja po malomeščanskih vrednotah? Njegova humanistična drža nam je za zgled še danes in njegove knjige je mogoče še danes brati v kontekstu dogajanja ne le v »najlepšem mestu na svetu«, temveč Arkadije na sončni strani Alp nasploh.

Res je, Ljubljana ni mediteranska Barcelona, kjer ljudje ob sobotah zaprejo ulice, iz večnadstropnih mestnih palač prinesejo na ulico mize, jih sestavijo v večdesetmeterske kače in na njih kosijo v družbi svojih sosedov. Ne, do teh scenarijev si nismo upali niti v naših najbolj divjih sanjah. Da bi naše sosede zvalili na kavo, mogoče k sodelovanju pri kateri od delavnic in predavanj, k aktivnemu ustvarjanju programov za srečevanje različnih generacij, pa si že upamo razmišljati toliko bolj, kolikor je medgeneracijski dialog postal nujnost sodobne družbe in nenazadnje prepoznan tudi kot poudarek Evropske skupnosti, ki je letošnje leto namenila prav dialogu med različnimi starostnimi skupinami in aktivnemu staranju.

ČS Sostro

Izgradnja lokalnih vodovodov v ČS Sostro

Ena od prednostnih nalog tokratnega mandata župana Zorana Jankovića je izgradnja vodovodnega omrežja tudi v tistih predelih Mestne občine Ljubljana, kjer prebivalci tega standarda še niso deležni. Nujnost izgradnje lokalnih vodovodov je obravnaval tudi Svet ČS Sostro, katerega predsednik je 9. novembra 2011 Mestno upravo opozoril, da je pomanjkanje pitne vode na nekaterih območjih v ČS Sostro zlasti poleti zelo kritično, pristojni oddelek Mestne uprave, ki skrbi za izgradnjo, pa je Svetu pisno posredoval pojasnila o poteku gradnje.

Apel ČS Sostro Mestni upravi

»Svet ČS Sostro poudarja,« so zapisali v pismu Mestni upravi, da bi »krajani z izgradnjo vodovodov pridobili zadostne količine ustrezne pitne vode, s tem bi bil rešen eden največjih problemov v ČS Sostro«. Vodo na tem območju namreč dovažajo tudi z gasilskimi vozili, kar je povezano z visokimi stroški. Svet ČS Sostro je pristojni Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet Mestne uprave Mestne občine Ljubljana pozval, naj »nemudoma prične« z izgradnjo vodovodov Zgornja Besnica–Spodnja Besnica, Janče, Trebeljevo–Mali Vrh–Volavljje, Javor–Žagarski Vrh, Brezova Ravan in Pečar nad Besnico. Ob tem je apeliral, naj oddelek »časovno točno opredeli, kdaj se bo pričelo z gradnjo posameznih vodovodov in kdaj naj bi bila izgradnja vodovodov zaključena« ter »stori vse potrebno, da bodo lokalni vodovodi tudi dejansko zgrajeni v predvidenem časovnem planu«.

Pojasnilo Mestne uprave

Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet je Svetu ČS pojasnil, da na časovno opredelitev izgradnje naštetih vodovodov vpliva predvsem pridobivanje gradbenih dovoljenj za posamezne vodovode, pri čemer je potrebno poprej raziskati vodne vire in pridobiti dovoljenja za zdravstveno ustreznost pitne vode, pa tudi zagotovilo, da razpoložljiva količina vode v njih zadostuje za preskrbo prebivalstva na posameznem območju.

Trenutno sta v gradnji vodovod Ravno Brdo, ki bo zgrajen še letos, ter vodovod Sela pri Panchah in Mali Lipoglav, pri katerem je prvih pet faz že končanih, zadnja faza pa bo prav tako nared še letos. Mali Lipoglav se že eno leto oskrbuje z ustrezno pitno vodo iz nove vrtine Sela pri Panchah.

Pridobljeno je tudi že gradbeno dovoljenje za začetek gradnje napajalnega voda Trebeljevo v vrtino Tr-1/08 in Brezova Ravan. V postopku je pridobitev gradbenega dovoljenja za Mali Vrh, ki se bo priključil na napajalni vod Trebeljevo, in 1,6 km sekundarnega voda do Platarja. **Oddelek je pridobil tudi vodno dovoljenje za Mali Vrh.** Vseh pet faz gradnje vodovoda Prežganje–Trebeljevo–Volavljje pa se začela prihodnje leto, saj so letos v celoti pripravljene podlage za javni razpis.

Letos poteka tudi načrtovanje, projektiranje in potrebni postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja celotne trase 12 km dolgega vodovoda in projektiranja tlačnega cevovoda, prav tako pa tudi umestitev in projektiranje vodohrana za zagotavljanje požarne varnosti v celotni dolini Besnice. V postopku so odkupi zemljišč za izgradnjo črpališča, 12 km dolge trase vodovoda in za izgradnjo vodohrana, končana pa so tudi arheološka raziskovanja. Letos bo pridobljeno gradbeno dovoljenje in začeta prva od šestih faz gradnje.

Izdelan je tudi idejni projekt izgradnje povezovalnega voda čez Žagarski Vrh, s katerim se zaselka Žagarski Vrh in Pečar nad Besnico povežeta z vrtino Javor I in Javor II. **Lani sta bila povezana vodovod Javor in vodovod Javor Vrh,** odklopljeno pa je bilo neustrezno zajetje Brezovar, ker ga ni bilo mogoče sanirati. Meritve so

pokazale, da ni dovolj vode v vrtinah Javor I in Javor II ob priklopu na Javor Vrh, zato letos poteka dopolnjevanje idejne zasnove povezave novozgrajenega vodovoda Ravno Brdo s povezavo do Žagarskega Vrha čez Javor in Javor Vrh. Ko bo začel obratovati vodovod Ravno Brdo, pa bo šele mogoče zbrati natančnejše podatke o količini vode.

Ker se je na vseh področjih ČS Sostro izkazalo, da gre za premajhne količine pitne vode, se je bilo v preteklih letih poleg gradenj omrežja **(I. faza izgradnje vodovoda Janče, Prežganje, Volavljje in pet faz Sela pri Panchah, vključno z razširitvijo na Mali Lipoglav)** v prvi vrsti potrebno posvetiti iskanju novih vodnih virov. **Uspešne so bile vrtine L-2/06, Rb-1/03, Zgb-1/05, Vn-1/08 in Tr-1/08.** Ker je lani prišlo do trajne poškodbe zajetja Pečovje, bo spremenjen vrstni red projektiranja in začetek izgradnje napajalnega vodovoda iz vrtine Tr-1/08 (Trebeljevo), saj je prav na tem predelu največje pomanjkanje pitne vode in jo morajo dovažati. Poleg ustrezne pitne vode mora izvajalec zagotoviti tudi požarno varnost in pristop Elektrik Ljubljana z dvigom srednje napetosti z 10 kV na 20 kV in s tem stabilnejše nizkonapetostne razmere na vseh področjih, kjer potekajo gradnje novih vodovodov. Ustrezna požarna varnost je bila že lani izvedena na Selah pri Panchah in Ravnem Brdu, v projektu pa je predvidena tudi za celotno dolino Besnice in Ravnega Brda.

Gradnja je povezana z izjemno visokimi finančnimi sredstvi in skrbnim projektiranjem. Nemalo težav povzročajo tudi postopki odkupa zemljišč, kjer krajani postavljajo včasih nerazumne pogoje in omejitve, kot se je izkazalo pri zaviranju postopkov za pridobitev gradbenega dovoljenja za Sela pri Panchah. Na Pečovju pa je zaradi naravnih danosti prišlo do trajne poškodbe in na Jančah celo do namerne poškodbe.

Zahtevni postopki, ki spremljajo izgradnjo lokalnih vodovodov, so razlog, da Mestna uprava ne more zagotoviti natančnih rokov poteka gradnje, vendar pa gradnja in projektiranje intenzivno potekata, tako da se v ČS Sostro obeta skorajšnja razrešitev dejansko perečega problema oskrbe s pitno vodo.

ČS Jarše

Kulturno-družabna prireditve Zelenojamski preporod 2012

Maja Pirc, Jelka Kropivšek

Na prireditvi tudi priznanja uspešnim prostovoljcem

V sklopu programa ČS Jarše in TD Zelena jama smo že šestič organizirali kulturno-družabno prireditev *Zelenojamski preporod*. Program se je odvijal v okviru dneva odprtih vrat vojašnice Franca Rozmana - Staneta 11. in 12. maja. V petek so nastopili učenci in učenke osnovnih šol Vide Pregarc in Temenica, dijakinje Gimnazije Moste, plesna skupina Minimundo in plesne skupine društva Interes in Sokolskega društva Moste. V soboto so v programu sodelovala društva, ki delujejo na območju ČS Jarše, in nastopajoči iz Logatca. Najprej je s prijetnimi točkami nastopila skupina logaških mažoret, program se je nadaljeval s plesalkami društva Interes. Sledil je pozdrav predsednika ČS Jarše mag. Bojana Hajdinjaka, ki je v imenu društev podelil priznanja uspešnim prostovoljcem iz lokalnih društev.

Dan odprtih vrat vojašnice Franca Rozmana - Staneta

V okviru dneva odprtih vrat vojašnice Franca Rozmana - Staneta je bilo mogoče spoznati delovanje, organiziranost in opremo slovenske vojske. Obiskovalci so si ogledali doskok padalcev, ki so prinesli slovensko zastavo. Sledil je protokolarni obisk predsednika republike dr. Danila Türka, ki je hkrati tudi vrhovni

Foto: Arhiv ČS Sostro

Gradnja vodohrana v Sostrem.

poveljnik slovenske vojske. Prireditve se je udeležil tudi minister za obrambo Aleš Hojs.

V programu ob dnevu odprtih vrat so se predstavile vse enote, ki so nastanjene v vojašnici Franca Rozmana Staneta, in sicer 17. bataljon vojaške policije, Enota za protokol, Športna enota, Fizikalno-kemijski laboratorij, 10. motorizirani bataljon. Poleg navedenih so sodelovala tudi društva in zveze, s katerimi 1. brigada sodeluje na svojem domicilnem območju. V vojašnici je bila obiskovalcem predstavljena vsa tehnika in vozila. Še vedno pa je največje zanimanje med dinamičnimi predstavitvami, kot so delo s psi, varnostna vožnja, vožnja z bojnimi vozili in seveda zanimiv prispevek Športne enote; skok padalcev z zastavo Republike Slovenije.

V vojašnici se je ustavilo veliko pohodnikov, ki so bili na pohodu ob žici okupirane Ljubljane, saj je trasa pohoda izjemoma vodila skozi vojašnico. Ravno tako je v vojašnico prišlo veliko motoristov, za katere je bil organiziran blagoslov.

Vojašnica Franca Rozmana-Staneta je edina vojašnica v Ljubljani in je na območju Četrtna skupnosti Jarše. Posebej je potrebno pohvaliti poveljstvo vojašnice in gospo Tanjo Blatnik, ki je v vojašnici zadolžena za sodelovanje z lokalnim prebivalstvom, da smo vzpostavili dobro medsebojno sodelovanje. Ob tej priložnosti se jim lepo zahvaljujemo, prav tako pa tudi vsem ostalim sodelujočim pripadnikom slovenske vojske, ki so lepo in prijazno predstavili vojaška vozila in opremo. Zahvala je namenjena tudi vsem nastopajočim, članom društev in občanom z območja Četrtna skupnosti Jarše ter vsem ostalim obiskovalcem, ki so se prijetno družili z nami.

Praznik Vrtca Jarše

19. tradicionalna prireditev Praznik Vrtca Jarše pa je potekala v četrtek, 24. maja 2012, med 16.30 in 19.00 uro na dvorišču enote Kekec v Ulica Hermana Potočnika 15. Prireditve je organiziral Vrtec Jarše v sklopu programa in sodelovanja s ČS Jarše.

ČS Šiška

Z muziko v maj, s podobami v junij

Vesna Bleiweis

Pihalni orkester Litostroj je na povabilo ČS Šiška in Turističnega društva Koseze 24. aprila pripravil živahen koncert na trgu pri vodnjaku v Ulici bratov Učakar. Koncert je bil uvod v prvomajsko praznovanje. Mnogi poslušalci so izrazili željo, da pomladna srečanja z orkestrom postanejo koseška oziroma šišenska tradicija. Orkester je ponudil še jesenski promenadni koncert. S podporo Mestne občine Ljubljana je oživela tudi tradicija prvomajske budnice. Razcveteni maj smo šiškarji pozdravili z muziko.

V sklop *Šišenskih dnevov* sodi predstavitev ustvarjanja članov likovne sekcije Društva upokojencev Milan

Foto: Arhiv ČS Šiška

Pihalni orkester Litostroj je na povabilo ČS Šiška in Turističnega društva Koseze 24. aprila pripravil živahen koncert na trgu pri vodnjaku v Ulici bratov Učakar.

Majcen. Razstava bo v sejni dvorani ČS Šiška v Kebetovi ulici 1. Odprli smo jo 28. maja, odprta bo 14. dni od 9. do 15. ure. Sicer pa se Šiškarjem sredi junija obeta vrsta športnih in drugih dogodkov, ki smo jih letos povezali v *Šišenske dneve*.

Šišenski žulji

Društvo za urbano okolje Stara Šiška je izpostavilo kar nekaj žuljev, ki tarejo prebivalce Stare Šiške. Na območju se je z novimi stanovanjskimi objekti povečalo število prebivalcev, kar posledično pomeni povečan pritisk na že tako velike prometne zagate. Ni dovolj parkirnih površin z dovoljenim parkiranjem, ni označenih kolesarskih stez, dvosmerni promet na večini ulic znižuje prometno varnost, še zlasti pot v šolo in vrtec. V gosto naseljenem območju je na voljo le ena sama trgovina z živili, z ukinitvijo kioska pod halo Tivoli pa se je pokazala potreba po postavitvi urbanomata. In prav na ta žulj je Mestna občina Ljubljana prilepila obliž. V zaključni fazi je dogovor s prodajalno na Celovski cesti 28, ki je pripravljena sprejeti polnjenje kartice urbana.

Gradbene jame

Verjetno pa bo še kar nekaj časa zevala gradbena jama na Frankopanski ulici, ki povzroča skrbi prebivalcem oziroma lastnikom objektov v njeni neposredni bližini, saj zaznavajo njene škodljive vplive predvsem na starejše objekte in okoliške ulice, ki jih priznava tudi investitor. S tem dejstvom je seznanjena mestna oblast. Je pa sicer šišenska mestna četrt verjetno ena najbolj »zaplankanih«. Poleg »frankopanske« ograde se že nekaj let za ograjami na parcelah, ki so predvidene za gradnjo določenih vrst objektov, ne dogaja nič. Gre še za obsežno zemljišče med Ulico Ljubljanske brigade, obvoznico, Celovško cesto in Rakuševo ulico in za zemljišče, ki je namenjeno Korotanskim »dvorom« med Litostrojsko cesto in gorenjsko železnico.

Javna obravnava osnutka sprememb in dopolnitev izvedbenega dela občinskega prostorskega načrta

je potekala od 16. aprila do 16. maja. V delu, ki zadeva spremembe v pozidavi prav tako »zaplankane« gradbene jame ob Celovških dvorih, je sprožila reakcijo tamkajšnjih prebivalcev in Sveta ČS Šiška. Sprememba višinske dominante od P+9 (prilličje in devet nadstropij) na P+21 in faktorja zazidanosti od 0,25 na 0,35 odstotka je tolikšen zaspek, ki ga ni mogoče sprejeti brez združkov, kljub razumevanju dejstva, da je urejanje prostora dinamičen proces. Poleg naštetih komponent projekta pa je še nekaj drugih, ki prav tako ne zbuja zaupanja v optimalnost projekta. Da bi tolikšno spremembo sprejeli z večjim razumevanjem in zaupanjem v preverjen projekt in interes konkretnega investitorja, pač ni dovolj le lakonična zavrnitev vseh pomislekov, izraženih v javni razpravi (Gospodarsko razstavišče, 8. maj 2012). V zvezi s pomisleki in dvomi, povezanimi z gradnjo novega objekta, Svet ČS Šiška predlaga, da se v postopku proučevanja pripomb in predlogov, danih v času javne razgrnitve, dvomi o korektnosti projekta prepričljivo zavrnejo. Svet ČS Šiška vabi strokovne službe, ki bodo proučevale utemeljenost pripomb, na neposreden pogovor s prizadetimi stanovalci Celovških dvorov in svetom ČS Šiška.

Šiška osebno

Hijacinta Civha - Škoda

Mirjana Ribič

Hijacinta Civha - Škoda je upokojenka Krajevne skupnosti Hinko Smrekar in nekdanja prosvetna delavka. Sicer je študirala biologijo in kemijo in delala v podaljšanem bivanju v OŠ Krimski odred Preserje. Doma je iz Spodnje Šiške blizu nekdanjega športnega igrišča

Hermes, kjer je mladost preživela v družbi vrstnikov, na katere ima še danes lepe spomine. Kot otroci so spoznavali širšo okolico. Otroštva se rada spominja, ker nosi v srcu svojo babico po mami. »Z babico Franjo sva hodili na Šišenski hrib po kostanj in borovnice. Babica me je čuvala, kajti po drugi svetovni vojni ni bilo vrtcev. Njej sem hvaležna za vso človeško toplino in radost, ki jo imam u sebi. Moja babica je bila vesele narave, topla človeška duša in je zelo rada in lepo pela. Že kot deklica sem rada pomagala starejšim. Ah, spomini so živi ... « Tukaj je ključ njene nenavadno širokega delovanja v dobro skupnosti. Njeno prostovoljno delo se je začelo pred tridesetimi leti pri Rdečem križu Slovenije v Ljubljani.

Na vprašanje, kako je začela, se gospa Hijacinta nasmehne in zajame sapo.

Zaradi glasilk sem morala zapustiti prosveto. Zaposlila sem se kot administratorica v Krajevni skupnosti Hinko Smrekar v Spodnji Šiški na Černetovi 31, kjer sem kasneje delala kot tajnica in tako tudi odšla v pokoj. Že od malega sem bila ljubiteljica narave in sem zelo rada in veliko fotografirala, zmeraj sem tudi pomagala starejšim.

Kako pa ste začeli z organiziranjem zdravstvenih predavanj?

Poleg številnih aktivnosti v KS Hinko Smrekar sem organizirala zdravstvena predavanja za občane. Po enem takih predavanj z naslovom *Prebavila in krvna obtočila* je dr. Baraga udeležencem izmeril tudi krvni pritisk in prav to je bil začetek rednega mesečnega brezplačnega merjenja krvnega pritiska za vse občane. Na merjenje so prihajali ljudje tudi iz drugih delov Ljubljane. Z denacionalizacijo je KS Hinko Smrekar izgubila prostore na Černetovi 31 in smo se selili na druge lokacije, smo pa to dejavnost spet obudili 23. maja, ko smo merili krvni pritisk, sladkor in holesterol na sedežu ČS Šiška na Kebetovi ulici 1, nadaljevali pa bomo vsako prvo sredo v mesecu, razen julija in avgusta.

Skrbite za starejše še danes?

Skupaj z glasbeniki obiskujemo onemogle krajanke na domu in v domovih za starejše po Sloveniji. Letos smo gostovali s koncerti že petnajstkrat. Vedno z veseljem poklepetamo in obujamo spomine. Ob 8. marcu in 1. oktobra, ko počastimo spomin na slikarja Hinka Smrekarja, organiziramo srečanje starejših krajanov.

Dejavni ste tudi v Turističnem društvu Šiška, zato nam povejte, kako vam vse to uspeva?

Nenehno sem na poti z avtomobilom. V Turističnem društvu Ljubljana Šiška delam že več kot dvajset let in sem tudi njegova predsednica. To delo mi je nekako pisano na kožo. Zbiramo namreč najrazličnejše gradivo: slike, spomine, pripovedi, pesmi, naprave, predmete, vse, kar spominja na našo preteklost. Vse zbrano pokažemo na prireditvah, koncertih, razstavah, kot je *Šiška nekoč in danes* ali pa na fotografskih razstavah v izložbi Foto delavnice v Šiški. Obujamo tradicijo s prireditvijo *Komarjeva nedelja*, na kateri nam rokodelci na stojnicah pokažejo tudi način izdelovanja predmetov, ki jih prodajajo, v kulturnem programu pa poskrbimo za stare melodije, slovenske narodne in umetniške pesmi. Jeseni organiziramo *Večere brez radia, televizije in računalnika*, kjer poskušamo z obujanjem spominov predstaviti življenje, običaje, delo nekoč. Spodbujamo lepo urejeno, s cvetjem okrašeno okolje in hiše, saj smo zelo ponosni na Zarnikovo trditev: *Ljubljana je klobuk, Šiška pa pušeljc na tem klobuku*. Idej imam še veliko, vse dosedanje pa sem lahko uresničila z enkratnimi sodelavci, ki jih imam zmeraj okoli sebe.

Pa plačilo za vse to delo, vsaj za gorivo?

Plačam, da lahko delam brez plačila, vendar ni večjega in lepšega plačila kot zadovoljni ljudje ali pa solzica sreče, nasmeh na obrazu obiskanega, pomoč in lepa beseda tistemu, ki jo potrebuje, in navsezadnje sproščen klepet. Kaj je lahko še lepše in več vredno? Poleg tega pa se ob takih druženjih, srečanjih vedno živo spomnim tistih čudovitih ljudi in babice Franje, ki je znala tudi v najtežjih trenutkih zapeti nagajivo: *Preljuba ti soseda, si kej vidla mojga deda ...* ali pa tisto: *O ti svina pjana, večerja je neslana, jaz pa sirota nimam soli ...*, pa je bilo vsem laže. Sicer pa sama verjamem v rek: *Vse se vrača, vse se plača*, saj takrat, ko človek najbolj potrebuje pomoč, lepo besedo-ta pride.

Foto: Mirjana Ribič
Hijacinta Civha - Škoda

Foto: Emi Vega

Postaje urbanega sprehoda po Šiški, po katerem je sprehajalec po vzoru Jane Jacobs vodil arhitekt Marko Peterlin s pomočjo Aidana Cerarja. Oba vodnika delujeta na Inštitutu za politike prostora, ki je letos že drugi organiziral urbane sprehode po več mestnih predelih, da bi jih prebivalci bolje spoznali, odkrili njihove neopažene skrite koticke in se tesneje povezali s svojim ožjim življenjskim okoljem.

Kako smo pobljže spoznavali Šiško

Emi Vega

6. maja je deževalo. Pa se je vendarle pred CUK Kino Šiška zbrala kar zgledna skupina urbanih sprehajalcev. Potem pa smo šli po že uhojenih stopinjah Jane Jakobs, kar pomeni, da smo opazovali in ocenjevali, koliko prijazni so določeni cestni raztežaji za pešce, pa določeni mestni prostori za ljudi, ki tam živijo. Spoznali smo nekaj bolj skritih koticov, ob pripovedovanju ljudi pa izvedeli stvari, kakršne poglobljajo odnos do hiš in do življenja. Ob vsem tem pa je bila krožna pot od Centra urbane kulture v Šiški, po kateri nas je vodil Marko Peterlin s pomočjo Aidana Cerarja, pa skoraj do Tivolija in nazaj, po svoje posebna. Obkrožili smo namreč os, v kateri se zgoščajo ustvarjalne dejavnosti in obetajo prerasti v šišenski grozd kreativnih industrij. S kreativnimi industrijami naj bi se mestni predeli revitalizirali. Kakorkoli oživljeni pa mestni predeli takoj postanejo zanimivejši za ljudi, torej tudi za pešačenje, za sprehod.

Naše izhodišče ali prva postaja: CUK Kino Šiška

O tem, kako pestro je dogajanje v CUK, pa tudi, kako Center skrbi za plodne naveze z lokalnimi skupnostmi, vemo že marsikaj. Vemo tudi, kako se je ustvarjalni potencial na Trgu Prekomorskih brigad okrepil, odkar v »urbani katedrali« deluje 18 skupin oziroma posameznikov znotraj različnih področjih umetnosti. Je pa novost, ki jo velja omeniti. Ob četrkih od 9. do 17. ure v CUK deluje odprta pisarna. Posebnost je juhica – za to so poskrbeli, posebna očarljivost pa enourna delavnica »sedi, pet«. Za kaj gre? Nekdo predstavi svoj projekt, drugi sodelavci pa prispevajo kritično presojo, morda kak namig, da bo stvar boljša. Ja, se vidimo, kajne, ampak drugič. Mi smo odprli dežnike in se odpravili proti naši naslednji postaji.

Druga postaja: Tržnica Šiška

Videti je bila opuščena. Pa smo izvedeli, da to sploh ni res. Res je, da je nekdo kompleks kupil, da bi gradil, potem pa, ko to ni bilo mogoče, je tržnico začel oživljati. Poleg pekarnice na vogalu ob Celovski je zdaj tam ves čas odprta prodajalnica s sadjem in zelenjavo ter mesnica. Kmalu bo vinoteka in prodajalna različnih domačih kmečkih pridelkov. Sicer pa branjevke, svečarji in prodajalci oblačil svoje stojnice spet postavijo vsako sredo, petek in soboto ob dopoldnevih. Od tržnice do naše naslednje postaje je bilo pešačenje manj prijetno. Pločnik se tu in tam kritično zoži, asfalt je tu in tam zares ubog, promet pa šviga in hrumi – nobenega vmesnega tampona, nobenega zelenja.

Tretja postaja: Celovška 50 – Kreativna cona Šiška

Na pogled je samo stara, propadajoča hiša. Z druge strani ceste se sicer vidi zanimiva kompozicija v raztežaju – Mihalek – Casa del Papa – in Kreativna cona, ki ima znotraj kareja, v zalednem dvorišču, lepo prostorsko rezervo. Za umetniško tržnico? Cona povezuje okrog 12 najemnikov, občasno se pridružijo projektne skupine, najzivaheje pa je ob večerih, ko se tu zbira pisan krog mladih ustvarjalcev. Kreativna cona Šiška bazira na industrijskem in grafičnem oblikovanju, pa tudi na fotografiji, ilustraciji, videoprodukciji in animaciji. Najzanimivejše so delavnice skupine ROM POM v pritličju. Videti so nekako zatrpane. Seveda. Tu so ZEK-ovci pripravljali razstavo ob skoraj 12-letnici delovanja. Nakopičeno staro pohištvo pa čaka na kreativno predelavo. Potem bo POP UP Shop – ali sejem rabljene opreme, ali začasna trgovina – nekaj takega. S posebno ljubeznijo bodo še nastajala unikatna predelana kolesa. Kdor te fante pozna, ta ve. Še marsikaj osupljivega se bodo domislili in lahko le upamo, da bo vrednost njihovih kreativnih zamisli na pravih mestih tudi prepoznana.

Četrta postaja: SmetumetZibka

Četrta postaja je mogoče zaradi dežja odpadla. Pa je le nekaj hiš jugovzhodneje, na drugi strani Celovške. Na številki 53 je trgovinica, v kateri bo v maju vrsta delavnic. Teh se vsak lahko udeleži, le prijaviti se mora. Pripravljali bodo naravno kozmetiko. Nobene kemije, le mati narava. Šivalo se bo prave umetniške

kreacije iz rabljenih oblačil. Sicer pa je trgovinica zgovorna sama po sebi. Dekleta iz skupine Smetumet ali Cvetumet predelujejo odpadke različnih vrst v uporabne predmete, ki dosegajo tudi umetniško vrednost. Učinkovita so in vse bolj prodorna. Mi pa upamo, da jim bo vsestransko uspelo – zamejiti potrošniško obsedenost. Prebuditi ljubeč odnos do tega, kar imamo.

Peta postaja: Cerkev sv. Jerneja

Stali smo na zaplati asfalta in se čudili. Ni še dolgo tega, kar je bila tu sklenjena tlakovana ploščad pred cerkvijo v senci treh bohotnih drev. Potem pa so ta tri drevesa padla na ljubo nekaj avtomobilom. Izvedeli smo, kako se takim posegom izogonej Angleži. Tudi oni lahko podrejo kako tako odraslo drevo, le da bodo to mastno plačali. In menda nihče ne bo posekal drevesa, ki ga je posadila kraljica Elizabeta, ker to drevo stane celo premoženje. Z zaplate asfalta smo se podali na ploščad med poslovno lamelo ob Celovski in sklopom stanovanjskih blokov v zaledju. Ta ploščad kljub dvema gostinskima vrtovoma deluje zapuščeno. Kjer so parkirani avtomobili, se pravi socialni utrip ne razvije.

Šesta postaja: Na jami

Tu smo premišljevali o drugačnem pristopu k urejanju prostorov med stolpniciami in bloki, ampak tako se je načrtovalo nekoč: visoko drevje in obilje trave, otroško igrišče, klopi za posedanje in pešpoti med zelenjem. Zgradbe so med sabo oddaljene toliko, da pogledi v sosedove lonce popolnoma odpadejo. Tišina. Skoraj oaza miru. Četudi je Celovška le 80 metrov proč. Če ne dežuje, pridejo otroci, na klopih sedijo ženske, v gručah modrujejo možakarji, po utrjeni potki se vračajo šolarji ... Sprehodili smo se med temi starejšimi bloki in stolpniciami. Pa med cvetličnimi zasadi in mimo cvetočih grmov – vse to negujejo stanovalci, občudovali smo visoko drevje v naravni razrasti, ampak potem so bili spet avtomobili.

Spet pred CUK

Na Trg Prekomorskih brigad vstopamo z jugovzhodne smeri. Zabredemo med avtomobile. Nekdo je obglavil hrast. Tudi drugim drevesom se ni

godilo dosti bolje. Slabo pritrjeni in hitro rastoči sekundarni poganjki izraščajo skoraj od debel. Le nekaj je teh nesrečnih dreves na ploščadi, ki bi znotraj zgrajenega kareja lahko bila imeniten trg za ljudi. Za tak trg, na katerega bi kar pljusko umetniških dogodbivščin iz dveh robnih zgradb.

ČS Moste

Drugi urbani sprehodi po Ljubljani

Mirjana Ribič

Sprehodi po mestu ali urbani sprehodi naj bi prispevali k intenzivnejšemu razvoju družbenih vezi in krepitvi psihofizičnega zdravja meščanov. Pešačenje do trgovine, lokala, zdravstvenega doma in tako naprej je v današnjem času zaradi hitrega tempa življenja in vožnje z avtomobili kar zamrlo, vendar jih poskušajo nekateri ozaveščeni posamezniki in nevladne organizacije ponovno oživljati. Na povabilo Inštituta za politike prostora smo se sprehodil po največjem urbanem naselju v Sloveniji, ki je bilo pozidano pred tridesetimi leti in se zaradi visokih dreves, lepih travnikov in grmovnic idealno dopolnjuje s starim Fužinskim gradom, v katerem je nastanjen Muzej za arhitekturo in oblikovanje. Grad je delno obnovljen. Naselje Fužine šteje več kot 14.000 prebivalcev.

Vodič skozi naselje Fužine je bil Tadej Žaucer, arhitekt z Inštituta za politike prostora (IPoP)

Inštitut je neodvisen raziskovalni zavod v zasebni lasti in nevladna organizacija, ki povezuje znanje in izkušnje različnih ved in praks, ki se tako ali drugače ukvarjajo s prostorom. Kot je povedal Tadej Žaucer, je pomemben projekt inštituta *Mreža za prostor*, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad. V projektu *Urbani sprehodi Jane's Walk* sodelujejo tudi druge nevladne organizacije.

Sprehodi v spomin na Jane Jacobs

Naš vodič je pred Fužinskim gradom, navdušene sprehajalce najprej seznanil z idejo o sprehajanju v urbanem okolju: »Ideja za urbane sprehode prihaja iz Toronta, kjer so bili prvi tovrstni sprehodi organizirani leta 2007, leto dni po smrti okoljske aktivistke Jane Jacobs. Od leta 2009 naprej sprehode gosti tudi vedno več mest zunaj Kanade. Leta 2011

je bilo organiziranih že 511 sprehodov po 75 mestih v 15 državah, med njimi so bili lani prvič tudi štirje sprehodi organizirani po Ljubljani. Sprehodi 5. in 6. maja 2012 so potekali v 85 mestih, samo v Ljubljana je bila deležna šestih vodenih sprehodov in sedmih po vsej Sloveniji.«

O novinarki in arhitekti za okolje in prostor Jane Jobs je vodič povedal: Jane Jacobs (1917-2006) je bila velika borka za prijazno okolje velikih mest, kot sta New York in Toronto. Večino svojih pronicljivih kritik o odtujenem urbanem življenju, načrtovanju prostora in arhitekturi je objavila v časopisih in arhitekturnih revijah v New Yorku. Svoja kritična besedila in ideje je povezala v knjigi *Umiranje in življenje velikih ameriških mest (The Death and Life of Great American Cities, 1961)*, s katero je pred petdesetimi leti postavila temelje sodobnemu razumevanju mest in verjetno napisala eno najbolj vplivnih knjig v zgodovini urbanističnega načrtovanja. Knjiga je prevedena tudi v slovenščino.

Naselje Fužine je vzorčen primer lepo urejenega urbanega naselja

Ob sprehodu po naselju od Fužinskega gradu do Zaloške ceste in naprej po mostu čez Ljubljano po zeleni pešpoti smo sprehod končali tam, kjer smo ga začeli. Tadej Žaucer je o prostorski urejenosti Fužin povedal: »Naselje Fužine je zelo zglodno načrtovano in izpeljano do konca. Naselje ima dve osnovni šoli, vrtec, Srednjo gostinsko šolo in še druge ustanove, ki sodijo v ta prostor. Naselje je navezано na grajsko os in je ločeno od glavne ceste z zelenjem. Ob naselju so trgovine, lokali in drugi objekti, ki so nekoliko odmaknjeni od blokov. Samo naselje se dotika tudi starega dela Fužin, ki ga krasi obnovljeni Fužinski grad, med naseljem in gradom pa je urejen grajski park z visokimi drevesi in travniki ter sprehajalnimi stezami. Ves ta zeleni prostor po svoje povezuje staro in novo arhitekturo. Lahko bi rekli, da so Fužine najboljši primer dobro načrtovane soseske ne le v Ljubljani, temveč tudi v širšem geografskem prostoru, in si ga hodijo ogledovat tudi arhitekti iz tujine.« Tadej Žaucer je zagotovil, da bodo naslednje leto 5. in 6. maja pridobili še več ljubiteljev ubranih sprehodov.

Na sprehodu skozi sosesko Fužine so se ob spremstvu staršev sprehajale tudi tri punčke. Ob privolitvi staršev smo jih fotografirali in prosili za izjavo. Vse tri so s ponosom povedale, da so 5. maja prekolesarile Pot spominov in tovarštva. Zelo rade se sprehajajo po pešpoti ob Ljubljani, ki meji na sosesko Fužine.

Moščanski dan sosedov

Svet ČS Moste je pravkar, 29. maja, gostil sosedo na prireditvi *Moščanski dan sosedov*.

Številna društva, šole, domovi, organizacije, klubi, posamezniki, ustanove, zavodi so predstavili svoje delo, programe, svetovali, predvsem pa se z obiskovalci družili in klepetali. Obiskovalci so izvedeli, slišali in se naučili marsikaj koristnega, marsikoga so srečali, spoznali ... Povabljeni so bili, da s seboj za pokušino prinesejo svojo kulinarčno posebnost (potico, kolačke, klobaso, vino, skratka: lastno pridelano in izdelano gurmansko poslastico). Tisti, ki niso imeli časa predstaviti lastnih jestvin, so uživali v sosedovih ali pa v kupljenih. Nekaj dobrot, tekočih in manj tekočih, je nakupil tudi Svet ČS Moste. Tisti, ki so prišli s svojimi jestvinami, je za vloženi trud čakalo presenečenje. Na MOŠČANSKI DAN so bili obiskovalci pozvani, da si oblečejo kaj rumenega, saj so Moste na vzhodu prestolnice, tam, kjer sonce vzhaja, so zapisali v povabilu. Ker redakcijo končujemo tik pred dogodkom, pa bomo več o dogodku z veseljem poročali v prihodnji številki.

ČS Vič

MetalWitch na Viških dnevih sosedov

Danilo Šarič, predsednik Sveta ČS Vič

ČS Vič vabi na tradicionalno prireditev *Viški dnevi sosedov*, ki bo v petek, 8. junija 2012, ob 15. uri, v Športnem parku Svoboda, Teniški klub Svoboda, na Gerbičevi ulici 61 a. Tudi letos bo na sporedu teniški turnir naključno izžrebanih parov, turnir v balinanju in igranje odbojke na mivki (*beach volley*). V sklopu *Viških dnevov sosedov* bo organiziran že 4. *MetalWitch*. Na njem bodo igrale slovenske glasbene skupine, ki igrajo metalni rock: Aperia, Requiem, Evil Eve, Brezno, Hellcats, Roadkill BBQ, Canyon Observer in Divine Illusion.

Prijave za tekmovanja sprejemamo do četrta, 7. junija 2012, na e-naslov: mol.vic@ljubljana.si oz. po telefonu 01/ 256 37 29 ali osebno na sedežu ČS Vič, Tbilisjska 22 a, Ljubljana. Do zaposlitve še prostih mest se je mogoče prijaviti tudi na dan prireditve.

Vidimo se v Športnem parku Svoboda. Vabljeni!

ČS Črnuče

Varstvo otrok v Črnučah

Katja in Mirjam, dve prijetni, energični in kreativni dekleti, nudita vašemu malčku odgovorno, varno,

Foto: Mirjana Ribič

Foto: Arhiv ČS Moste

Utrinki z vodenega sprehoda po vzorčni soseski Fužine, ki jo krasi razkošno zelenje.

Tako neodrekljivo zapeljivo vabi predsednica Sveta ČS Moste Stanislava Marija Ferenčak Marin s svojo hčerko Tanjo na moščanski dan sosedov.

razgibano in prijetno varstvo. Varstvo nudita v Črnučah na Primožičevi ulici 61, na prijetni lokaciji v pritličju stanovanjske hiše z dvoriščem in vrtom. Obe imata izkušnje na področju varovanja otrok. V študentskih letih sva delali v vrtcu, bili animatorki na poletnih taborih in varovali otroke na domu. V varstvu nudita: ● skrbno pripravljeno hrano s podeželja, ● nego, ● gibalno-športne aktivnosti, ● kreativne delavnice, ● likovne delavnice, ● glasbene delavnice, ● gledališke predstave, ● tedenske tematske delavnice.

Več informacij na: 041/311 511 (Katja) in 041/215 200 (Mirjam).

ČS Posavje

58. Posavsko štehanje 16. junija

Zvone Milkovič

V soboto, 16. junija 2012, bo v Savljah in Klečah potekalo že 58. Posavsko štehanje. V organizaciji Kmečko strojne skupnosti Savlje Kleče – združenja bo prireditev potekala na Selanovi ulici 12, na travniku pred diskontom Metlika. Štehanje so naši predniki prenesli iz Zahomca iz Ziljske doline na Koroškem (Avstrija). Tradicija štehanja se v Sloveniji ohranja edino v Savljah in Klečah, v Ziljski dolini pa ima štehanje skoraj vsaka vas.

Kaj je štehanje

Štehanje je igra, pri kateri neporočeni fantje na konjih in z železnimi kiji razbijajo lesen sod (bariglo). Sod je narejen iz lesenih dog in povezan s približno 14 leskovimi obroči, nasajen na lesen drog (štebeh). Nasadi se ga šele pred začetkom igre. V drog je zvrtna luknja, v katero se vtakne lesen količek, da sod stoji na višini dveh metrov. Konji, s katerimi se šteha, morajo biti kmečki in neosedlani. Štehovc ne sme sedeti v sedlu, lahko pa ima odejo (koc), ki je na konja pripeta s pasom (gurtno). Za štehanje je konj še olupšan z barvnimi trakovi, ki se pripnejo v rep in v grivo.

Na tekovanje se štehovc začne pripravljati nekaj tednov prej, odvisno od izkušenj konja in štehovca. Za dober uspeh na tekovanju je potrebno, da sta konj in štehovc dobro usklajena, zato nekateri konji in štehovci potrebujejo veliko več vaje kot drugi. Konj mora na zahtevo štehovca pravilno začeti, preiti v galop in se na koncu ustaviti. Pri tem mora biti ubogljiv, da ne ovira drugih tekmovalcev in gledalcev.

Dečva za spodbudo, štehanj za zmago

Štehovc si za štehanje izbere spremljevalko, ki ji pravimo dečva. Oba sta oblečena v gorenjsko narodno nošo. Dečva med štehanjem drži štehovčev klobuk in ga spodbuja.

Foto: Arhiv ČS Vič

MetalWitch na lanskih Viških dnevih sosedov.

Katja in Mirjam, dve prijetni, energični in kreativni dekleti, sta na Primožičevi ulici 61 ljubko opremili prostor za varstvo otrok. Obljubljata, da v njuni družbi nikoli ne bo nikomur dolgčas, zato ju pokličite, če potrebujete varstvo svojega otroka.

Štehovc drži v desnici kovano železno palico štehanj ali kij. Dolg je od 40 do 60 centimetrov. Kij ima bunkast ročaj in na koncu zakovano četrtooglasto konico. Kij ne sme imeti ostrih robov. Vsi tekmovalci imajo enake kije.

Ocenjevanje

Štehanje ocenjuje posebna komisija, ki je sestavljena iz nekdanjih izkušenih štehovcev. Vsak član komisije ocenjuje eno prvino. Ocenjuje se galop konja, moč udarcev, spust štehovca in razbitje obročev, dog ter soda. (Zvone Milkovič je predsednik Strojne skupnosti Savlje Kleče – združenja.)

V Savljah in Klečah imamo najboljše ...

Ni veliko evropskih mest, kjer le 4 kilometre iz centra prestolnice živi še pravo podeželje z velikim deležem aktivnega kmečkega prebivalstva. Omejevanje kmetovanja zaradi vodnega črpališča za Ljubljano ter nenehne kontrole vsebnosti tal so vplivale na zmanjšanje uporabe pesticidov in mineralnih gnojil na tem področju ter omogočile preživetje in življenje na zemlji tistim najbolj vztrajnim in tradicionalno usmerjenim prebivalcem naših vasi. Razvile so se nove kmečke dejavnosti, ki omogočajo meščanom glavnega mesta preskrbo z naravno pridelano zelenjavo, sadikami in cveticami, starimi vrstami žita in drugih poljščin, predelavo mleka in mesa in še veliko domačih dobrot. Naši kupci lahko dobijo najkvalitetnejše, najbolj sveže, domače pridelke prav tam, kjer so bili pridelani – brez nepotrebne embalaže, konzervansov ... Skratka, sveže z njive je zdravo. To dokazujejo tudi mnogi domačini, ki so krepko presegli 80 let starosti in so še vedno aktivni. Pridružite se jim tudi vi.

Kmečke dobrote iz Savelj in Kleč

1. Kmetija pr' Mihovc, Franci Klemen

Kleče 26
Mleko, živinorejska kmetija
01/5371-491

2. Kmetija pr' Konc, Tone Čemažar

Kleče 25
Mleko, mlečni izdelki, žita, mlevski proizvodi, peka kruha in peciva, zelenjava
01/5373-597

3. Kmetija pr' Perc, Pavel Zatler

Kleče 12
Paradižnik, paprika, krompir in ostala zelenjava, Integrirana pridelava
031/257-810

4. Zeljarstvo Škerl, Andrej Boštec

Kleče 3
Zelje, repa, krompir, šparglji in druga zelenjava
041/685-878

5. Kmetija pr' Francet, Ambrož Avšič

Kjer rastline besede naše govore
Tel: 051/387-018

6. Kmetija pr' Kovač, Kunaver

Savlje 105
Zelenjava
01/5374-609

7. Kmetija pr' Tefkarju, Rado Kunaver

Savlje 88
Zelje, repa in druga zelenjava
01/5612-574

8. Kmetija Čizman

Savlje 103
Zelenjava
041/384-675

9. Kmetija pr' Beznikarju, Igor Merhar

Savlje 76
Krompir, mesni izdelki, zelenjava
01/5372-181

10. Kmetija pr' Užarju, Miro Aleš

Savlje 60
Prašiči, govedo, jajca
01/5375-480

11. Kmetija pr' Komatarju, Srečko Čerin

Savlje 85
Krompir, zelje
041/888-753

12. Kmetija pr' Tomaževc, Feliks Dovč

Saveljska 87
Integrirana pridelava zelenjave
031/654-696

13. Kmetija pr' Tercelj, Janez Novak

Saveljska 106
Zelje, krompir in druga zelenjava
01/5372-041

14. Kmetija pr' Dolharju, Karol Kušar

Saveljska 102
Zelenjava, mleko in drugi pridelki
01/5372-040

15. Kmetija pr' Žogru, Zvone Milkovič

Savlje 83
Zelenjava, sadike, mesni izdelki, jajca, piščanci
041/662-578

16. Kmetija Ramovž

Saveljska 57
Zelenjava, živinorejska kmetija
01/5611-530

17. Kmetija pr' Vasovarju, Stane Kermavner

Savlje 41
Mleko in drugi pridelki
01/5611-241

18. Kmetija pr' Cundru, Drago Kosmač

Ulica Danile Kumar 13
Mleko, živinorejska kmetija
01/5613-142

19. Kmetija pr' Kobču, Brane Avbelj

Ježica 22
Sadike zelenjave, češnje, zelenjava
051/229-770

Foto: Arhiv ČS Posavje

V soboto, 16. junija 2012, bo v Savljah in Klečah potekalo že 58. Posavsko štehanje. V organizaciji Kmečko strojne skupnosti Savlje Kleče – združenja se bo prireditev odvijala na Selanovi ulici 12, na travniku pred diskontom Metlika.

Invazivne rastline: kako preprečimo širjenje, kako jih odstranimo

Mag. Breda Ogorelec, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje – Sektor za ohranjanje narave

Invazivne tujerodne vrste rastlin se k nam niso priselile same od sebe, prinesli smo jih ljudje. Prav tako jih ljudje vse bolj širimo. Zbrali smo nekaj nasvetov, kako lahko preprečimo njihovo hitro širjenje in kako jih odstranjujemo, da ne bomo ogrozili svojega zdravja ali jih z napačnimi postopki še bolj razširili.

Foto: Breda Ogorelec

Veliki pajesen: odstranjujemo ga z rokavicami, saj sok lahko škoduje koži in srčni mišici. Pelod je alergen.

Pazljivo pri odkopih in nasutjih

Kje si boste najlaže od blizu ogledali invazivne vrste rastlin? Stopite do najbližjega opuščena gradbišča, zagotovo so tam. Ko ob gradnji odstranijo travno rušo, odprejo vrata semenom. Običajno jih na gradbišče pripeljejo nevede, kot slepe potnike na gradbeni mehanizaciji, druge v pesku ali zemlji. Če nato gradbišče opustijo, bodo tukaj v nekaj letih verjetno bujno rasli veliki pajesen, japonski dresnik, zlata rozga ...

Prav na zemljiščih, kjer smo odstranili prvotno rastlinje in tla razgalili, namreč invazivne rastline najdejo sijajno mesto za bohotno rast. V tem prekašajo naše rastline: spomladi so bolj zgodnje, hitreje rastejo, bolj uspešno se množijo. Zato svetujemo: ● Zemlje in peska z območij, kjer rastejo invazivne tujerodne vrste, ne raznašajmo naokrog. ● Kadar zaradi gradnje ali zemeljskih del odstranimo naravno rastlinstvo, ga čimprej obnovimo z vrstami, ki so tu doma. ● Če so v naši bližini na novo nasuli pesek ali zemljo, opazujmo, ali ni začela tu odganjati katera od invazivnih vrst.

Premišljeno vrtnarimo

Pred nakupom okrasnih rastlin v trgovinah ali prek spleta se pozanimajmo, ali izbrana rastlina sodi med invazivne. Še posebej bodimo pazljivi pri nakupih travnih mešanic, ki že v imenu povedo, da so od daleč: iz južnoameriške pampe, stepe ...

Morda ste katero od invazivnih vrst nevede že posadili na svoj vrt. Odstranite jo in namesto nje izberite podobno. Na spletni strani www.tujerodne-vrste.info je objavljen priročnik *Zamenjave invazivnih rastlinskih vrst z neinvazivnimi*, ki vam svetuje, katere okrasne rastline so jim podobne.

Pri odstranjevanju pazimo na svoje zdravje ...

Ljudje se vse bolj zavedamo težav, ki jih naravi, zdravju in gospodarstvu povzročajo invazivne vrste. Mnogi posamezniki jih že poskušajo odstraniti s svojih vrtov in drugih zemljišč. Društva in skupine se odločajo za organizirano odstranjevanje. Ker utegne odstranjevanje škodovati vašemu zdravju, smo zbrali nekaj nasvetov za varno delo: ● **Otroci** naj pelinolistne ambrozije, velikega pajesena in orjaškega dežena ne odstranjujejo. ● Če **pelinolistno ambrozijo** odstranjujete ročno, se zaščitite z rokavicami in takimi oblačili, ki preprečijo stik rastline s kožo. Če rastlina cveti, jo odstranjujte popoldne. Dodatno se zaščitite z očali in masko. ● **Veliki pajesen** je strupen. Močnejša izpostavljenost lahko povzroči vnetje srčne mišice. Zato uporabljajte rokavice, da ne bi sok prek ran na koži vstopil v telo. Pazljivi naj bodo zlasti delavci, ki odstranjujejo večje sestoje, na primer na opuščeni gradbiščih. ● Tudi odstranjevanje **velikega dežena** (raste v okolici Botaničnega

vрта) zahteva zaščito z rokavicami, debelejša oblačila, ki ne prepuščajo soka, in očala. Če pride koža v stik s sokom, ki ga izloča rastlina, nato pa smo izpostavljeni soncu, bodo nastale na koži poškodbe, podobne opeklina, ki vas bodo bolele več dni. Po koncu dela zato vse izpostavljene dele kože dobro umijte.

Ne naredimo več škode kot koristi

Preden se lotimo odstranjevanja, se poučimo, kako se rastlina raznaša – Pri nekaterih se odrezane veje **ponovno ukoreninijo** (amerikanski javor, davidova budleja, japonski dresnik), zato jim moramo sežgati, termično obdelati ali zmleti. Če jih kosimo ob napačnem času, se **še bolj razrašajo**. Nekatere tvorijo **semena, čeprav so že pokošene** (enoletna suholetnica, kanadska zlata rozga in orjaška zlata rozga), zato jih ne odlagajmo na kompost in ne puščajmo na travniku.

Informacije invazivnih rastlinah so zbrane na spletni strani Ministrstva za kmetijstva in okolje http://www.mko.gov.si/si/delovna_podrocja/narava/invazivne_tujerodne_vrste_rastlin_in_zivali/ ali na strani Zavoda Symbiosis www.tujerodne-vrste.info.

Ljubljanske novice

La Vie en Rose 2012

Café teater v našem prostoru zagotovo ni več neznanica. V dobrih osemnajstih letih je razvil prepoznavno in popularno obliko, ki združuje gledališče in glasbeno gledališče, v katerem se prepletata sproščeno druženje in vrhunski umetniški program. Njegov mednarodni festival šansona *La Vie en Rose*, ki zadnja leta poteka v mesecu maju ali juniju v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, na njem pa se predstavijo mladi slovenski avtorji in izvajalci skupaj s tujimi zvezdami šansona, letos praznuje že dvanajst let obstoja. V tem času se je doobra uveljavil v slovenskem prostoru, postal razpoznaven v evropskem merilu ter si pridobil ugled med vidnejšimi mednarodno znanimi ustvarjalci šansona. Je vedno drugačen, vedno vrhunsko umetniški ter ob že skoraj legendarnem voditeljskem duetu Boris Kobal in Vita Mavrič nadvse zabaven dogodek, ki je pri publiku zelo priljubljen. Gonilna sila projekta *La Vie en Rose* je že vse od njegovega začetka ena najvidnejših slovenskih šansonjerk Vita Mavrič, ki je v petindvajsetih letih svoje nadvse plodne kariere doobra obudila zanimanje za ta glasbeni žanr pri nas. Njen nalezljiv entuziazem in energija, popolna predanost umetnosti in zavezanost najvišjim kvalitativnim kriterijem dajeta festivalu poseben in enkratni pečat. Zaradi nje je *La Vie en Rose* postal sinonim za šansonjersko sceno v Sloveniji in širši regiji.

Letošnji festival bo posvečen stoti obletnici rojstva skladatelja Bojana Adamiča, predvsem njegovim šansonom in popevkam, ki so odločilno zaznamovale zgodovino slovenske popularne glasbe. Mojsstrove skladbe bodo zazvene v svežih priredbah slovenskih izvajalcev in v izvedbi zvezd slovenske glasbene scene in nekaterih prihajajočih pevcev in pevk.

Nastopili bodo: **Anja Rupel, Darja Švajger, Mia Žnidarič, Bilbi, Nina Strnad, Aphra Tesla, Ana Bezjak, Polona Juh, Iva Stanič, Tina Marinšek in Dan Ločen.** Poleg njih pa bomo lahko slišali še skupine, ki že

Foto: Arhiv Cafe Teatra

Festival šansona *La Vie en Rose*, ki se bo dogajal 4. junija 2012 ob 20. uri v Cankarjevem domu, vodi legendarni voditeljski duet Boris Kobal in Vita Mavrič.

več let krojijo slovensko glasbeno sceno, saj se bodo mojstru Adamiču poklonili tudi **Rok'n band, Bossa de Novo, Same babe in Kramp.**

Kot vsa leta doslej bo za glasbeno podlago in spremljave poskrbel Café teater band pod vodstvom Jake Puciharja in v sestavi: **Jaka Pucihar, Primož Grašič, Aleš Avbelj in Marko Juvan.**

Festival bo potekal v ponedeljek, 4. junija 2012, ob 20. uri v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

Gostitelja: Vita Mavrič & Boris Kobal.

Prireja Café Teater v koprodukciji z RTV Slovenija in Cankarjevim domom.

Poletje v Mestni knjižnici Ljubljana

Veronika Rijavec

Poletni meseci Ljubljani prinesejo povsem drugačen ritem in utrip, ki mu sledi tudi Mestna knjižnica Ljubljana. Ob zaključku letošnjega šolskega leta bomo - spodbujeni z lanskoletnim odličnim odzivom otrok in njihovih staršev - pričeli z bralno akcijo **Poletavci - poletni bralci.** Otroci, stari med 7 in 12 let, bodo v naših knjižnicah in na spletni strani MKL dobili zloženko z bralnim seznamom, v katerega bodo med poletnimi počitnicami vpisovali, kaj so prebrali.

Otroci lahko berejo lahko karkoli po lastni izbiri (knjige, stripe, revije, turistične vodnike...), pomembno je le, da berejo trideset dni pol ure na dan.

S tem krepijo bralne navade, utrjujejo branje - predvsem začetniki v branju -, odkrivajo čudoviti svet besed ter se z oddanim seznamom uvrstijo med kandidate za žreb privlačnih nagrad.

Tudi letos smo glavne nagrade pridobili s sodelovanjem sponzorjev: Hervis d.o.o., Magistrat international ter Grafika 3000, podjetij, ki se zavedajo, da spodbujanje pomena branja med otroki ni nekaj samoumevnega in prepuščenega zgolj šolam in drugim izobraževalnim ustanovam.

Vsi sodelujoči otroci bodo konec meseca septembra ob zaključku projekta povabljeni na zabavno zaključno prireditev v center Ljubljane, kjer bo vsak otrok prejel priznanje in majico Poletavci ter napeto čakal na zbranje glavnih nagrad.

Letos je projekt razširil krila, saj ni več le lokalni projekt, temveč regionalni. Tudi otroci, ki zahajajo v Knjižnico Medvode, Cankarjevo knjižnico Vrhnika, Knjižnico Logatec in Knjižnico Litija bodo lahko to poletje poleteli na krilih besed ter postali Poletavci - poletni bralci. Več o projektu na www.mklj.si.

Za popestritev zadnjih počitniških dni in poletnih večerov v avgustu pa bo Mestna knjižnica Ljubljana za meščanke in meščane Ljubljane izvedla projekt **Filmobus.** Namenjen je vsem, ki želijo preživeti topel poletni večer ob spremljanju dobrih filmov na prostem.

Filmobus je zasnovan na ideji predstavitve Potujoče knjižnice meščanom, ki živijo v centru mesta in si bibliobusa sicer nimajo priložnosti ogledati.

Na travi v parku bomo pripravili ustvarjalne delavnice za otroke in počakali, da se spusti mrak. Takrat bomo prižgali predvajanik in filmski večeri se bodo pričeli!

Dan Mestne knjižnice Ljubljana in zaključek prvega leta projekta Mesto bere

Nataša Grubar Praček

V Mestni knjižnici Ljubljana smo od lanskega novembra do letošnjega aprila v projektu Mesto bere vabili k branju kvalitetnih in izbranih, predvsem sodobnejših slovenskih avtorjev. Projekt smo zaključili 29. maja z druženjem na Stritarjevi ulici v Ljubljani pred Trubarjevo hišo literature.

Bralni projekt Mesto bere smo namenili bralcem, stari nad 16 let, in jim na seznamu ponudili 67 naslovov knjig slovenskih avtorjev. Vsem, ki ste sodelovali v prvem letu, se najlepše zahvaljujemo, sodelujoče pa tudi vse druge bralce in meščane ter obiskovalce Ljubljane hkrati lepo vabimo, da se nam pridružite pri branju, pogovoru o knjigah in z avtorji ter izobraževanju tudi v naslednjem letu.

29. maja smo v samem središču mesta pripravili prireditev *Dan Mestne knjižnice Ljubljana*. Z bralci in obiskovalci smo se srečali zunaj knjižničnih zidov, se družili in poklepetali. Vsi udeleženci so prejeli priznanja in priložnostne nagrade, izžrebali smo tudi srečnega nagrajenca glavne nagrade vikend paketa za dve osebi v Bohinj Park hotelu in dva dobitnika tečaja hitrega branja *Power reading*. Naši gostje so bili tudi *Pripovedovalski variete*, promotor, pisatelj, pesnik in igralec Andrej Rozman Roza in glasbenik ter pesnik Vlado Kreslin. Knjigi slednjih ste lahko brali tudi v okviru projekta Mesto bere.

In še nekaj števil. V prvem letu se je z oddanimi kupončki bralnemu projektu pridružilo 161 bralcev. Uspešno jih je branje zaključilo 154. Naši bralci so si sposodili knjige s seznama ali jih podaljšali kar 9861-krat. Bralci so na zgibanke in splet napisali 917 refleksij, nekaj teh lahko spodaj tudi preberete. Knjige smo lahko prebirali tudi na bralnikih, saj je 10 naslovov dostopnih tudi na bralnih napravah, ki si jih lahko sposodite v območjih knjižnicah MKL.

Vsem bralcem projekta *Mesto bere* ob zaključku prvega leta še enkrat iskreno čestitamo!

Zahvala gre tudi našim sponzorjem, ki so za bralce pripravili kar 367 knjig ter drugih daril. Mnoge slovenske avtorje bodo bralci tako lahko umestili tudi na svoje knjižne police in po njih segali večkrat še.

Ker naš cilj ni bil le branje, temveč tudi druženje ob pogovorih o knjigah ter izobraževanje na področju branja in pisanja, smo pripravili kar 28 spremljevalnih prireditev, od

Foto: Primož Kavčič

Kipar Matjaž Rebec je rekonstruiral znameniti Kalinov kip talca, ki so ga vandali odnesli iz Gramozne jame in razrezali. Replika kipa bo dokončana do julija in postavljena na prvotno mesto v Gramozno jamo, medtem ko bo rekonstruirani original varno shranjen v Mestnem muzeju in galerijah Ljubljana.

tega 26 literarnih večerov v devetih knjižnicah. Kar na 16 je bil prisoten avtor predstavljene knjige. Skupaj se je literarnih in bralnih večerov udeležilo 735 obiskovalcev. Izobraževali smo se tudi v hitrem branju in kreativnem pisanju. Organizirali smo 42 ur izobraževanj v osmih knjižnicah, ki se jih je udeležilo 193 udeležencev. Pripravili smo tudi bralna priporočila seznama za spoznavanje izbranih tem.

Bralce smo obveščali o projektu in prireditvah ter izobraževanjih prek Mesečnikov MKL, ki so vsak mesec imeli posebno dvostransko prilogo. Pripravljali smo plakate, letake, bili prisotni na spletu, socialnih omrežjih in v medijih. Še vedno pa lahko mimo vas pripelje avto, oblečen v plakat projekta.

Naše kotičke, ki ste jih obiskovali v vseh naših knjižnicah, in knjige, označene z logotipom projekta, smo zdaj pospravili. Za poletni čas bomo pripravili počitniške bralne sezname, sposojali si boste lahko skrivnostne pakete »Mačke v žaklju«, polne preverjeno dobrih knjig, v jeseni pa z našim projektom nadaljujemo.

Na snidenje, morda že jutri v kateri od naših knjižnic!

Alenka Bartl je ustvarila kostume za tri življenja

Mirjana Ribič

Slovenska kostumografka Alenka Bartl je svoje umetniške kostume in skice kostumov javnosti razgrnila na razstavi v Narodni galeriji v Ljubljani 19. aprila 2012. Iz bogatega opusa je na ogled 15 kostumov in 330 skic. Alenka Bartl je bila v petdesetih letih 20. stoletja ena prvih slovenskih poklicnih kostumografk z univerzitetno izobrazbo iz likovne umetnosti in kostumografije. Diplomirala je na Akademiji uporabnih umetnosti v Beogradu. V dolgi karieri je zasnovala več kot 500 gledaliških kostumografij, za seboj ima okoli 40 filmov in tv produkcij. Na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je zasnovala katedro za kostumografijo. Prejela je številne nagrade in priznanja, med njimi nagrado Prešernovega sklada (1972) in Prešernovo nagrado za življenjsko delo (1989).

Slavnostne otvoritve razstave so se udeležili visoki predstavniki Narodne

galerije, Slovenskega gledališkega muzeja, državni sekretar za kulturo in številni umetniki.

Razstavo je odprla dr. Barbara Jaki, direktorica Narodne galerije. O ustvarjalni poti Alenke Bartl sta spregovorila Ivo Svetina, direktor Slovenskega gledališkega muzeja, in Aleksander Zorn, državni sekretar za kulturo. Po besedah Iva Svetine, so razstavo organizirali v času zapovedane varčnosti, ta pa uprizarja razkošje, ki se ga sicer ne da kupiti z denarjem, je pa umetniško delo, ki je bistveno vplivalo na podobo slovenskega gledališča.

Aleksander Zorn je svojem nagovoru povedal, da mu je v veliko čast, ker je slavnostni govorec na otvoritvi razstave, ker je z Alenko Bartl sodeloval kot filmski dramaturg. V nagovoru je poudaril: »Kostumografija je umetnost sama po sebi, kostum je preprosto lep in zaradi te svoje lepote, lahko tudi ostane v vitrini. Alenka Bartl je ustoličila poklic, šolo in umetnost kostumografije.« Razstave so se udeležili številni umetniki-gledališki in operni ustvarjalci. Med opernimi ustvarjalci smo srečali Boženo Glavak, upokojeno primadono ljubljanske Opere, ki je o razstavi z navdušenjem povedala: »Alenka Bartl je ustvarila kostume za tri življenja in sem ponosna, da sem v številnih opernih vlogah nosila njene kostume.«

16. Taborniški festival

Helena Ločnikšar

»V mestu in naravi skačemo po travi!« To smo na 16. Taborniškem festivalu, ki se je odvijal dan pred dnevom tabornikov in dnevom Zemlje, počeli tudi letos. Kot običajno se je akcija odvijala v ljubljanskem parku Tivoli, kjer nas je letos obiskalo 1.300 tabornikov ter drugih obiskovalcev iz Ljubljane, pa tudi drugih delov Slovenije.

Taborniki in netaborniki, mladi in malo manj mladi so se lahko zabavali na približno 45 delavnicah, ki nam jih je letos poleg taborniških delavničarjev pomagalo pripraviti tudi 12 zunanjih organizacij. Svoje fizične sposobnosti smo dokazovali na športnih delavnicah, pogum smo

Foto: Dunja Wedam

Srednjeveški sejmi na Gornjem trgu se dogajajo vsako tretjo nedeljo v mesecu. Naslednji bo 17. junija.

preizkušali na adrenalinskih delavnicah, ustvarjalnega duha smo krepili na umetniških delavnicah, na delavnicah s taborniško vsebino smo osvajali in osveževali taborniško znanje, bili smo okoljevarstveni, z naravo smo se srečevali pri različnih bioloških društvih, družbeno odgovorni smo bili na delavnici Filantropije, delo policistov, gasilcev in vojakov pa smo spoznavali kar iz prve roke. Kot lahko vidite, nam še zdaleč ni bilo dolgčas.

Celotna prireditve je letos potekala pod častnim pokroviteljstvom soproge predsednika Republike Slovenije Barbare Miklič Türk, ki nas je obiskala tudi na sami prireditvi. Ogledala si je naše aktivnosti in nas kot nekdanja tabornica spodbudila k nadaljnjemu delu v taborniških vrstah. Poleg nje se je prireditve udeležil tudi župan Zoran Jankovič, ki si je tako na lastne oči ogledal dogajanje v parku. Celotna prireditve pa je bila vključena tudi v *Dan za spemembe*, ki ga je priredila Slovenska filantropija, saj se tudi taborniki radi borimo proti osamljenosti ljudi v zrelih letih.

Za dobro izpeljano akcijo bi se radi zahvalili vsem sodelujočim: delavničarjem, organizacijski ekipi in udeležencem, brez katerih bi bil Tivoli 21. aprila 2012 le običajen park brez nabite mladostne energije. Če vas letos nismo razočarali ali pa če se niste uspeli udeležiti Festivala, vas vabimo, da se nam pridružite naslednje leto, ko bomo na prireditvi ponudili še veliko novega, saj naše ideje z vsakim letom dobivajo nove razsežnosti in z njimi ljubljanski taborniki nov zagon.

Naredite nekaj dobrega za svoje srce!

19. kolesarsko-pohodniška prireditve Za srce. Začetek prireditve bo pred OŠ Vrhovci v Ljubljani. Start bo ob 9. uri, vrnitev do OŠ Vrhovci bo do 13. ure. Sledila bo topla malica, osvežitev in razvedrilni program z žrebanjem nagrad. Prijave za šolske skupine in športna društva sprejema Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije, Cigaletova 9, 1000 Ljubljana ali po telefonu: 01/234 75 50 ali po faksu: 01/234 75 54, e-pošta: drustvo.zasrce@siol.net. Prijava naj vsebuje ime in naslov šole ter ime, priimek, naslov in letnico rojstva posameznega udeleženca. Individualni udeleženci se prijavijo na dan prireditve od 8. ure dalje

Foto: Dunja Wedam

50 slovenskih ustvarjalcev na 6. sejmu ARTish vabi na prodajno razstavo in spremne dogodke na Gornjem trgu vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

na startnem mestu pred OŠ Vrhovci. Vsak udeleženec prejme poseben kartonček za kontrolo od starta do cilja. Za šolske skupine do 18. leta ter otroke in mladino do 14. leta startnine ni! Za druge posameznike in skupine znaša startnina 2,50 evra.

Predavanja Društva so vsako prvo sredo v mesecu ob 17. uri v dvorani Krke na Dunajski 65 v Ljubljani. Vstop je prost do zasedenosti mest.

Društvo vabi tudi na voden pohod Z Egom na pohod (14. junij 18. uri in 12. julij ob 18. uri)

Vodeni pohodi so vsak drugi četrtek v mesecu. Start je pred Halo Tivoli. Pohod poteka skozi park Tivoli, na Rožnik in nazaj do Hale Tivoli. Na startu in cilju bomo udeležencem izmerili krvni tlak in posneli EKG. Priporočamo, da se primerno obujete in oblečete. Pohod v primeru zelo slabega vremena odpade! Vse dodatne informacije: Društvo za srce, T: 01/234-75-50.

Srčna pot Becel po Golovcu - vsak prvi torek v mesecu (5. junij ob 18. uri, 3. julij ob 18. uri)

voden pohod po Srčni poti Becel po Golovcu. Start je na Rakovniku, ob nogometnem igrišču Krim (Pot k ribniku). Pot je speljana nad rakovniško cerkvijo do Zvezdarne in zavije navzdol proti Litijski cesti, potem pa lahko skupaj krenemo nazaj. Na začetku poti in ob vrnitvi nazaj vam lahko izmerimo krvni tlak (na zbirnem mestu ob nogometnem igrišču Krim). V zimskem času v primeru slabega vremena ali zelo nizke temperature meritve krvnega tlaka odpadejo. Vse dodatne informacije: 01/234 75 55.

NAGRADNA IGRA AKTIVNA MAMICA

Ekipa Aktivne mamic in uredništvo iskreno čestitata gospe Vesni Rostohar za pravičen odgovor na vprašanje, kje poteka poporodna vadba za mamic. Nagrajenka, ki je prva poslala pravičen odgovor, prejme komplet priročnikov poporodne vadbe in prehrane Aktivna mamica. Vsem mamicam ki ste poslale pravičen odgovor, se lepo zahvaljujemo za izjemen odziv!

Spremenjen prometni režim v križišču Zaloška-Njogoševa

Od sobote, 26. maja 2012, do predvidoma 23. junija 2012 v križišču Zaloška-Njogoševa cesta velja

spremenjen prometni režim. Na Trubarjevi cesti je urejen enosmerni promet v smeri proti Rozmanovi ulici, na Rozmanovi ulici promet poteka enosmerno proti Ilirski ulici. Tudi na Ilirski ulici je promet odslej urejen enosmerno proti Njegoševi cesti. Na Zaloški in Njegoševi cesti pa promet poteka v obe smeri. Uvoz v parkirno hišo Šarabon je mogoče le z Ilirske ulice. Ker tudi na območju križišča Zaloška-Njegoševa še vedno potekajo dela, voznike prosimo, naj vozijo previdno in upoštevajo prometno signalizacijo. Avtobusi mestnega potniškega prometa številka 5, 9 in 25 vozijo po svojih rednih trasah, avtobusi številka 2, 11 in 20 pa okoli Hrvatskega trga vozijo skladno s spremenjenim prometnim režimom.

Laguna Ljubljana, mestna plaža

15. junija odpira svoja vrata! Najboljše poletno kopališče v Sloveniji že sedmo leto zapored ponovno vabi vsak dan med 9. in 20. uro. Cena vstopnic znaša od 5 do 16 evrov. Privoščite si oddih na največjem letovišču v Ljubljani, na poletnem kopališču po konceptu term. V zelenem zavetju kopališča vam ponujajo tudi odlično gostinstvo ponudbo ter organizacijo piknikov za podjetja ali osebna praznovanja ter otroške rojstne dneve, fitnes center, odbojko na mivki ...

Več informacij: Kopališče Laguna, Dunajska 270, 1000 Ljubljana, tel.: 01/589-01-41, e-naslov: info@laguna.si. Oglejte si ponudbo na prenovljeni spletni strani: www.laguna.si

Ujemite energijo sonca

Matjaž Valenčič, energetski svetovalec

Vreme je toplo, tudi Trije ledeni možje so se že poslovili, sonce je na nebu od ranega jutra do poznega večera, marsikdo pa še vedno segreva sanitarno vodo z elektriko ali kurilnim oljem. Takšno zapravljane zlahka energije in obremenjevanje okolja je povsem nepotrebnost, še več, je škodljivo.

Prednost ima raba obnovljivih virov energije. V poletnem času naj bo voda ogrevana z energijo sonca. V enostanovanjskih stavbah se ta način segrevanja vode vedno pogosteje uporablja, v večstanovanjskih pa je to zgolj izjemoma. Ali je to res samo zaradi pregovornega nesoglasja med sstanovalci? Priprava sanitarne vode s sončno energijo bi moral biti skupen interes. Kako to, da ni soglasja? In kako to, da niti v novejših večstanovanjskih stavbah ni vgrajenih sončnih sistemov? Med redkimi, kjer so vgrajeni sončni sistemi, celo sončna elektrarna, je naselje Polje II, čestitam.

Zadnja leta strmo pada delež novogradenj, dajmo poudarek obnovi obstoječih stavb. Po podatkih GURS je v Sloveniji 850.000 stanovanjskih enot, od

tega 320.000 v večstanovanjskih stavbah, 530.000 pa v eno- ali dvostanovanjskih stavbah. V Ljubljani je razmerje ravno obratno, 253.300 stanovanj je v večstanovanjskih stavbah in le 51.850 je v eno- ali dvostanovanjskih stavbah. V MOL naj ima prednost energijska obnova obstoječih večstanovanjskih stavb in vgradnja sončnih sistemov na te stavbe.

Sončni sistemi so zelo priporočljivi za pripravo tople vode v poletnem času. Vgradnja sončnega sistema za pripravo tople vode je v stavbah, ki že imajo skupno pripravo tople vode, razmeroma enostavna. Obstoječi razvod tople vode se ohrani, dodati je potrebno sprejemnike sončne energije na streho ali fasado ter dodatni hranilnik toplote v toplotno postajo. Investicija v tak sistem se povrne v nekaj letih, zato je ta ukrep zelo učinkovit. Precej večja investicija in več gradbenih del je v stavbah, kjer imajo sedaj individualno pripravo tople vode. V tem primeru je potrebno vgraditi nov razvod tople vode po celi stavbi, investicija pa je upravičena, če se hkrati s vgradnjo skupne instalacije tople vode obnovi vse instalacije, ki so verjetno že dotrajane. Ne pozabite, pogoj za dobro investicijo je dober projekt.

V stavbah, kjer ni mogoče vgraditi sončnega sistema ali pa bi bila vgradnja centralnega sončnega sistema neracionalna, je primerno uporabiti stenske toplotne črpalke z vodenim zrakom za vgradnjo v stanovanja (stenske boilerje s TČ). So tudi edina nadomestitev za srednje velike električne boilerje. Čeprav je cena stenske TČ za sanitarno vodo dva do trikrat večja kot običajnega električnega boilerja, se investicija zaradi približno 4-krat manjše rabe električne energije hitro povrne.

Brezplačne neodvisne strokovne nasvete o povečanju energijske učinkovitosti, samogradnji sprejemnikov sončne energije, pripravi tople vode in znižanju stroškov poiščite v energetsko svetovalni pisarni **Ensvet** v Ljubljani, Dalmatinova 1 ali na spletni strani www.ensvet.si. Svetovanje je vsak torek in četrtek od 16:30 do 19:30. Prijavite se lahko vsak delavnik od 8:00 do 12:00 na tel. 01/306-1144.

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan Zoran Jankovič ima **vsak prvi torek v mesecu** dan odprtih vrat, ko je v pritličju Mestne hiše na Mestnem trgu 1 **med 14. in 17. uro osebno na voljo za pogovor z meščankami in meščani.**

V letu 2012 bodo dnevi odprtih vrat: 5. junija, 3. julija, 7. avgusta, 4. septembra, 2. oktobra, 6. novembra in 4. decembra.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

● **Zdravstvo in socialno varstvo: Ambulanta za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 20 10; **Socialna delavka v Ambulanti za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 91 82; **Klinični center:** tel.: 01/ 522 50 50; **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** tel.: 116 111; **telefonski klic v duševni stiski** (od 19. do 7. ure): tel.: (01) 520 99 00; **telefon za starše pri Mladinskem domu Jarše** (tor. in čet. od 16. do 18. ure): tel.: (01) 543 43 23 ali e-naslov: stan-skupina.hisa@guest.arnes.si; **SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja:** 080 11 55 ● **SOS telefon** je namenjen ženskam in otrokom, ki so doživljali ali še vedno doživljajo nasilje v družini in drugih medosebnih odnosih ter potrebujejo pogovor. SOS telefon je namenjen tudi ženskam in njihovim otrokom, ki potrebujejo umik pred nasiljem v družini v Zatočišče za ženske in otroke - žrtve nasilja v Ljubljani. Prek SOS telefona se ženske lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč za ženske, ki so doživljale ali še vedno doživljajo nasilje. Na SOS telefon lahko pokličete ob delavnikih od 12. do 22., ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18. do 22. Telefonska številka 01 / 524 19 93 pa je telefaks, namenjen gluhih - žrtvam nasilja.

● **Društvo SOS telefon**, Svetovalni telefon za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu: 031/ 722 333, vsak torek: od 17:00 do 20:00. ● **ROZA ALARM!** Prijavite homofobno diskriminacijo in nasilje prek spletne prijave na naslovu www.ljudmila.org/lesbo/alarm. Namenjena je prijavam, obveščanju in poročanju o nasilju, zlorabah in diskriminacijah, katerih žrtve so geji, lezbijke, biseksualci in transspolne ter transseksualne osebe. Omogoča hitro in preprosto poročanje o kršitvah ter takojšen dostop do pomoči in podpore. ● **Skupina SAA Ženske Slovenija** predstavlja anonimno skupino deklet in žena, ki okrevajo od zasvojenjskega seksualnega vedenja. Za dodatne informacije se obrnite na: saazenske@gmail.com ali 030/ 254 592 ● **OA, Overeaters Anonymous** je skupina za samopomoč osebam, ki okrevajo od odvisnosti s hrano (kompulzivnega prenajedanja, bulimije, anoreksije). Za dodatne informacije se obrnite na <http://oa-slovenija.com> ali 051 755 291. ● **Krizni center Ženske svetovalnice** lahko pokličete 24 ur na dan na telefonski številki: 040/ 260 656 in 031/ 233 211. ● **Svetovalnica Fužine: Svetovanje in informiranje posameznikom, parom, družinam, ki so se znašli v psihosocialnih stiskah in težavah;** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net, www.csd.ljmostepolje.si ● **Program Korak: svetovanje, informiranje in pomoč uporabnikom nelegalnih drog in njihovim svojcem;** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure svetovalnica. fuzine@siol.net; www.csd.ljmostepolje.si ● **Center za psihološko svetovanje POSVET,** Mestni trg 8, 1000 Ljubljana, uradne ure: vsak delovni dan od 12. do 19. ure, tel.: 01/251 29 50, faks: 01/421 77 95, e-naslov: posvet@posvet.org in info@posvet.org, spletna stran: www.posvet.org ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD),** tel.: 01/ 23 96 502. **Zavod Pristan:** 01/ 54 79 579, 031/ 702 698. ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol. Naslov: Lepi pot 6, Mirje, e-naslov: alanon@email.si; dežurni telefon: 041/ 590 789. ● **Anonimni alkoholiki** Vas zanimajo naše izkušnje? Pišite, telefonirajte, pridite! Naslov: P. p. 3512, 1001 Ljubljana, tel.: 01/ 433 82 25, e-naslov: aa.slo@amis.net, spletni naslov: <http://www.aa-drustvo.si> ● **Društvo socialni forum za zasvojenosti in omame,** Resljeva 11, Ljubljana: najava po tel.: 01/ 438 68 00, 01/ 438 68 05 ali na e-naslovu tomazic.katja@siol.net; odprto od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro, v ponedeljek in četrtek tudi od 17. do 19. ure ● **Zavod MISSS - Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije • Telefon MLADI MLADINI:** usposobljen mladinski svetovalec odgovarja na vprašanja vrstnikov po telefonu (01/510 16 76, 051/ 300 380), e-pošti, Facebooku in Msn-ju. Delovni čas: pon. - čet. 15.30 - 17.30. ● **POMP - psihosocialna pomoč družinam priseljencev:** celostna obravnava družin in aktivno socialno-kulturno in ekonomsko vključevanje priseljencev v skupnost: učenje slov. jezika, računalniško opismenjevanje, informiranje, medkulturno učenje in delavnice za otroke. ● **Svetovalnica Dravlje:** Individualno in skupinsko svetovanje mladostnikom, staršem in strokovnim delavcem. Pomoč pri reševanju težav v obdobju odrasčanja in vključevanja v socialno okolje, vsak delovnik od 8. do 17. ure. Vse storitve so brezplačne. Več na www.missss.si ali 01/510 16 70. ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju,** Masarykovi 23, Ljubljana nudi zagovornišvo, svetovanje ter podporo in pomoč v skupini za mladoletne in odrasle žrtve spolne zlorabe. Tel. 01/ 43 13 341 in na brezpla. št. 080 28 80 vsak dan od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure, e-naslov: spolna.zloraba@siol.net, spletna stran: www.spolna-zloraba.si. ● **Zaupni telefon Samarijan za pogovor v stiski** - 24 ur na dan na brezplačni številki 116 123. ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet:** tel.: (01) 306 17 14; številka za zapuščena vozila: tel.: (01) 306 16 25; Redarstvo: tel.: (01) 306 16 32; AMZS, pomoč, vlečna služba, informacije: tel.: 19 87 ● **Služba za pobude meščanov:** tel.: (01) 306 12 82 ● **Okolje: JP Snaga, reklamacije, informacije in naročila:** tel.: (01) 477 96 40 ali (01) 477 96 67; JP Energetika, Center za pomoč uporabnikom: tel.: 080 28 82; dežurna številka Inšpektorata MU MOL, informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: tel.: (01) 306 16 04 ● **Varuh človekovih pravic,** brezplačni klic in informacije: tel.: 080 15 30 ● **Policija:** tel.: 113 ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** tel.: 112 ● **Dnevni center za starejše:** Povšetova, tel.: 01/430 51 520 ● **Zavetišče za živali Gmajnice 30,** tel.: 01/256 02 79. Uradne ure za obiskovalce - delavniki: od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sobote, nedelje in prazniki - od 12. do 15. ure. Za oddajo najdenih živali lahko pokličete kadarkoli 24 ur na dan in najdenčka oddaste.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Kakovost pitne vode v Ljubljani aprila 2012

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

Druge javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani JP Vodovod-Kanalizacija www.vo-ka.si.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode marca 2012

- - spojine niso bile ugotovljene

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Mejne vrednosti za podzemne vode so bile marca 2012 presežene na merilnem mestu Brest Ia in sicer za razgradni produkt atrazina desetilatrazin.

Vodnjak ni vključen v sistem za vodooskrbo.

Zrak v Ljubljani marca 2012

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo marca 2012 zabeležili 18 dni s preseženo dnevno vrednostjo onesnaženosti z delci. Na letni ravni (od začetka januarja do konca marca) je bila mejna 24-urna vrednost delcev PM_{10} , ki znaša 50 mg/m^3 , presežena 52-krat.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011) veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 mg/m^3 in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 mg/m^3 in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 mg/m^3 . Mejna urna vrednost je 200 mg/m^3 in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 mg/m^3 . Mejna dnevna vrednost delcev PM_{10} je 50 mg/m^3 in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 mg/m^3 .

Rezultati notranjega nadzora aprila 2012

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			KLEČE	Šentvid
			2. 4. 2012	2. 4. 2012
pH		6,5 -9,5	7,8	7,9
Elektroprevodnost (pri 20°C)	μS/cm	2500	396	466
Celotni organski ogljik (TOC)	mg/l C	brez sprememb	<0,5	<0,5
Nitrat	mg/l NO ₃	50	12	17
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,007	<0,007
Sulfat	mg/l SO ₄	250	13	14
Klorid	mg/l Cl	250	9,8	18
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,10	<0,10
Bor	mg/l B	1	0,017	0,028
Krom	μg/l Cr	50	1,4	1,4
Svinec	μg/l Pb	25	<1,0	<1,0
Atrazin	μg/l	0,1	<0,05	<0,05
Desetilatrazin	μg/l	0,1	0,052	<0,062
2,6-diklorobenzamid	μg/l	0,1	<0,02	<0,02
Pesticidi - vsota	μg/l	0,5	0,059	0,079
Trihaloroeten in tetrakloroeten - vsota	μg/l	10	<0,5	<0,5
Trihalometani - vsota	μg/l	100	<0,1	<0,1
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., maj 2012

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

Marec 2012						
merilno mesto	datum	atrazin	desetilatrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		μg/l	μg/l	μg/l	mg/l	μg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče Villa	12. 3. 2012	<0,050	(0,008)	0,1	15	2,4
Hrastje Ia	12. 3. 2012	0,050	<0,050	1	22	8,7
Šentvid Ia	12. 3. 2012	<0,050	<0,050	0,1	17	1,7
Jarški prod III	12. 3. 2012	<0,050	(0,008)	0,1	9,7	2,1
Brest Ia	12. 3. 2012	<0,050	0,180	0,4	9,7	1,4

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2012, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani marca 2012

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Maksimalna urna koncentracija	27	141	496	4	127
Maksimalna dnevna koncentracija	8	90	186	2	77
Minimalna dnevna koncentracija	2	37	47	0	35
Srednja (mesečna) koncentracija	5	62	107	2	56
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	0	18

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju. Vse vrednosti koncentracij so navedene v $\mu\text{g/m}^3$.

Evropska nagrada za prostor 2012 Ljubljani za projekt Preureditev nabrežij in mostovi na Ljubljani

Ljubljana je prejela nagrado v konkurenci s 347 prijavljenimi projekti iz 36 držav, med katerimi je bil kot najboljši prepoznani projekt Preureditve nabrežij in mostovi na Ljubljani.

Nagrada je pobuda Centra za sodobno kulturo v Barceloni (Centre de Cultura Contemporània de Barcelona-CCCB) v soorganizaciji s šestimi kulturnimi ustanovami (Architecture Foundation of London (AF), Architekturzentrum Wien (Az W), la Cité de l'Architecture et du Patrimoine of Paris (la Cité), Suomen Rakennustaitteen Museo of Helsinki (SRM), Nederlands Architectuurinstituut of Rotterdam (NAi) in Deutsches Architekturmuseum (DAM), ki že sedmo leto zapored podeljuje evropsko nagrado za mestni javni prostor. Cilj nagrade je spodbujati in prepoznati proces ponovnega oživljanja javnih razsežnosti urbanih prostorov v Evropi ter njihove zmožnosti za socialno vključenost in izgradnjo demokracije v naših mestih.

Žirijo 7. evropske nagrade za mestni javni prostor, ki se je sestala 19. in 20. aprila v Centru za sodobno kulturo v Barceloni, so sestavljali: predsednik žirije Josep Llinàs, Juulia Kauste (SMR), Ole Bouman (NAI), Sarah Mineko Ichioka (AF), Francis Rambert (la Cité), Dietmar Steiner (Az W) in Peter Cachola Schmal (DAM).

Avtorji nagrajenega projekta Preureditve nabrežij in mostovi na Ljubljani so: Boris Podrecca, ATELIER ARHITEKTI (Jurij Kobe, Špela Kokalj, Maja Kovačič, Urša Podlipnik, Ljuba Dalla Valle, Jakob Brdar, Nataša Blažko, Tanja Bojc Paulin, Tomaž Habič), URBI (Saša Dalla Valle, Tea Fink), BB ARHITEKTI (Breda Bizjak), ATELJE VOZLIČ (Vesna Vozlič Košir, Matej Vozlič), DANS arhitekti (Miha Dešman, Katarina Pirkmajer Dešman, Eva Fišer Berlot), TRIJE ARHITEKTI (Andrej Mercina, Ksenija Intihar, Nina Juratovec, Nika Svetina), MEDPROSTOR (Jerneja Fischer Knap, Rok Žnidaršič, Samo Mlakar).

Gre za veliko priznanje mestu v prizadevanjih za izboljšanje urbanega prostora.

Podelitev nagrade bo 29. junija 2012 v Centru za sodobno kulturo v Barceloni.

Več na: www.publicspace.org/en/works/g072-preureditve-nabrezij-in-mostovi-na-ljubljani.

